

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felolós szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Barta Ödön igazságai.

Budapest, december 14.

(S.) Még mindig sokan nem tudják, hogy a tizenegy nap óta huzódó kvóta-vita igazán vita-e, vagy igazán obstrukció? Mind a két részen vannak, akik azt hiszik, hogy a szélsőbal obstruál, s vannak, akik a nagyméretű vitában csak szükséges és tehát jogos megbeszélését látják azoknak a nagyfontosságú politikai és pénzügyi momentumoknak, amelyek a kvótakérdésbe kapcsolódnak. A vita mai napja ennek az utóbbi felfogásnak adott igazat. Barta Ödön beszédje, amely az ülésnek körülbelül a felét lefoglalta, igazán nem volt obstrukciós beszéd. Az ilyen felszólalásnak megvan a maga jogosultsága a vitának bármilyen haladott stádiumában. Új tartalmat vitt be a tanácskozásba, új érveket sorakoztatott. Megadjuk, ime, Barta urnak az ő igazát, de meg kell védenünk ellene a magunk igazságát. Igaza volt abban, hogy gyarapította a vita anyagát a maga kritikájával. De ennek a kritikának semmiben sem volt igaza. Abban sem, amit elmondott, abban sem, amit elhallgatott. Amit elmondott, az részint igazságtalanság volt, részint fél igazság, s ez még rosszabb amannál. Igazságtalan támadásaival szembeállítjuk az igazságot, fél igazságait kiegészítjük a másik félel. Így próbáljuk megkeresni a valóságos, az egész igazságot.

Erős támadást intézett Barta Ödön a kiegyezés ellen. Azt akarta bebizonyítani, hogy rossz a kiegyezés, tehát szakítsunk vele. Ezt a súlyos konkluziót olyan premisszára építette fel, amely nagyon erős volna, ha megállhatna, olyan erős, hogy a hatvanhetes közjogi alap legelsőszántabb védőinek is vissza kellene vonulniok vele szemben. Deák Ferenc nyilatkozatából olvasta rá a közösügyek intézésének mostani módjára a halálos ítéletet.

Deák Ferenc mondta, hogy kész összetörni az ő közjogi alkotását, mielőtt érvekkel, vagy a tényekkel meggyőzik a rosszasságáról. Barta Ödön Deák Ferencnek ezt a mondatát vízi most harcba a közösügyek ellen. Azt mondja, elkövetkezett az az idő, midőn érvek is, tények is bizonyítják, hogy a hatvanhetedik közjogi alap tarthatatlan. Hiszi ezt Barta Ödön? Elbűszük, hogy hiszi. De ha azt akarja, hogy más is higgyen az ő hitének az igazságában, akkor először is azt mondja meg, micsoda érvek bizonyították be, hogy Deák Ferenc műve tarthatatlan? *Kolozsvári-Kiss* István tegnapielőtti érvei? Vagy amiket ma *Lakatos* Miklós mondott? Ezek az érvek győzhettek volna meg Barta Ödönnek igazán eléggé klasszikus tanuját, Deák Ferencet a hatvanhetes alkotmány rosszasságáról?

Hiszen érveket hallott annak idején Deák Ferenc is eleget. Annak idején nem kisebb emberek, mint *Irányi* Dániel, *Simonyi* Ernő, *Ghyjczy* Kálmán és *Tisza* Kálmán támadták Deák alkotását. Argumentumot argumentumra halmozott akkor ellene a balközép és az akkori szélsőbal. A mostani függetlenségi párt micsoda új érvekkel gazdagította a régi ellenzéki tábor fegyvertárát? Ugyanazok az érvek, ugyanazok a fegyverek. Csak a bajvivők mások. Talán ezek jobban verednek? Talán erősebb, politikai fajsúlyra, egyéni specifikus súlyra jelentékenyebb a mostani függetlenségi párt, mint az akkori negyvennyolcasok és balközépiek együttvéve? Különb vitéz talán *Lakatos* Miklós és *Kolozsvári-Kiss* István, mint volt hajdanában *Irányi* Dániel és *Simonyi* Ernő és *Ghyjczy* Kálmán? Ezeknek a nemes ellenfeleinek az érveit ismerte Deák Ferenc és ezeknek az érveknek az ismeretében mondotta akkor azt a nyilatkozatát, amelyet ma Barta Ödön prezenztál. Micsoda új érvek tették ezt a nyilatkozatot ma esedékessé?

És hogy vagyunk a tényekkel? Hol vannak azok a tények, amelyek azt bizonyítják, hogy a kiegyezés rossz? A hatvanhét óta eltelt első negyedszázad — ezt el kell ismernie Barta Ödönnek is — a békés fejlődés, a politikai, gazdasági és kulturális erőgyarodás korszaka volt és semmimé zavarta meg a dualizmus államjogi kötelékében élő államok együttes, párhuzamos haladását. Az utóbbi néhány év Ausztriában a belső válságok ideje. De ebben a periódusban is vesztett-e Magyarország gazdasági erejéből, politikai súlyából, állami erejéből, külső tekintélyéből? Mindezekben csak nyertünk a hatvanhetes alkotmány egész fennállása alatt.

Hanem ott van most Ausztria válsága. Ez mit bizonyít? Azt, hogy a kiegyezés rossz? Nem, csak azt, hogy Ausztria beteg. Ezt és semmit egyebet. Nekünk nem ártottak, a hatvanhetes alap épységét, a mi alkotmányosságunk teljességét nem érintették Ausztria belső zavarai; sőt minél nagyobb odaát a bomlás, minél nagyobb erővesztéséget szenved Ausztria az ő nemzetiségeinek dulakodása által, annál gyorsabban és biztosabban huzódik át mihozzánk a monarchia hatalmi sulyponja. Eddig nem fajult el a szövetséges állam kórsága annyira, hogy a mi egészséges szervezetünket inficiálta volna. Ha pedig ez a veszedelem támadna fel, arra az esetre a hatvanhetes alkotmány önmagában bírja a korrekciót. Deák Ferenc törvénye szerint a közösügyek intézésének hatvanhétben megállapított módja Ausztriában a teljes és valódi alkotmányosság feltételezi. Mielőtt ez megszűnik, akkor megszűnik — nem a közösügy, mely a pragmatika szankcióban gyökerezik — hanem mostani intézés módja. Egyszeriben felhuzzuk az 1867. évi XII. törvénycikkben megépített felvonó hidakat, melyek elzárják az alkotmányos Magyarországot a nem alkotmányos Ausztriától. Ide az osztrákok nyavalyája be

T Á R C A.

Jogász és fizikus.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: *Feszt Géza.*

Abban az óriási káoszban, melyet a józanág és egyöntetőség nélkül szűkölködő modern közvélemény képe nyújt — mint két ellenlábás hatalom, mint két ferdeségeket produkáló ellentét, mint két rendező faktor, mint két kibékíthetetlen ellenmondás: vezető szerepet játszanak egyrészt a hagyományokra épített jog, másrészt a tapasztaláson alapuló *csak* tudás. Amit az egyik fölépít, azt a másik ledönti. Amit a jog úgy állít elének mint erkölcsi igazságot, arról a tudás kimutatja, hogy hazugság. Viszont amit a tudás a természet törvényéből leszárt igazság gyanánt hirdet és terjeszt, arról a jog kimutatja, hogy erkölcsi lehetetlenség.

— A szabad akarat merev negációját — így szól a jogász — a modern jog keretébe beléilleszteni nem lehet, hiszen szétrepesztené egész büntető rendszerünket.

— Hát repedjen szét az egész rendszer — így szól a fizikai igazságok híve — ha nem lehet beléilleszteni az igazságot.

— Könnyelmű ítélet, — szól ismét amaz; hiszen a jog az a kötelek, mely az emberiséget fönttartja, így tehát föltötte áll mindennek.

— Kiesinyes álláspont, — válaszol emez; hiszen a természet törvénye az a kötelek, mely a világokat fönttartja, így tehát nem lehet alája rendelni semmink.

— A szabad akarat negációja — így folytatja

az előbbi — suhintás közben megbénítaná az igazság büntető karját és ennek végzetes volna a hatása.

— Az igazság nem számítgatja a hatást — mondja erre a fizikus — az igazság öncél és nem tür megalkuvást.

— De elméleti igazságért nem lehet fölaldozni — szól ismét a jogász — az eleven valóságot!

— Hiszen éppen ti hangoztattátok nagy garraal egykoron — vag vissza a fizikus — fiat justitia, percat mundus.

— Igaz, de mi nem a számtani igazságot kerestük, hanem az etikaiit. Mi nem a háromszög arányait nyomoztuk, hanem a békés emberiség javát: a célszerűséget.

— Eppen ez a választóvonal közöttünk — szól ismét a fizikus — ti jogászok a célszerű igazságot kultiváltátok, mi pedig a nyers igazságnak hódolunk. Mi kizárólag és egyesgyedül a valót keressük, legyen bár az, amint Cotta mondja: emberi felfogás szerint jó vagy rossz, szép vagy rut, aljas vagy furséges, természetes vagy esodolatos. A nyers, a durva, a faragatlan, de abszolút igazság, ez a mi ideálunk. A ti eszményetek pedig a jól nevelt, megfésült, ügyes és alkalmazkodó, kibővíthető és megszükhithető papiros-igazság. Miért is nem hívjátok tárgyalási termeitekbe szakértőül inkább a lelkeszt, miért kacerkoddok a természettudomány képviselőivel? ... ti viceteológusok!

*

Évtizedek tudományos vitái és — mint az Élet által megadott gyakorlati vótum — a kriminalitás ijesztő merőtü emelkedése arról tesznek tanúságot, hogy a szabad akarat

kérdése nem holmi kiszakított részlet, nem is valami másodrendű töredék a céltalanul röpködő gondolatok világából, még kevésbé alárendelt jelentőségű vitatárgy, de legkevésbé *meddő* teória. A szabad akarat kérdése két egymással hadakozó világfelfogásnak, itt az alapvető — amott a záró köve. A szabad akarat az ő igenleges formájában, mint állítólagos igazság a hagyományos fölfogásnak kiindulási pontja, a kulturának és a társadalmi rendnek fundamentuma, a jog fogalmának forrása és aszeretnek nemesi diplomája. Ellenben az oknyomozó természettudománynak hatalmasan megokolt és objektív ellenérvekkel meg nem dönthető, végső konzekvenciája az, hogy az emberi szabad akarat pusztán csak fikció, föltételezett valótlanúság, mely a valóságban nincsen meg, nem létezik, nem existál. Ennek ellenére történelmi tény, melyet a természettudomány is elismer, hogy ezen a *fikción* fejlődött ki a társadalmi rend és hogy ez az *axioma* — legyen bár az objektív igazságok világában tárgyalan: — az emberi művelődés történelmének a tulajdonképpeni posztulátuma. Posztulátum és kiindulási pont azért, mert ez avatja erkölcsösé azt, ami a közjónak megfelel. Ez bélyegzi bünné azt, ami a közre nézve káros. Ez adja meg az összességnek az erkölcsi jogot, hogy az egyes felelősségre vonja és megbüntesse. E nélkül a jog nem jog, csupán erő. De ez a fikció, ez az axioma, ez a nagy horderejű alapvető gondolat végre is nem egyéb (Kant Immanuel megkülönböztető jelzőit idézzük): — mint a *gyakorlati észnek* praktikus ötlete, praktikus szofizmája, praktikus fogása. Ámde a gyakorlati észnek ezt a praktikus ötletét, praktikus szofizmját, praktikus fogását: a *tiszta és rideg észnek* nyers, igazságokat nyomozó kritikája kérielhetlenül megdönti.

nem teszi a lábát. A tények tehát még tul-
tesznek az érveken. Az érvek semmit sem
bizonyítanak, a tények pedig nem azt bizo-
nyítják, hogy a kiegyezés rossz, hanem azt,
hogy a kiegyezés jó. Nekünk elég jó, Barta
Ödönnek jobb, mint szeretné.

A kiegyezésről mondott igazsága tehát
nem igazság. A kvótáról mondott igazságai-
val sincs több szerencséje. Pedig ezeknek
az igazságoknak a felállításában elég merész
Barta Ödön. A 33-84 százalékos kvótaszámot
nemcsak megtámadja, hanem szembeállít
vele egy másik számot: a 31-9-et. Ez
elég merész dolog. De ez a merészség nem
a meggyőződés erejének a merészsége, ha-
nem a könnyelműség. Könnyelműségnél
egyébnek nem mondhatjuk azt a metodust,
amely számot állít szám ellen, pozitív állítá-
st helyez pozitív állítás szembe és a bizo-
nyítással adós marad. Ezt a komoly számbavétel
igényével fellépő fináncpolitikusnál,
amilyen Barta Ödön, nagyon súlyos vétségnek
kell minősítenünk a parlamenti küzdelem
lelkiismeretességének szempontjából. Széll
Kálmán tegnap a maga 33-84%-os numerusát
pontosan, apróra megokolta, becsületes szá-
mítással. Számot számokkal bizonyított.
Ugyanezt vártuk Barta Ödöntől, mikor
egy körülbelül két százalékos különbséggel
állott elő. Hiába vártuk. Barta Ödön csak
egy odadobta azt a kisebb számot. Mit akart
ezzel? Azt hiszi, hogy az ő finánc tekintélye
erősebb, mint a Széll Kálmán tekintélye és
számítása és érvei együttvéve? Mondja meg
Barta Ödön, aki ma egyebek közt olyan energi-
kus leckét adott a kormányának a parlament
tekintélyéből, minek nevezné azt, ha a kormá-
ny általa elő ilyen metodussal?

Volt azután Barta Ödön beszédében még
egy igazság. Egy olyan igazság is, amely va-
lóságos igazság. De ennek csak a felét mondta
el. Az az igazság ez, hogy a hatvanhét óta ma-
gyar részről elfogadott számítás alap hibás.
Keményen vádolta a kormányt, a kvóta-
bizottságot, a többséget, hogy tudják a szá-
mítási alap hibás voltát és mégsem kerestek
helyette másikat, jobbat. Csak a saját pártját
nem vádolta. Miért? Ők talán hatvanhét óta
egyebet sem tettek, mint hogy a helyes, az
igazságos kvótakulcs megkeresésén törik a
fejüket? Nem a függetlenségi párt volt-e az,
amelynek eddig sohasem jutott eszébe azon
töprengeni, hogy mi volna az igazságos

alap, amelyen megállapíthatók a közös költ-
ségekhez való hozzájárulásunk? Egész igaz-
ságot kérünk. Tessék kiegészíteni a féligaz-
ságot azzal, hogy a legnagyobb mulasztást
ebben a dologban a függetlenségi párt kö-
vette el, amely csak most ébredt a tudatára
annak a kötelességnek, amely az összes
politikai faktorokat egyaránt terheli. És amely
ég most sem teljesíti ezt a kötelességét
egészen. Amely sűrűn emlegeti Földes Béla
kitűnő kvóta-tanulmányát és csak éppen azt
nem veszi benne észre, amit a kvóta-
javaslat ellenzékének első sorban kellene
észrevennie: a progresszió elvére való hivat-
kozást, a progresszió elvének alkalmazását az
államok teherviselésének a megosztásában. A
tudós professzor csak burkoltan érinti ezt
az elvet, de a függetlenségi pártnak két kéz-
zel kellene megmarkolnia és hozzáverni az
osztrákok fejéhez, sőt — nem bánjuk — a
mi fejünkhöz is.

Mivelhogy ezt a függetlenségi párt nem
tette, Barta Ödön sem tette, van szerencsém
ezt a használatlan fegyvert ezenel átnyuj-
tani. Kezelje egészséggel. De előbb, kérjük,
tegye le a bírói palástot és ismerje be a
tulajdon véttségét.

Ime, ezek voltak Barta Ödön igazságai.
A többi, amit ma mondott, csak beszéd.
Ügyes beszéd, csinos beszéd, de csak beszéd.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, december 14.

Lassan-lassan leperog a kvóta-törvényjavas-
lat általános vitája. A szónokok sora már a vége
felé jár, alig vannak hátra még néhányan; úgy
lehet, hogy még a héten a záróbeszédre
kerül a sor.

A függetlenségi párt ma Lakatos Miklóst ál-
lított a harcvonalba s a veterán negyvennyolcas
amugy istenigazában kitért magáért: kétórás
beszédet mondott. Nagy tüzzel kelt sikra pártjának
határozati javaslata mellett s közben vagdalko-
zott jobbra-balra. Szemére hányt a kormá-
nynak, hogy a katonatisztek fizetését fel akarja
emelni, de az agg hónapok nyugdíját nem gyar-
apítja. S mikor aztán kifogyott a szóból, egész
fejzeteket olvasott fel Láng Lajos kvótatanul-
mányából.

Dél felé öt perc szünetet adott az elnök,
aztán Barta Ödön szólalt föl, akinek beszédével
vezérekünk foglalkozik.

A teológia is a gyakorlati ész szavára hall-
gatott és a célszerűségnek hódolt, midőn gon-
dalokból hidat épített ég és föld között, hogy a
kényszerítő pillanatban könnyebb legyen az em-
bernek lépni az események színteréről és hogy
a keserves órák legutolsó percéig a tulvilági
kompenzációban találjon vigasztalást. A juszticia
is a célszerűséget kereste és a praktikus ész szavára
figyelt, mikor az akaratszádságot dekretálta.
Ezzel a törvénybe ígatott kinyilatkoztatás-
sal úgy állította oda az élet szinpadára az embert,
mint olyan önálló és független hatalmat, melyet
igazságosan kérdőre vonni lehet, hiszen szuverén,
aki a viszonyok és körülményektől függetlenül a sa-
ját bensejéből meríti a jót és ugyanonnan szedi
ki a rosszat. Ámde a természettudomány nem a
praktikus, hanem a tiszta észnek szavára hall-
gat és nem a célszerűséget, hanem az abszolút
igazságot keresi. Annak a hidnak, mely a földet
az éggel kapcsolja össze, a természettudomány
kiszedte az oszlopait, az ember fejéről pe-
dig lefújta a szuverénitási papiroskoronáját.
... És a szabad akarattal hivalkodóra le-
zuggnak a természettudományokból leszárt kon-
zervenciák:

— ... Szuverén volnál? nem igaz! rabszolga
vagy! A természetnek közönséges rabszolgája.
Van ilyen jelenleg 1400 millió. — Önállóan, tüg-
gettennek, a jó és rossz között szabadon választó
szuverénnek képzeld magad? Hiszen nem is
azért jöttél ide erre a földre, mert akartál
jönni. Akkor jöttél, amikor jönnöd kellett — és
elmegy innen: amikor menned kell. Bölesdőtől a
sirodig cipeled két rabszolga hagyatékát. Miféle
hagyatékot? Kérded. — A te külsődnek és a te
belsődnél a diszességeit vagy a förtelmeit. Fajod
egész állományának a legeslegutolsó zsványra
épp oly kevéssé lett a saját független akarata-
ból hitványnyá és megvetetté, mint ahogy
Bonaparte Károlynak motoszkaló kis fiából, a
veleszületett hajlamok és a hajlamoknak ked-

vező körülmények nélkül nem fejlődhetett volna
ki a Világ Ura. A világ ura és Hudson
Lowenек, az angol porkolánban rabja. A
többi biboros pedig — önönmaguk formulázzák
ezt így — ugyanis csak Isten kegyelméből viselik
a koronát. De azt a kivételes uralkodót, akit a
saját örökölt zsenije és az idők vihára emelt a
nagyág csúcspontjára, ezt az egyet már a szüle-
tetése előtt úgy preparálták a körülmények, hogy
a háborúknak vezérlő csillaga legyen belőle.
Lapozz vissza és meggyőződhet, hogy forrad-
almi időkbe esik a fogantatása. Lőporos leve-
gőben, lóháton, véres harcmezőkön száguldozott
vele az édesanyja — már a születése előtt. Az erős
lelkű anya úgy a barátságos, mint az ellenséges
táborok vértől pirosult határait követve a fér-
jét: *mialatt szívének magzatát érlette az idő.* Mialatt
méhében hordozta a jövőendő világtörténet
megalkotóját, az alatt a hőslélekű amazon szívén
a harcok furiái által megteremtett látványok
cikáztak és agyán nem egyszer rezgett keresztül
egy-egy stratégiai mentőgondolat, melyre szük-
sége volt, hogy a saját életét fedezze, védje,
megmentse. És mikor már lecsillapult az ember-
írtó nagy riadalom, mikor már a templomének
szoloszmája váltotta föl az ágyuk bömbölését,
mikor már nem vészt hirdettek, hanem az első
Te Deumra hívtak a bugó harangok: — azon a
napon született meg Nagy Napoleon. Mikor pe-
dig a kis korzikai gyerek férfivá érlelődött, ak-
kor az ő veleszületett hajlamainak bontogató
nagy mestere gyanánt — kitért a francia forradalom.

A harcok utának agyvelejét a viszonyok és
körülmények formulázták és minden nagy gon-
dolatot, mely az ő hatalmas koponyájában meg-
vilant: nem a zseninek szabad szárnyalása, ha-
nem a körülmények hosszú láncolatának termé-
szetes és törvényes rezultátuma volt. A milyen
lett, olyanpá kellett lennie — nem lehetett
más! ... És ugyanaz a fizikai törvény, amelyik

A képviselőház ülése december 14-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezso.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán
miniszterelnök, Hegedűs Sándor, Plósz Sándor, Wlas-
tics Gyula, Darányi Ignác, Cseh Ervin.

Előző: Megnyitja az ülést és előterjeszti a kér-
vényeket.

Következik a napirend:

a kvótatörvényjavaslat

általános tárgyalásának folytatása.

Lakatos Miklós: Magyarországnak 1867. óta
abszolút uralom uralkodik. A kvóta-emelést azzal
okolják meg, hogy Magyarország haladt. Hát miben
halad az ország? A korrupcióban és hiperlojalitás-
ban. A kormány nem jön el a magyar nemzeti ünne-
pokra, de elmege Bécsbe a Radezky lovának a le-
leplezésére. (Derültség.) A katonaságunk német és
cseh és ez az ok, hogy az osztrák oly könnyen be-
szél velünk. Megbüntetik a magyart, mert nem ugat
németül. (Derültség.)

Előző: Figyelemzettem a képviselő urat, hogy
parlamentáris kifejezéseket használjon.

Lakatos Miklós: Elszóltam magamat! Most is
emeljük a fizetését oly katonatiszteknek, akik nem
engedik meg ifjainknak, hogy magyarul beszéljenek,
becsülik azokat, akik a magyar nemzet megsértése
miatt felháborodásuknak kifejezését adnak. Példa erre
az Eperjesy-úgy. Míg a közös tisztek fizetésének javi-
tására oly áldozatot hozunk, addig elfeledjük azt,
hogy a 48-as hónapok egy jó részén nyomorral küzd.

A hadügyminiszter jövő évre még nagyobb
költségvetéssel fenyeget. Háborúra semmi kilátás
nincs, minden nemzetel békében vagyunk, de kell a
sok pénz a katonasági-játszásra, a hadgyakorlatokra,
hogy a Rieckwirts-Concentrirungot jól megtanulják.
Mert háboruban csak szaladni tud hadseregünk, mert
zsoldos hadsereg és nemzeti eszmékért nem lelkesed-
dik. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Adatot idéz Horánszky és Lang munkáiból,
amelyekből bizonyítani igyekszik, hogy a kvóta eme-
lésre jogosulatlan. Nem fogadják el a törvényjavasla-
tot. (Tetszés a szélsőbaloldalon.)

Szünet után:

Barta Ödön: A miniszterelnök tegnap azt
mondta, hogy bírái előtt áll. Elfogadja ezt a kijelen-
tetést és egyben konstatalja, hogy a vádiotnak nem
sikerült magát a vádak alól tisztaznia. (Ellentmondás
és derültség jobbfelől.)

A kvóta-bizottság összeállítása legutóbb válto-
zást szenvedett, amennyiben a miniszterelnök és a
kereskedelmi miniszter ezáltal nem voltak tagjai.
Ennek a változásnak tudta be eddigéig, hogy a bi-
zottság hajlandó volt ezáltal a kvótát emelni. Sajnos,
a miniszterelnök meggyőzte őt, hogy nem így volt.
A miniszterelnök tegnap sejtetni engedte, hogy már
az ő elnöklése alatt sem volt az a bizottság oly ri-
deg és merev állásponton, mint azt a Haz elé ter-
jesztett jelentéséből következtették. A kormányelnök
szavaiból azt olvassa ki, hogy a bizottság már ak-
kor azt mondta az osztrákoknak: kopogtassatok és
beeresztünk.

Azt mondja a miniszterelnök, hogy már 96-ban
megmondta választóinak, hogy a kvóta korrekcióra
szorul, sőt közölte is velük a számításokat. Amikor
a parlament intézett hozzá kérdést, hivatkozva a
státus-tíkokra, begombolkozott. Szóval a miniszter-
elnök politikai érettség tekintetében a parlament fölé

ezt a tüneményes embert nagygyá tette, ugyanaz
teszi kicsinyné, akit kicsinynek, rosszá, akit
rossznak, bűnössé, akit bűnösnek nevez a világ.

Mert higgye el báró ur, — szól, kivételesen
még a kékvérűekhez is a demokratikus szel-
lemű természetudomány: — nem a bírónál kez-
dődik ám az ember, hanem — az embrionál. És
az egyes ember előnyös vagy hátrányos hajla-
maiból származó életműködést a fizikai tudás
épp oly kevéssé minősítheti erénynek vagy
bűnnek, mint amennyire nem képes megáll-
lapítani, hogy mennyi hidrogén- vagy oxigén-
tartalma van ezeknek a nemkevésbé konven-
cionális igazságoknak: hereg, báró, gróf. Pedig
ad infinitum ezek is igazságok, de olyan ember-
gyártotta papirosigazságok, melyeket avult per-
gamen, korhű kutyabőr, fejedelmi aláírás és hi-
teles pecsét igazol. A történelem és a főcecerónia-
mester, no meg a kamarási méltóságok osztó-
gatója elfogadhatja e bizonylatokat hitelseknek,
de a fizikus és a kémikus nem fedez föl bennük
semmit. Az exakt tudás nem az a kritérium,
mely a multak erényeinek és a jelen bűneinek
megállapítására alkalmas. A bűn és erény fo-
galma a fizikai igazságok keretéből ki van
zárva.

Hanem azért a polgári erkölcsök óvinté-
zetébe, a büntető igazság templomaiba mégis
berendelte a jog az exakt tudományt — mi-
nisztrálnak.

Miért?

Hogy két olyan nyelven beszéljenek egy-
mással, amelyet kölcsönösen — nem értenek.

Ez a Babel fundamentuma.

helyezi a szentgottárdiakat. Olyan tietelenség ez a magyar parlament irányában, amilyenre eddig miniszterelnök részéről nem volt példa.

Komjáthy Béla: Kérünk szünetet, amíg a szel-
lőztetőket elzárják! A léghuzam teljesen türhettelen a teremben!

Elnök: Intézkedtem már, hogy a szellőztetőket elzárják... Tessék folytatni.

Barta Ödön: Az osztrákok a *legimpertinensébb* hangon nyilatkoztak úzeneteikben a mi kvótábizottságunk állásponjáról. S mi mit sem tettünk szuverenitásunk megvédésére.

A kvótábizottság teljesen megingatta a hitet szavahihetőségében, amikor ismételen kijelentette egyes úzeneteiben, hogy ez utolsó szava és csodálatszerűen mindig volt még egy végsőbb és egy köz-
kivánatra utolsó szava.

Széll Kálmán miniszterelnök: A mikor az osztrákok a képtelen állapot elhagyták!

Barta Ödön: De teljesen elvesztette szavahihetőségét ez a bizottság a miniszterelnök tegnapi leleplezése után, amelyből kitűnik, hogy a bizottság ere-
lyes úzenetei dacára már 96-ban hajlandó volt a korrekcióra. Igaz, hogy nem tudott róla más, mint a gottárdi választók! Ebből azonban kitűnik, hogy a kvótábizottság jelentésének mindig csak a fele igaz: az, amely nekünk art. (Telesz a szélsőbalon).

Attér ezután arra, hogy Horánszky a magasabb kvótát meg is szavazta. A jegyzőkönyvekből ugyanis kitűnik, hogy a kvóta-bizottság azon az ülésen, mely a hetes albizottság jelentését egyhangúlag tudomásul vette, *Horánszky Nándor* is jelen volt. Nem akar Horánszky egyéniségére valamelyes konzekven-
ciát levonni mindebből, csak azt konstatálja, hogy ezzel Horánszkyunk is meg kellett jarnia párfegyelenből a golgotát.

Amikor mi az osztrákokkal alkudozunk érde-
keink megóvásárá, csak úgy vagyunk, mintha a tatárral alkudoznánk. Ha az osztrákok alkotmányt kapnak, mi fizetünk, ha területi integritásunkat visszaadják, amint a határtörvények által történt, meg kell fizetnünk az árát. Ha az osztrákok összevesznek, nekünk kell fizetni. Furcsa egy álladalomkapcsolat!

A kormányunk kötelessége lett volna olyan adato-
kat a törvényház rendelkezésére bocsátani, amelyekből a két államnak ugyanazon az alapon való megérhelése kitűnik. Mutassk ki, mennyit költenek el ebben az országban az udvartartás költségeiből. Ez jó erőméről volna. Adatokkal bizonyítja, mennyivel többet költünk mi honvédségünkre, mint az osztrákok az ő Landwehr-intézményükre. Ez is jó erőméről. És van még sok ilyen adat, amire szükse-
günk volna, de mely előtt szemé hunyunk. *Hegedüs Loránt* csak nemrégiben mutatta ki egy munkájában, milyen különbség van a mi budgetünk milliói-
nak és az osztrákok millióinak hovatfordítása tekintetben.

Rátkay László: Pedig az csalhatatlan, mert pápai! (Derütség)

Barta Ödön: Kimutatja Hegedüs, mennyivel többet fordítanak a Lajtán tul iparoktatásra, árviz-
károsultak felségítésére, népoktatásra stb. Ezek előtt az adatok előtt elzarkózik a jobboldal!

A kvótaemelés a legérzékenyebben sújtja a magyar földműves-osztályt. Valósággal vért veszik ennek az osztálynak, mint *Ugron Gábor* mondta. De ezenkívül még a kisajátítás is nagyban folyik. Ma már körülbelül két millió magyar katasztrális hold föld osztrák kézen van s félf, hogy ez még növe-
kedni fog. (Ugy van! Igaz! a szélsőbalon.)

Minden közgazda, aki ezzel a kérdéssel foglal-
kozott, azt mondja, hogy az önálló vámtérrület föllál-
tása nem joga, de kötelessége Magyarországnak. Az önálló vámtérrület magyar kormány nem fogja föl-
állítani, mert tudja azt, hogy az osztrák császári ház legtöbb társának pénze osztrák iparvállalatokban fekszik s ezért nem fognak hozzájárulni az önálló vámtérrülethez, mert ez a jövedelmük megcsappaná-
sát jelentené.

Deák Ferenc hívének mondja magát s hivatko-
zik rá, hogy a közös ügyeknek **Deák Ferenc** szerint már régen véget kellett volna szakítani. **Eötvös József**, aki szintén nagy férfial volt a 67-es időknek, azt mondta, hogy nem érti, miért kell Magyarországnak mindig áldozni s miért nem lesz Magyarország végre teljesen önálló ország.

Végül benyújtandó határozati javaslatát okolja meg. **Lealazon** lealacsonyítanak tarja a magyar parlament szuverenitására néve, hogy ez szavazza meg először a kvóta-emelést. A kvótajavaslatot azért akarják oly sürgősen letárgyalni, hogy Ausztriában hivatozhassanak a magyarokra, hogy mily gyorsan és mily könnyen megszavazták a kvótaemelést. Határozati javaslatát így szól:

Mondja ki a Ház, hogy a tárgyalás alá elő-
terjesztett törvényjavaslatot leveszi a napirendről.

Mint hogy azonban el van készülve rá, hogy határozati javaslatát elvetik, kijelenti, hogy a kvóta-
javaslatot nem fogadja el, hanem a partja részéről beterjesztett határozati javaslatokat partolja.

Elnök a vita folytatását holnapra halasztja. Je-
lenti egyttal, hogy *Wlassics Gyula* kultuszminiszter

holnap fog felelni *Pichler Győző*nek, *Varga Ottó* tanár ügyében hozzá intézett interpellációjára.

Az ülés délután két órákor végződött.

BELFÖLD.

Az új házszabályok. A házszabályok módosi-
tására kiküldött bizottság ma befejezte működését és a *Szilágyi Dezso* mint elnök és *Rohonyi Gyula* mint előadó által aláírt jelentés holnap terjesztetik a képviselőház elé.

A bizottság javaslata szerint az új házszabályok-
nak egyik igen lényeges rendelkezése lesz az, hogy a passzív választóképesség hiánya alapján a kérvé-
nyezésre fenntartott határidőben bármely képviselő a Ház nyílt ülésén szóval, vagy az elnökhöz intézett iratban megtámadhatja a mandátumot. A bizottság ha-
tározati javaslatot terjeszt a képviselőház elé, mely szerint utasítsa a Ház az igazságyminisztert, hogy törvényjavaslatot terjeszsen be arra néve, hogy a kuriai bíraskodásról szóló törvénynek az a rendelkezése, mely szerint a vizsgálat során tanúnak önként jelentkező képviselőnek vallomására a bün-
tető törvénykönyv 224. §-ának 1. pontjában foglalt mentesség nem terjed ki, — a bíráló bizott-
ságok előtti eljárásra is kiterjesztessék. Egészen új rendelkezéseket tartalmaznak a javaslatba hozott házszabály-tervezetnek VII. és VIII. cimeit, amelyek a Kuria döntése utáni igazolási eljá-
rast és a képviselő küldési jog felfüggesztését szabályozzák. A VII. cím részletesen szabályozza a további eljárást azokban az esetekben, amidőn a Kuria: 1. megállapítja, hogy az eset hatáskörébe nem tartozik; 2. a választást megsemmisíti; 3. kimondja, hogy nem a megválasztottnak kijelentett, hanem más jelölt nyerte el az érvényes megválasztáshoz szük-
séges többséget; 4. az eljárást megszünteti; 5. a panaszt elutasítja vagy visszautasítja. A VIII. címben egész külön kis perrend alakjában részletesen szabályozva van a képviselőház ama jogának gyakor-
lása, hogy valamely tulságosan korrumpált vá-
lasztókorúlettől megvonhassa a képviselőküldési jogot. A háromtagu vizsgáló bizottság jelenté-
sének beérkezése után a Ház a bíráló bizottsá-
gok összes tagjaiból bizottságot sorsol ki, amely a Ház elnökének elnöklötte alatt külön bíráló bi-
zottság alakulván, véleményes jelentésben meg-
okolt indítványt tesz. E jelentés felett megindult vitában a Házban csak négy szónok vehet részt; a vizsgáló bizottság nyolc nap alatt tartozik munká-
latát megkezdeni és annak befejeztéig köteles havon-
kint a Háznak jelentést tenni; ezen és több más intézkedés által gondoskodva van arról, hogy a kerület kedvező határozat esetén ne sokáig maradjon képviselőlet nélkül.

Az új házszabályok a bizottság javaslata szer-
int a kuriai bíraskodásról szóló törvényvel egy-
idejűleg, tehát a jelenlegi országgyűlés felosztását
következő napon lépnek életbe.

A magyar delegáció. A *Bud. Tud. írja:* Hogy a közös költségvetésre vonatkozó ideiglenes felhatalmazás tárgyában a magyar delegáció Bécsben mikor fog határozni, egyelőre még nincs megállapítva; ha a kvóta-törvényjavaslat tárgyalása, ami a szónokok csekély száma után itélve, végre is lehetséges, még e hét folyamán véget ér, a magyar országos bizott-
ság tagjai e célból még a jövő héten Bécsbe mennek; amennyiben azonban a kvótatörvényjavaslat vitája még a jövő héten több napját is igénybe venné, nem marad más hátra, mint hogy a magyar delegáció tagjai karácsony és új év közt utazzanak Bécsbe.

Az állategészségügy államosítása. A földm-
velésügyi minisztériumban ma délután ankét volt, amely az állategészségügy államosításának kérdését tárgyalta. A gazdaközönség több kitűnőségén kívül hivatalos volt *Halmos János* polgármester és *Matuska Alajos* alpolgármester is, továbbá az orvosi főiskola rektora és több tanára. Az ankét tagjainak a miniszter már régebben megküldte az előadói tervezetet.

Ennek lényege az, hogy minden hatóságnak állatorvosa állami tisztviselő legyen. Minden elsőfoku állategészségügyi hatóság mellé, vagyis: járásközban a főszolgabíró, rendezett tanácsú városokban a polgármester és törvényhatósági városokban a rendőr-
kapitány mellé egy-egy járási, illetve városi magyar királyi állatorvos osztássek be. Minden másodfoku hatósághoz, vagyis vármegyékben az alispánhoz, törvényhatósági városban a tanácsosz egy-egy törvényhatósági állami állatorvos legyen beosztva. Ezek az állami szakközvegek feladatát és hivatali kötelességét a javaslat részletesen és pontosan megszabja s különválasztja azokat az állategészségügyi szak-
teendőket, melyek országos fontosságuknál fogva

feltétlenül m. kir. állatorvosok hatáskörébe tartoznak és megkülönbözteti azokat a helyi állategészségügyi teendőket, amelyek ellátására a helyi hatóságok jö-
vőre is saját állatorvosokat alkalmazhatnak. Az I. és II. foku hatóság mellé beosztott állatorvosokon kívül még állami állategészségügyi felügyelők egészítik ki az állatorvosi szervezetet, akik — összesen heten — az összes állatorvosi személyzet működése felett a felügyeletet gyakorolnak.

Az értekezleten *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszter elnököl, aki megnyitójában jelezte az oko-
kat, amelyek az állategészségügyi szolgálat államositá-
sát szükségessé teszik. Az erre megindult általános vitában résztvettek *Bedő Albert*, *Heltai Ferenc*, *Beniczky Lajos* pestmegyei alispán, *Jeszenszky Pál*, az O. M. G. E. titkára, *Kristóffy József*, *Wittman János*, *Makfalvy Géza*, *Hutya Ferenc*, *Ruffy Pál*, *Purgly Sándor*, *Fabry Sándor* békési, *Károlyi Antal* vas-
megyei alispánok, akik valamennyien üdvözöl-
ték a miniszter akcióját, csak *Komjáthy Béla* és *Mikecz János* alispán ellenesték elvi szempontból az állategészségügyi szolgálat államosítását. *Komjáthy Béla* az állategészségügyi fontosságának hangsúlyozása mellett még azt is mondta, hogy jobb szeretné, ha előbb az emberi egészségügyről történnék intéz-
kedés. A miniszterelnök, ugymond, a pénzügyi bizottságban kilátásba helyezte a közigazgatási refor-
mot, nem tartja tehát megokoltnak, hogy e javaslat kiszakítottassék az ígért nagy reformból és külön elő-
terjesztessék. A részletes tárgyalás során több irány-
ban számos gyakorlatilag igazolt kívánság merült föl és a miniszter az egybegyűlteket névében kifejezett köszönő szavak után azzal az ígérlettel rekesztette be az értekezletet, hogy a hallott észrevételeket és óhaj-
tásokat lehetőleg figyelembe fogják venni a törvény-
javaslat végleges megszövegezésénél.

A kvótakérdés. *Nagyvárad* város mai közgyű-
lése is foglalkozott a marosvásárhelyi ösmeretes kör-
létellel. A függetlenségi párt névében *Szokoló Tamás* tette meg a pártoló indítványt, de a közgyűlés többsége a tanács javaslatára napirendre tért a marosvásárhelyi átirat felett.

KÜLFÖLD.

A háboru.

Budapest, december 14.

Az angolok vereségeit már alig lehet szá-
mon tartani. Katasztrófaik fokozatosan követik egymást és minden következő nagyobb, rettenetesebb, kétségbeejtőbb az előbbinél. **Lord Methuen**, aki nagyvitézül elindult Mafeking felszabadítására, most már visszavonult a **Modder-Rivertől** is, ahova pedig nagy veszteségek és vereségek árán jutott el; serege meg van tizedelve, a vitéz angol katonák, a híres **Gordon-highlanderek** százával hullottak el, mint a legyek, vitéz ezredesekkel együtt, s a támadó hadsereg vezére ma azt telegrafálja Londonba, hogy visszavonult előbbi hadállásából és most „biztonságban érzi magát.” Keserűbb szatirát nem is lehetett volna az angol hadvezetésről írni, mint amelyet ez a három szó foglal magában. A hatalmas brit birodalom egész erejével rá akarja magát vetni két parányi államocskára, és hónapok óta folyó harcok és folytonos vereségek után az egyik generális körül van zárva, a másikat az imént verték pocsékká, a harmadik pedig örül, hogy biztonságban van.

Angolországban ma már senki sem hiszi igazán, hogy az angolok győztesen fognak kikerülni ebből a szerencsétlen háborúból s mindenki érzi, hogy most már csak a becsületért folyik tovább a harc. Új mozgósításról, újabb csapatküldésekről beszélnek; de rendes katona-
ság már nem igen maradt otthon, miliciákat és önkénteseket akarnak Délafrikába küldetni, akik csak hetek mulva érhetnek oda és azután is hetek kellenek ahhoz, hogy a helyszínére érkezzenek, addig pedig isten a megmondhatója, hogy mi történik Natáiban és a **Modder** vize tájain. Itt is, ott is egyik ügyetlenséget a másik után

KÖRÜTI FÜRDŐ Ujjonnan átalakított, nagyobbított
és GÖZMOSÓ INTÉZET Gőzfürdő összeköve a fedett téli uszodával
langyos Erzsébet-körut 51.

követtek el a tábornokok s az egyetlen még meg nem vert tábornok: Buller főhadvezér fabiusi késedelmeskedéssel tohetetlenkedik valahol Pietermaritzburg és Estcourt között.

Lord Methuen serogének újabb vereségéről szólnak nagybörzést a mai táviratok, amelyeket alább közlünk:

A magersfonteini vereség.

(Biztosságban vagyok!)

London, december 14.

A hadügyminiszter Methuen tábornoknak következő táviratát közli:

Modder-River, december 12. Este nyolcadfél órakor. Minthogy a boerok ma reggel a futóárkokat erősen megszállták, egész rendben visszavontam csapataimat a Modder-Rivertől és teljes biztosságban vagyok. Foglyoktól hallottam, hogy a boerok rendkívül nagy veszteséget szenvedtek. A boerok nagyon jól gondoskodtak sebesülteimről.

(A láthatatlan ellenség.)

London, december 14.

A Daily News modder-riveri levelezője jelenti a hétfői útközetről: A harc szürkületkor kezdődött. A highlanderek a sik mezőn előrenyomultak, de hirtelen gyilkos lövéddözés fogadta őket a körülbelül kétszáz yard hosszúságú futóárkokból. A veszteség, amelyet az angolok így egy perc alatt szenvedtek, borzasztó és leverő volt. A dandár gyorsan visszavonult, de azután ismét összeszedte magát s megtartotta hadállását. Ez történt a balszárnyon. A jobbszárnyon a testőrdandár nyomult előre a nyílt síkon és szintén futóárkokra bukkant, ahol tízenhat óra hosszat küzdött a láthatatlan ellenség ellen. Dél előtt 11 órakor előreküldték a Gordon-erzedet, amely az első előnyomulásban nem vett részt. A boerok nem zavarták őket, míg a lövészárkok egyik vonalát el nem hagyták, hanem csak azután kezdtek rájuk lövéddözni. Az angol tüzéség egész nap ostromolta az ellenséges sáncokat. A harc besötétedésig tartott. A halottak, sebesültek és ellütek jegyzékét még nem lehet megtudni.

A Daily Telegraphnak jelenti ugyanerről a csatáról: Methuen csapatai át akarták törni a boerok balszárnyát, amely azonban nagyon erős volt. Azon a helyen, ahol a highlandereket délelőtt visszaverték, egész nap makacsul folyt a támadás. A Gordon-highlanderek hősiessérfeszítéssel akarták jóténni ezeket a balul sikerült kísérleteket. Erzedesük elesett. Winchester márkí, a Coldstream-gárdisták órnagya szintén elesett.

A Standardnak jelenti: A highlanderdandár visszavonulása után a soraközös alkalmával a fekete órség néven ismert híres erzednek már csak százhatvan embere volt. Dél előtt előre küldték az első Gordon-highlandereket, akik hősiessénn támadták meg az ellenség derekát, ahol elesett és sebesült bajtársaik fekküdték, de lehetetlen volt bevenniök az ellenséges lövészárkokat, amelyeket tuskés drótból készült torlaszok védték.

Methuennnek eme második vereségéről még ezt jelenti: A boerok Magerfontein közelében a Modder-Rivertől négy mérföldnyire északra sáncolták el magukat. Methuen azt a dombeszcot, amelyen a boerok sáncai voltak, szombaton délután egészen késő estig lövette lidit-golyókkal, amire a boerok csak igen gyöngén feleltek. Az angolok vasárnap korán reggel folytatták a bombázást s vasárnap éjféltkor Methuen megparancsolta a highlander dandárnak, hogy nyomuljon előre a boerok hadállása ellen. A dandár éjnek idején szakadó esőben előrenyomult, de egyszerre, reggel egy negyed négy óra tájban, mikor a dandár javában előrenyomult, a boerok sáncából rettenetes puskatüzelés érte. Még egészen sötét volt s a boer golyók mégis háromszáz yard távolságra bámulatos biztossággal találtak s iszonyatos pusztítást vittek végre az angolok soráiban. A highlanderek kénytelenek voltak a legnagyobb sietséggel visszavonulni, mintán valósággal borzasztó veszteséget szenvedtek. Födött helyre mentek s ott várták be az újabb csapatok megérkezését. Végre megjött egy ágyúteleg, amely azonnal a harc első vonalába állt s lidit-golyókkal kezdte bombázni a boerok hadállását. A boerok rendkívül jól célzott sűrű puskatüzeléssel feleltek, úgy hogy az angol gyalogságnak egyenesen lehetetlen volt, hogy csak egy lépést is tegyenek a boerok hadállása felé. A boerok oly kitűnően voltak fedezve, hogy az egész csatának olyan képe volt, mintha az angolok egy teljességgel láthatatlan ellenség ellen harcolták volna. Az angolok kedden délelőtt kénytelenek voltak ugyanabba a hadállásba visszavonulni, amelyet a csata előtt foglaltak el. A boer foglyok azt beszélik, hogy az angol lidit-golyóknak borzasztó hatása van. Így egy lidit-golyó, amely negyven

boer közé esett, oly iszonyu erővel robbant szét, hogy a negyven ember közül csak ötten maradtak épen. Az angoloknak szerencsésük volt, hogy némely boer csapatok túlságosan magasán lóttek, mert ha ezt a hibát el nem követik, akkor az egész dandár menthetlenül elpusztult volna. Az angolok ebben a csatában, saját bevallásuk szerint, ötszáznál több embert veszítettek.

London, december 14.

Az elesett Winchester márkí Anglia legrégibb márkí-családjának széniora volt. Valamennyi jelentés megagyez abban, hogy a pillanat válságos. Reitenetes meglepetés volt az az előrenyomuló skót dandára, mikor egyszerre a rejtett árokból a boerok gyilkos tüze érte őket. Érdekes, hogy a boerok faágakkal eltakarták lövéddárkaikat. A boer hadállás központjában pedig kettős sodronyhálókkal védték meg a lövéddárkokat az előrenyomuló ellenség ellen. A skót dandár első sorai a főlhomályban megbottlottak e tuskés sodronyban és mikor a felriadt boerok az angolok ellen pusztító gyorstüzelést kezdtek, egy pár perc alatt több száz angol elesett.

A legelőkelőbb indiai lap azt tanácsolja az angol kormánynak, hogy Indiából vonja ki két lovasezredet és a lovas tüzekek dandárát is küldje a harcra.

Brüsszel, december 14.

Ide érkezett hírek Methuen magerfonteini vereségét döntőnek jelzik. Methuen 1100 embert és tisztikarának kétharmadrészét veszítette el és nagy gyorsasággal vonult vissza. Kimberley most védtelen. Eleste minden órában várható.

(A konsternáció.)

London, december 14.

A lapok a magersfonteini csata hatása alatt vannak. Így a Times azt írja, hogy ez a kudarc sok tekintetben a legfájdalmasabb a szerencsétlen háboru megkezdése óta. Az angolok ily körülmények közt nem tehetnek egyebet, mint hogy újabb csapatok megérkezéseig teljesen visszavonulnak. Az angol tábornokoknak emberföltötti igyekezzel mindent meg kell tenniök, hogy Angliát megkíméljék egy második Ladysmith-től, mert ha a boeroknak Methuent is sikerülne körülzárniök, ez olyan csapás lenne Angliára nézve, amelyet nem tudna egyhamar kivevni.

Lord Londonderry kijelentette, hogy az angol hadügyminisztériumnak még százezer embert kell Dél-Afrika küldenie, minthogy a most ott levő csapatok elégteleneknek bizonyulnak. Az angolok most minden reményüket Buller serogének előnyomulásába vetik, mert attól függ mindenk, vajjon sikerül-e Bullernek Ladysmithet fölszabadítani s az ott levő tízezer katonának akciószabadságot visszaadni.

London, december 14.

Az utóbbi napok borzasztó tanulságai és az a többé el nem titkolható tény, hogy Methuen, Gatacre és Clery tábornokok hadosztályai paralizálva vannak, végre felkeltették Angliát abból az egykedvüségből, mely az első kudarcok és Gatacre veresége után észlelhető volt. Az uralkodó izgalmat a legrészletesebb tudósítások sem esetelhették jobban, mint az a centiméteres betűkkel nyomtatott felirat, melyet London legolvasottabb esti lapja a helyzetről szóló mai jelentése élén hoz. Ez a felirat így hangzik:

Anglia kötelessége most az, hogy latba vesse a birodalom egész hatalmát. 100.000 embert kell mozgósítani. Nem szabad számítani, mennyibe kerül a győzelem.

Ugyanezek a jelszavak ismétlődnek valamennyi vezéreikben és a többi esti lapokban is. E mellett ócsárló hangokat is hallhatni lord Methuennel szemben, akit kevés idő előtt még égit magasztaltak. Különösen azt vetik szemére, hogy a skót dandárt előre hagyta nyomulni, mielőtt a tüzéség a terepet kellően felderítette. Miért e sietség valamennyi hadműveletnél? Kérde a Pall Mall Gazette. Az a vágy, hogy gyors és döntő csapat mérjenek az ellenségre, úgy látszik, hogy az angol tábornokok fejét megzavarta. Ugyanily értelemben nyilatkozik a Westminster Gazette, mely azt tanácsolja Methuennnek, hogy vonuljon vissza, míg újabb csapatok érkeznek, még ha Rhodes és Kimberley az ellenség kezébe esnek is.

London, december 14.

Itt nagy izgalom uralkodik, mert csak most fogják fel a helyzet egész komolyságát. Még a konzervatív sajtó is szemrehányásokkal halmozza el a kormányt azok miatt a szomorú állapotok miatt, melyek nemesak a hadseregben, hanem a

közigazgatás minden ágában nyilvánvalókká lettek. A Morning Post azt írja, hogy most be kezdik látni, hogy Anglia állása Dél-Afrikában kockán forog. A katonai klubokban fel vannak háborodva a miatt, hogy mily lassusággal küldözgetik a segédesapatokat. Azt mondják, hogy az egyik hadosztály akkor érkezik, mikor a másik már meg van semmisítve.

Gatacre csapatait ismét egy nagy boer sereg fenyegeti, mert Molteró előtt szakadatlanul boer csapatok gyülekeznek, hogy Molterót bevegék.

(Újabb előkészületek.)

London, december 14.

A lapok egybehangzóan nagyon komoly dolognak mondják Methuen tábornok vereségét, de egyetértenek abban, hogy visszavonulni nem lehet, hanem végig kell küzdeni a harcot. A Times azt kívánja, hogy rögtön küldjenek ki még harmincezer embert. Nagyon sok jól kiképzett milícia és önkéntes harcba akar menni s a gyarmatok büszkék rá, hogy szaporíthatják kontingensüket.

London, december 14.

A Standard-nak jelenti, hogy a hadügyminisztérium Methuen tábornok veszteségei következtében tegnap elhatározta, hogy előkészületeket tesz egy hetedik hadosztály és egy nyolcadik tartalékos hadosztály mozgósítására, azonkívül három üteg tábori tüzéség alakítását rendelték el.

London, december 14.

A hadügyminisztérium este a következő közleményt hozza nyilvánosságra: A hatodik hadosztályt mozgósították. E hadosztály négy zászlóalját még vasárnap előtt utnak indítják. A kormány továbbá elhatározta a hetedik hadosztály azonnali mozgósítását.

(Gatacre.)

London, december 14.

Gatacre vereségéről még a következő részletek érkeztek: Az angol csapatok egyáltalában nem támadtak, hanem minden terv nélkül rávetették magukat a legelső dombra, amely utjukba akadt, a nélkül, hogy csak sejtelmök is lett volna arról, hogy merre van a boerok hadállása. Az angol katonák borzasztón ki voltak merülve, mert egész éjjel masiroztak s mindössze egy óra hosszúra pihentek. A boeroknak mindössze négy halottjuk és kilene sebesültjük volt.

(Angol panasz.)

London, december 14.

A Timesnak jelenti Fokvárosból 11-iki kelettel: Lourenço-Marquez Transvaal számára valóságos kereskedelmi emporiummá és ügynekeinek főszállásává fejlődik, akik egész szabadon érinkezhetnek más ügynekekkel és az európaiakkal. A robbanó anyagok behozatalát a kormány gyára számára, sőt még a lövészek behozatalát is nagyon bajos megakadályozni, mert lehetetlen az idegen hajókat, amelyek állítólag élelmiszereket visznek, alaposan átkutatni. A dolgok mostani állása mellett a Delagoa-öböl többet használ a boeroknak, mintha tényleg Transvaal területéhez tartoznék.

London, december 14.

Itt az a hír terjedt el, hogy Ladysmithet felszabadították. A hadügyi hivatal azonban nem kapott semmi erre vonatkozó hírt. (Reuter.)

HIREK.

Budapest, december 14.

— BUDAPESTI NAPLÓ. December 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Udvari vadász. Bécsből jelenti, hogy Frigyes főherceg, aki tegnap este Pozsonyból odaérkezett, ma reggel Ottó főherceggel Gödingbe utazott szarvasvadászatra. A főhercegek este visszaérkeztek Bécsbe.

— Kitüntetés. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király János Agoston veszprémi székesegyházi órkanonoknak és címzetes apátnak a dumi címzetes püspökséget adományozta. Ez a kitüntetés érdemes férfiúért. János műfordításán révén jól ismerik a magyar irodalomban is s e téren szerzett érdemeiért a múlt évben választotta tagjai közé a Kisfaludy-Társaság.

— Tolstoj ajándéka. Winnipegből (Canada) sürgönyzik egy orosz újságnak, hogy Tolstoj gazdagon megajándékozta a dukoborci szektát, amelyet nemrég kiüldöztek Oroszországból. A nagy orosz író 25.000 frankot, legújabb írói honoráriumát küldte el nekik Canadába, ahol a kiüldözött felekezet földmivestelepét alapított.

— **Az Emke a magyar iparért.** Ahhoz a nagy mozgalomhoz, amely most — hála istennek — országsszerte megindul a magyar ipar érdekében, tegnapelőtti választmányi ülésén hathatós módon csatlakozott az *Emke*. Az ülésen *Balogh* Károly a következő indítványt terjesztette elő:

„Bizsa meg a választmány az elnökséget egy felhívás szerkesztésével, melyet küldjenek meg a honi összes közművelődési és iskolaegyesületekhez, irodalmi és tudományos társulatokhoz, népszerű, szak-, közép- és felső iskolák vezetőihez, hatóságokhoz, az országához és egyes országgyűlési képviselőkhöz külön-külön is, mely felhívásokban feltüntetendő, hogy *évenként mely óriási összegek vándorolnak ki külföldre, de főleg Ausztriába ipari cikkekért*, sőt még élelmiszerekért is, amely körülmények idővel az általános elszegényedésre vezetendők. Hívjuk fel az illetékes körök figyelmét első sorban arra, hogy külföldön készített élelmiszereket *ne vegyünk*; hívjuk fel az ország közönségét, hogy szükséges ipari cikkeket *csak hazai gyárakból* szerezzék be. Ily módon hinnünk kell, hogy a társadalom a magyar iparnak és termelésnek, a közvagyonosodásnak s ezzel együtt a magyar kultúrának határozott lendületet adhat!

Természetesen nagy lelkesedéssel fogadta el a választmány a javaslatot.

— **Ne féljetelek boerok!** A boerok amugy so igen félnek, de ha mégis megessék velük az, hogy megessék a bátorságukat, merítsenek új erőt abból a meleg rokonszenvből, amelylyel a — szebeni dalárda viseltetik irányukban. Ok ugyan jobban szeretnék, ha például a cár 6 felsege rokonszenvezne velük, de hát ha arról nem lehet már szó, hát vessék a bizalmukat a szebeniekbe. Az történt tudniillik Szebenben, hogy valami hangversenyen a dalárda elénekelt a boerok csatáját. Erre föllépett nagytiszteletű Konnerth József ur, a kereszténység evangélikus lelkes s emelkedett szemlélben beszédet tartott a boerok javára. Azt is mondta, hogy az erdélyi szászok nagy rokonszenvel viseltetnek a derék kis náción iránt s végül megindítványozta azt a bizonyos telegrammot, amit el kell küldeni az ünnepeltnek. Az ünnepelt a jelen esetben Krüger. El is küldték a telegrammot, tekintet nélkül arra, hogy azon a tájékon hol van telegrammdrót, hol nincs s ilyenformán költséges küssé, hogy eljut-e az írás az öreg Krügerig.

— **A párisi kiállítás és a magyar sajtó.** *Hammersberg* Jenő királyi főügyész a következő felhívást intézte az összes nyomdátulajdonosokhoz:

Az 1900-ik évi párisi nemzetközi kiállítás alkalmából a kir. kormány elhatározta, hogy a kiállítás magyar osztályának oktatásügyi és irodalmi csoportjaiban *Magyarországon megjelenő összes hírlapoknak az 1900. évben kiadandó első száma bemutatassék*. Ezen hazafias cél szempontjából felhívom a Cimet, hogy a nyomdájában előállított összes hírlapoknak (napis és időszakos lapoknak) az 1900. évben megjelenő első számát a sajtó-ellenőrzési köteles-példányon kívül még egy példányban, összesen tehát két (2) példányban, sziveskedjék hivatalomhoz beküldeni. Budapestben, 1899. évi december hó 10-én. A *budapesti hír. főügyész*.

— **Az egyetemi-kör megnyitó ünnepe.** Az egyetemi-kör, amely a tanév elején az egyetem-téri *Andrássy-palota* első emeletére költözött, ma este tartotta a tudomány-egyetem tanári karának és az ifjuságnak helyi részvételével megnyitó ünnepét. A kör pompás helyiségei erre az alkalomra gyönyörűen feldíszítették és az olvasóteremben fény-s fehér asztal várta a vendégeket. Ott volt dr. *Wlassics* Gyula kuluszminiszter képviselőtében *Tóth* Lajos miniszteri osztálytanácsos is, továbbá a tudomány- és műegyetemek rektorai: a két egyetem hallgatói közül vagy háromszázan, közöttük két bölcsészethallgató-kisasszony: *Perzevics* Gizella és *Barkóczy* Jolán. A vendégeket *Köpesdy* Dezső elnök és tisztársai fogadták. A körhelyiségek megzemlése után a terített asztalhozült a társaság, amely lelkes felköszöntökben ünnepelte a királyt, *Wlassics* közoktatásügyi minisztert és képviselőjét, a tanári kart, a sajtót és az ifjuságot.

— **Gróf Zichy Jenő ázsiai utjáról.** Gróf *Zichy* Jenő tegnap este a fővárosi iparosok körében szabad előadást tartott szibériai utazásáról. Az előadást végigbálgatta *Wekerle* Sándor is. Gróf *Zichy* Jenő azzal kezdte előadását, hogy *Kurgán* községnél lépett Ázsia területére, hol a határon egy cirill-betűs táblán ez a két szó van írva: Szibéria—Európa. Szibéria egy nagy tómető, melyből — szerinte — Oroszország szabadsága fog föltamadni. A nagy sivatagra deportáltak nem azt mondják magukról, hogy oroszok, hanem hogy szibériaiak. Azt az állítást, hogy a magyar mezőgazdaságot meg fogja élni a szibériai buza, tagadja. Ott júniusban fagy van s a földben csak a hajdina, meg a zab terem meg. Két hónapi utazás után jutottak el *Monquliba*, kínai területre. Előadását Kína ismertetésével s *Sz.-Hung.-Csang* alkirályvaló találkozás elbeszélésével fejezte be. A nagy tetszéssel fogadott előadás után vetített képekkel mutatott be részleteket utazásából.

— **Romániában meggyilkolt magyarok.** Rémes gyilkosság oltotta ki két magyar ember életét *Bustyen* oláhországi faluban. *Bogdán*nak hívják az apát és fiát, akik már régebben vándoroltak ki Romániába. *Bogdán* Bustyenben telepedett le, hol vendéglőt nyitott és sok évi szorgalmas munkásságával jókora vagyona tett szert. Mintegy kétszáz ezer frankra becsülték vagyonát. A múlt hét egyik reggelen több munkásember akart bemenni *Bogdán* vendéglőjébe, de zárva találták az ajtót, melyen hiába kopogtattak. A dolog gyanus volt előttük, mert tudták, hogy *Bogdán* mindig korán szokott felkelni. Az ablakhoz mentek, amelyen beérintve, borzasztó látványt tárult szemük elé. Ott látták a padozaton *Bogdán*t fiával együtt nagy vértócsában, élettelenül elterülve. A munkások betörték az ablakot, éleszti kísérleteket tettek, de már késő volt, mind a két áldozat meg volt halva. A gyilkosok a legkegyetlenebb módon bántak el áldozatukkal. *Bogdán*t és fiát valóságos derékba törték s hátra kötvén kezeiket és lábaikat, kendőkkel betömtek szájukat. A munkások azonnal jelentést tettek az előjárósággnál, melynek gyors intézkedésére még ugyanazon nap odajött *Flojest* városból a vizsgálóbíró és az államügyész. Nyomozás közben több ártatlannal gyanúsított egy-én kínos vallatása után végre megtalálták az igazi bűnöst, *Bustyen* község ideiglenes fiatal jegyzője személyében, aki már régen szemet vetett *Bogdán* vagyonára és most több cinkostársával kegyetlenül végrehajtotta az iszonyú gyilkosság tervét. A gyilkos banda egyik tagjánál a rablott pénzből huszezer frankot találtak meg.

— **Reformáció Apácán.** Apáca községben ugyanazon okok indították meg a reformációt, mint egyebütt ezen a világon. A rossz erkölcsök szigorú rendszabályokat kívánnak s semmiből sem látszik meg, hogy a szabály a társadalmi szükséghez simul, mint az apácai új törvénykönyvben. Szórol-szóra adjuk az új törvénykönyv hat számba összefoglalt alaptörvényeit, melyek kétségkívül nagy feltűnést és egy kis derűtséget keltenek majd ebben az agyonrendszabályozott országban.

1. Vasárnap és ünnepnapon délelőtt fél 10 órától a községházán hivatal nincs s a felek elutasítanak. — 2. Vasárnap és ünnepnapon istentisztelet alatt tilos az utcákon és tereken való csoportos ácsorgás s ez idő alatt a korosnak kiürítettek. 3. Tilos bármikor korosmábol jövőnek vagy odamenőnek magukat zenével kísérteni. 4. A korosmában a pénzkártyázás és sahancoknak ott időzése, valamint a szokások gabona orgazdaság, a *fatalság által otthon ellopott gabonának poton eladása* s megvétele a legszigorubbán ellenőriztetik s minden egyes esetben *feljelentetik* s szigorú büntetés kéretik. 5. Éjjel az utcán bevándorolt fatalság felelősségre vonandó s szigorúan büntetendő. 6. A korosmákban a közérkölcösi ségre szigorú felügyelet gyakorlandó s az az ellen vétő korosmáros üzletének bezárása kérelmeztetik.

— **A Nobel-pályázat.** A dinamitos Nobel kétszáz ezer koronás alapítványt tett oly célból, hogy azt annak a festőnek adják, aki a világ-békének legtöbb szolgálatot tett festményeivel. A norvég parlament egy bizottsága fogja eldönteni, hogy melyik festő az, aki a béke javára leghatásosabban pingált. Verescsagin, az orosz csatafestő is reflektál a békeszerző kétszáz ezer koronára, s itt is egyik norvég barátjának ebben az ügyben. Azt mondja a levelemben, hogy sok csatában vett részt, nem kimélte a testi épiséget, odaállt, ahol legsűrűbben osztagtáltak a halált s mindezt azért, hogy a háború borzalmait megismerje s elrettentő hatása képeit megfesthesse. Merem állítani, írja tovább, hogy festményeim mely hatású voltak a szemlélőkre és ahol csak ki voltak állítva, ott nem merték a háborút dicsőíteni. Művészetem legnagyobb elismerése, hogy Berlinben megiltották a katonáknak festményeim megnézését.

— **Hatalugrás.** Egy szerencsétlen uriaszony lett ma estefelé öngyilkossá a fővárosban. *Ruzicska* Gyuláné született *Jankó* Gizella az öngyilkos: egy magánhivatalnoknak a felesége. Ma estefelé a *Medve-utca* 9. számú ház második emeletéről leugrott az udvarra s összeesezett testtel, halva terült el a kövezeten. A házbeliek közül többen látták, amint *Ruzicskáné* átvette magát a folyosó korlátján, de már nem tudták megakadályozni szándékában. A boldogtalan asszony régóta kedélybeteg volt s többször emlegette, hogy eleméztí magát.

— **Hazasság.** *Bártfai Szabó* Béla es. és kir. huszárfőhadnagy eljegyezte *Ponory* Sándor országos képviselő, nagybirtokos és neje *Gyarfás* Maria leányát Margitot.

Vámos Gusztáv a napokban jegyezte el *Pilisen Angstein* Hermín kisasszonyt.

Steinbock Antal dombovári kereskedő december 25-én esküszik örök hűséget a csurgói zsidó templomban *Láng* Gizella kisasszonynak.

— **A vörös sipkás regiment.** Mióta ez az újság él, még nem igen hiszem, hogy lett volna benne hir valami olyas tolvajságról, rablásról, svindliről, amit hordár követett volna el. Végtelemül derék, megbízható, becsületes nép ez. Ha a legnagyobb nyomorúságban él is, akkor bátran rábízhat akárki ezeket. Valami velük született jóra valósság van bennük s a vörös sipka a numerussal ugy általában megbízhatóságot, tisztességet jelent, bár nagyon, de nagyon szegényes a kenyér, amihez a gazdáját juttatja. Ez jut eszünkbe, amikor olvassuk a rendőrség kommunikéjét, hogy már megint föllállították a hordárokat hadi sorba s egy fogalmazó ur végigvizitálta valamennyit, hogy melyiknek foltos a nadrága, melyiknek nincs télikabátja s bizonyára olesó viceket is mondanak ilyenkor arra a másfél ezer becsületes, komoly és szegény munkásra, akik becsületes vizitációra. Öszintén szólván tehát, nem tetszik nekünk a vizitáció. Valami szekirozás-féltét látnunk benne. Okvetetlenkedés ez és egy a kenyérkeresésből elrablott fél nap. Másfél is van rend s másfél is van rongyos hordár. Akinek nem telik új kabátja, az az elnyűttben jár s ha a szegény hordárnak négy ujjá kikukuskál a eszímájából, nem a főkapitány lába fázik, hanem az övé. Ugyan hagyjanak nekik békét. Elvégzik ők a dolgukat sokkal pontosabban, mint a rendőrség a magáét.

— **A mafia.** *Palizzolo*, Palermo város képviselője, akit a Notarbartolo-féle gyilkosság értelmi szerzőségének gyanúja miatt elfogtak, nagyon megváltoztatta az életmódját. Eddig szörnyű nagy ur létére hálósobájában, ágyban fekvő fogadta az audienciára megjelent hiveit s mint hajdan Rómában a diktátort, őt is egész sereg alattvaló sietett üdvözölni reggelenként. Most, amint az olasz lapok írják, a vizsgálói fogság nagyon megtörte a csodaszép, daliás természetű férfit. Legutóbbi kihallgatása alkalmával elájult. Arról panaszkodik, hogy szívbaja van s erősitgeti, hogy ha még sokáig kell a börtön levegőjét szivnia, okvetlenül belehal.

Palizzolóra egyébként most, hogy ártalmatlanná van téve, egész sereg újabb vádat emeltek. Nemosak a Notarbartolo-féle gyilkosság miatt üldözik, hanem a *Banca di Sicilia* kárára elkövetett csalás, a *Micelli-féle gyilkosság* és Palermo város kárára elkövetett *váltóhamisítások* miatt is. A tárgyalás egyre folyik a milanoi törvényszék előtt s majd mindegyik tanu terhelőleg vall Palizzolo ellen. *Filetti* palermoi ügyvéd a tegnapi tárgyaláson azt vallotta, hogy Palizzolo így nyilatkozott a Notarbartolo meggyilkolásáról:

— Ugy kellett neki! Anyi embert tett tönkre! Az elnök megkérdte a tanutól, hogy ki mondta ezt neki, mire ez Guastalla tanárra hivatkozott. Guastallát szembesítik tehát *Filettivel*, de a tanár tagadja, hogy ezt a nyilatkozatot valaha hallotta volna. *Filetti* erre nyomorult gazembernek nevezi Guastallát s kiabálva mondá:

— Félsz nyomorult! félsz a mafától!

Guastalla erre neki ugrik *Filettinek* s hirtelen olyan veredekes támad a teremben, hogy az örök csak nagy erőfeszítéssel tudnak rendet csinálni.

Palizzolo barátai azt beszélék, hogy a család maga akarta Palizzolót a rendőrség kezébe juttatni. A kormány különben nagy buzgósággal látott hozzá a mafia kiirtásához. A főembereket mind elfogták s a rendőrség a *Sino-féle* vendetta embereit keresi. *Fontana*, a mafia fejének egyike, tegnap délután három órakor önként jelentkezett a rendőrségben, ahol azonnal le is tartóztatták. Két palermoi községtanácos ellen is kiadták az elfogatási parancsot, de a rendőrség nyomukat vesztette.

— **Patkány és kávé.** A patkány sokkal olesóbb a kereskedelmi forgalomban, mint a kávé. Ezt tudják és tekintetbe is veszik a pestises *Berenice* gőzös vesztegzári szakértői. A patkányokat ugyanis kegyetlenül kiirtották, noha konstatálták, hogy a pestis-bacillusoknak nyoma sincs a hajón. A kávé pedig áttöltögették új zsákokba. Történt azonban tegnap, hogy megint mutatkozott a hajón néhány patkány. Megint agyonkísérletetkék őket és megint konstatálták, hogy pestistől nem kell félni. És ez igaz lehet. Hanem a szakértők aligha pikolóznak a *Berenice* kávéjából. Bizony mi fogunk ezekkel a kávészemekkel inkognitóban ösmeretséget kötni, ezért legyen szabad könnyet hullatnunk a tömérdek patkány fatalon kioltott élete fölött. . . . Ha ugy tetszik, *Berenice-kávé* mellett. . . .

— **Jubileum a kereskedelmi csarnokban.** A magyar kereskedelmi csarnok titkári hivatalát huszoneg évszázade vezető már dr. *Schreyer* Jakab. A népszerű titkár munkásságának elismeréséül a Csarnok saját helyiségében (V., Méleg-utca 13) december 17-én délelőtti tizenkettőfél órakor diszultét tart s ugyanazon este kilencedfél órakor a Royal-szállóban diszvacserét rendez.

— **Halálozás.** Tüskei *Kovács* Imréné született *Fischer* Krisztina, néhai tüskei *Kovács* Imre nyugalmazott állami mérnök özvegye, *Kovács* Imre máv-felügyelő édesanyja e hó 14-én Budapestben meghalt.

A boldogult urnóban Hieronymi Károly volt belügy-miniszter, Arad város országgyűlési képviselője nagyánjét vesztette el.

— **A szatmári diák halála.** Minden nap beszállítja a maga szenzációját *Szatmárról*, ahol most a város egyetlen eseménye a vizsgálat, ami a szegény Papp Elemér meggyilkolásának ügyében folyik. A mai nap eseménye az, hogy Papp Zoltánné megszökött *Szatmárról*. Ma reggelre újra be volt idézve a vizsgálóbíróhoz tanuságátételre, de hiába várták. Féltilkorkor utána küldtek, de a hatósági ember azzal jött vissza, hogy az asszony már tegnap este elment hazulról s azóta nem is látták. Papp Zoltánné eddig is gyanús alak volt a vizsgálat előtt. Büntársát sejtettek benne s ezt a gyanút most már megerősítette a szököse. A sógorát akarta megmérgezni ez az asszony. Papp Endre látogatón volt a bátyjánál és Papp Zoltánné barátságosan megkínálta pálinkával. Papp Endre hőrpintet az üvegéből s egy-két pillanat múlva összerogott. Az orvos ketlette életre. Papp Endre tudta mi történt vele, a házbeliek hallatára fakadt ezekre a szavakra:

— Meg akartak mérgezni, ide se teszem be többé a lábamat.

Papp Endrét azért akarták láb alól eltenni, mert tudott azokról a gyilkos eselszövényekről, amelyekkel a szegény Papp Elemért behalózták. A mérgekverő asszonyt most a vizsgálóbíró az egész országban körözeti. Hát Borgia Lucrecia is akadt a gyilkosok között.

— **Koburg Luiza váltói.** *Bécsből* jelenti tudósítónk: Hartog párisi ékszerésznek Koburg Luiza hercegnő ellen indított pörében új fordulat állt be. A napokban ugyanis kihallgatták Koburg Fülöp volt szárnysegédét, Mattiasch-Keglevich Gézát a möllersdorfi fegyházban. Hartog panszében tudvalevőleg azt adta elő, hogy nizzai fiókjában Malasich-Keglevich Gézának, aki akkor főhadnagy volt, Koburg Luiza hercegnő számára 391.500 frank értékű ékszer adott át és egyelőre két erre a megbízásra szóló, a hercegnő aláírásával ellátott váltót kapott fedezetül. Az ékszer, mint az ékszerész később értesült, mindjárt az ítélet után eladogostották. Hartog a hercegnővel nem beszélhetett többé, mert közben *Lindenhofba* szállították. Mattiasch-Keglevichet sem látta többé, mert ezt elfogták és váltóhamisítás, csalás miatt több évi börtönrre ítélték. Így aztán nem maradt más hátra, mint hogy Hartog a törvény útjára lépjen. A kereskedelmi törvényszék tárgyalásai a körül forogtak, hogy a hercegnő Hartognál levő váltóinak aláírása *valódi-e vagy hamisított*. Dr. Feistmantel, a hercegnő gondnoka, azt állítja, hogy az aláírás hamis. A panaszos képviselője, dr. Schneberger pedig azt bizonyította, hogy az aláírások valódiak. A tényállás megvilágítása végett tanúk kihallgatását határozta el a törvényszék. Mattiasch-Keglevich *Müllersdorfbán* kijelentette, hogy a hercegnő az ő szemelátára írta nevét a kérdéses váltókra. Ezt a vallomást jegyzőkönyvbe vették és kézbesíteni fogják a bécsi törvényszéknek. Még két tanút fognak kihallgatni, a hercegnő volt komornáját, Heim Máriát, és a lindenhofti szanatórium vezetőjét, dr. Pierson egészségügyi tanácsost, aki arról fog nyilatkozni, hogy tehet-e érvényes vallomást a hercegnő. Ezek a tanuvallomások valószínűleg megsietetik majd az ítéletet a pörben.

— **Két hajó.** A tenger barátságára készíti az embert. A nagy méretek előtt eltörpül az apró emberek haragja. A Tonkin nevű francia hajó Yokohama felé tartott, mikor hirtelen olyan vihar kerekedett a kikötő közelében, hogy a hajóslegények minden erőlködésük mellett sem tudtak horgonyt vetni. A közelben horgonyzó Szerbia nevű német hajó kapitánya köteleket dobott át a hánykodó francia hajóra s ezeknek segítségével mentette meg a francia hajót. A szerencsés megmenekülés örömeire ittak is a németek meg a franciák egy pár pohár sört. Kocintottak s nem a hazát élették, hanem önmagukat.

— **Szerencsétlenség egy gyárban.** A Külső soroksári-ut 52-ik szám alatt lévő Heidelberg-féle vegyészeti gyárban szerencsétlenség történt ma délután. Csarvoldák István 32 éves napszámos ugyanis bement egy desztillátorba s ki sem jött onnan többé. Ugy látszik, hogy a boldogtalan embert a desztillátorban lévő rossz levegő ölte meg. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy kit terhel a szerencsétlenségért a felelősség.

— **A főkapitányhelyettes betegsége.** Pekáry József királyi tanácsos, főkapitányhelyettes pár nap óta ágyban fekvő beteg. Pekáry a napokban meghűltette magát és influenzát kapott; baja azonban egyelőre nem ad okot aggodalomra. Betegsége alatt Mátyás Hugó tanácsos helyettesíti Pekáryt.

— **Tizenkét ember a Dunában.** Ilok szlavóniai községben e hó tizedikén volt az esküvője Mannovics István vraniki parasztleánygyermek Szentovics Máriával. Miután jól felöntöttek a garatra, ebéd után négy szánkára rakodva indult el a lakadalmas sereg a völgyégen falujába. Hogy a hegycsúcs között elkerüljék a hófúvást, a Duna partján hajtották végig. A

részeg kocsisok örült sebességgel kergették a lovakat s így történt, hogy mikor egy emelkedés került az útjukba, az első szán lefordult a keskeny útról, egyenesen a Dunába. A második szán szintén lefordult és csak az utána következő szánban ülők vették észre a veszedelmet. Leugráltak, hogy segítségére menjenek a többieknek s e közben a völgyégen három rojkona alatt leszártak a hóréteg. Ők is a Dunába veszttek. Mire a megmenekültek csásklyával, kötéllal segítségükre siettek, teljesen nyomuk veszett.

— **Beomlott utca.** Párisból táviratozza tudósítónk: A Place de l'Etoile gyalogjárója tegnap este bussz méternyi hosszúságban és tizenöt méternyi szélességben óriási robajjal beomlott. A gyalogjáró alatt ugyanis a készülő földalati vasút alagútja vonul el és a gykori esők megazították a boltozatot. A föld és a kőtömeg összezúzta a gázvezető csövet, úgy hogy tegnap éjjel az egész kerület sötétben maradt. Az alagútban három munkás volt a beomlás idejékor. Ezek közül kettő súlyos sérüléseket szenvedett, a harmadik pedig valószínűleg áldozata lett a katasztrófának, még eddig nem sikerült megtalálni a romhalmaz között.

— **Nyomor halottja.** Kleno János 43 éves napszámos nemrég Árvamegyéből a fővárosba jött, hogy itt munkát keressen. A szerencsétlen ember csalódott reményeiben, mert hetek óta alig jutott már némi kis keresethez. A sok nélkülözés annyira elkeserítette a boldogtalan embert, hogy ma reggel a Szigetvári-ut 20-ik számú ház kertjében egy fára felakasztotta magát s amikor észrevették, már halva volt. Holttestét a boncoló intézetbe vitték.

— **Osztálysorajáték huzása.** Az osztálysorsajáték mai huzasan tízezer koronát nyert 70464, ötezer koronát 64138, háromezer koronát 13952, kétezer koronát 91489 49321 75463, ezer koronát 5284 39239 61010, ötszáz koronát 40058 48010 85835 9682 21548 2398, háromszáz koronát 72430 43142 93460 44249 98121 55384 97699 29066 9803 37023 9299 44471 52402 20932 32082 36810 83136 49242 61559 32421 21308 82548 19670 28152 4161.

— **Mit vegyünk karácsonyra?** A karácsony szent ünnepek közeledtével nem kevés gondot okoz ez mindazoknak, kik szeretneiket valamely igazán kedves ajándékkal akarják meglepni. Szébb és alkalmasabb ajándék alig kapható, mint valamely zeneeszköz. Ily hangszereknek egész tárházat találjuk Sternberg Armin és Testvére cs. és kir. udvari hangszergyár karácsonyi kiállításában.

(x) **Valódi Jaeger tanár-féle normál alsóruhákat** (Benger gyártmánya), kötött és szövött gyaipjúrukat ajánl Hegek Adolf, Szervita-tér, a Vadaszöghöz.

(x) **Harisnyát és tricót-alsóruhát** legelőnyösebben vásárlunk Sigmund József, félszázad óta fennálló nagy raktárában Budapest IV. Városház-tér 10.

(x) **Ima korosolyák Kertész Tódornál.**

A hó hazugságai.

Budapest, december 14.

A hóhelyekkel egy csomó hazugság is esik le a földre. A hazugságok rövid életűek, jön egy kis téli napsugár és elolvadnak a hóval együtt. És mi észre sem vesszük, hogy becsaptak bennünket, hogy hazudott a hó. Hát most leleplezünk egynehányat a hazugságok közül.

1. **A szegény gazdagok.** Amint lelesik az első hó, ujonganak a könyöröltes szívek:

— Jut kenyér a szegényeknek!

A hó hazugsága... Két-három napig van keresztetük, aztán megint éhezhetnek...

2. **A makulátlan fehérség.** A hó esik, esik, de azért a fehérség itt a városban még sem makulátlan. Beletapsnak a hóba az emberek, át-meg átszelik a kocsi és tönkre piszkítják a kocsi. Hol a fehérség?

3. **Nincs por!** A pesti levegőtől agyonkínzott ember ujongva kiált föl a hóhelyek láttára:

— Nincs por!

A hó hazugsága... Tessék csak nyolctól tízig elsétálni a köruton, ahol a szobalányok az ablakon kirázzák a törlőrongyot...

4. **Tilos a lavina!** A rendőrség meg az iparhatóság betiltotta a kereskedők lavinarendszerét. Szóval tilos a lavina!

A hó hazugsága... A négyemeletes paloták legtetőjén megindul egy kis hólapda, aztán lefelé gördülteben nő, növekszik és a nyakadba hull egy lavina...

5. **A közeledés szabad.** A köztisztasági hivatal fennen hirdeti nagy munkájának az eredményét.

— Szabad mindenfelé a közlekedés!

A hó hazugsága... A palotai meg a szentendrei asszonyok háromszoros áron vesztegetik a tojást, zöldséget és a tejet. Azt mondják, nem lehet se ki-, se bemeni a faluba...

6. **Megfagyott a hang...** A hidegben még a hang is megfagyott. Szaladnak szótlannul az emberek...

A hó hazugsága... Csuszkálj az aszfalton, a házmester ugyancsak nem kiméli a hangját...

A féltucat seccszóios leleplezés után, ime, ami

igaz a hóból. Mert ráhibáz ám sok hideg igaz: ságra is.

Egész éjszaka sűrűn hullott a hó. Hajnali öt óra tájban végre a szél elhajtotta a felhőket és ma ragyogó szép téli napra virradtunk. A hőmérő azonban reggel — 10° C-t mutatott. Ez utcaon már kora hajnalban megkezdtek a hó eltakarítását. A villamos vasutak sineit egész éjjel tisztogatták, hatalmas villamos hőkék jártak végig a sineket.

A szélvihar és hófúvás csaknem az egész országban megszűnt. Nagyobb részt derült az idő, csak az Alföld északkeleti részében havazik, míg az északkeleti Kárpátok tövében havas eső esik. A hőmérséklet csak a Tátravidéken és Horvátországban szállott alább, az ország többi részén változatlan a hideg, csak a havazás állott el, Erdélyben és a Bánságban azonban ma reggel hirtelen nagyon megenyhült az idő. A leghidegebb Árvaváralján van, ahol az éjjel — 19° C. volt a minimális hőmérséklet.

A Duna erősen zajlik. A Vág Trecsenél mellett befagyott, a Rába Sárvárnál és Győrnél fagyott be, a Mura egész folyásában zajlik, a Tisza már a legtöbb helyen megállt a Nagy Alföldön uralkodó állandó hideg következtében.

A m. kir. államvasuti igazgatóság jelenti, hogy a hegyesfeketehégy-palánkai h. é. v. hegyesfeketehégy-gajdobrai vonalrészén, továbbá a szatmora-moravica-báziási, jassenova-aninai, versec-kubini, románpetre-pancsovai, versec-lugosi, újvidék-titeli és ruma-vrdniki vonalakon hófúvások miatt az összes forgalmat beszüntették. Gajdobra-Palánka között a forgalmat a 4915. és 4916. számú vonatokkal Zombor és Újvidék felé csatlakozással fenntartják.

A köztisztasági hivatal a rendes költségéből már nem tudja fedezni a hótisztogatás árát. Ideiglenesen 34.000 forint póthitelt kért tehát, amelyet a tanács ma meg is szavazott. Hogy elég lesz-e a póthitel, az még kétes. A meteorológiai intézet jóslata ugyanis nem nagyon biztató.

— Továbbra is fagy — ugymond a jóslat — erősödő keleti felgáramlással, legfőképp az ország déli és keleti felében havazásra hajló idő várható.

FŐVÁROS.

(*) **A Petőfi-ház és a főváros.** A Petőfi Társaság küldöttség útján arra kérte a főpolgármestert, hogy a Petőfi-ház céljára adjon ingyen telket. A polgármester felhívta a társaságot, hogy a kérelmét adja elő irásban és mondja el, hogy mit akarnak a Petőfi-házzal. A társaság ezt a kérelmet nem adta be s a tanács mai ülésében kimondta, hogy amíg a társaság kérelmét irásban meg nem okolja, nem ad telket.

(*) **Bizottsági tagok értekezlete.** A VIII. kerületi fővárosi bizottsági tagok tegnap este dr. Hellai Ferenc elnökelete alatt ülést tartottak, melyen elhatározták, hogy az egyes bizottságokba a következő tagokat jelentsék be: A központi választmányba: Novák Sándort, az igazoló választmányba: Hoffai Hübös József kir. tanácsost, a katonaiügyi bizottságba: Weinsteiss Lajost, botfai Hübös Józsefet, Hainisch Gézát, Winter Lajost és Gonda Ignácot. Az ujonnan alakítandó közlekedési bizottságba dr. Hellai Ferencot, dr. Kiss Józsefet, Glück Frigyeset, Fenyvesi Adolfot.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Opera.** A külön-külön vendégzereplő tenorista és bass-bariton: *Déri Jenő* és *Szavits Zarkó* ma együtt lépett föl Halevy *Zsidónőjében*. *Déri Jenő* a harmadik Eleuzár, akit öt hét leforgása alatt láttunk. A harmadik, de ő sem az igazi, a mély érzésű, szomorú, vallásához való ragaszkodásában fönséges, Rechához való szeretetében kimondhatatlanul gyöngéd és odaadó. Milyen óriás ez a szerény, öreg zsidó, amikor áldozni kell! Egy szóval, egy kézmozdulattal sem akadályozza meg Recháat abban, hogy a hatalmas herceget az egész udvar előtt lealcazza. A herceg nyomorult csábító volt, Rechá-nak igaza van — hadd menjen előre a bosszúállás! Meg fog halni ő is a leány szenvedélyes föllépése miatt — de mindegy! Ha Recha meghal, őrmest hal meg vele máglyán, forró olajban, kintpadon. És milyen óriás ennek a töpördött, vén zsidónak a fanatizmusa! Csak egy szó, csak ennyi a Brogni bibornok fülébe: „Recha nem az én leányom! A te elveszett leányod ő, akit én neveltem föl!” Csak ennyit mondjon és vége a szenvedésnek, mind a kettő menekül a halál torkából, mind a kettőre boldog élet, nagy jutalom várakozik. De nem mondja ki, mert akkor Recha fejére ráöntenek a „szent keresztvizet” és — Eh, nem mondja ki; csak akkor beszél, amikor Recha már beugrott a

a tizes olajba és ő maga is indul a halál keskeny útján. És ez a vallomás már most egy utolsó törődés, amit Eleázár a gonosz, kegyetlen szidőgeető szívében megforgat; egy utolsó arculapadás, a Nemezinek egy utolsó gunyakaja. *Ezt az Eleázárt, akinek a szerény, öreg, alázatos külseje a szeretletnek ekkora mélységét, a fanatizmusnak ekkora vulkánját takarja: kezdő énekes nem adhatja úgy, hogy nagy illúzióknak támadhasson. Déri Jenő még nagyon fiatal az ilyen masszív feladatokra és a hangjában sincs meg a hatalmas, imponáló erő, noha szívesen elismerjük, hogy tömörség, hűv és kitartás dolgában vendégszereplő elődeinél különb volt. — A másik vendég Szavits Zarkó, Brogni bibornokot énekelte, Ney David egyik híres, bravuros szerepét. Ez a komoly, ünneplés szentenciákat és dörgő anathémákat éneklő bitoros első sorban a mély hangjaival imponál és a vendégművésznél éppen ezek a mély hangok tompák, színtelenek. A közönség minduntalan Ney Davidra gondolt és ezzel a reminiscenciával Szavits ur, akinek a méltóságos alakja és jó izlése különben megint feltűnt, nem bírkózatott meg diadalmasan. Vasquez szép Recha volt és magas hangjai csillogtak, de abban a jelenetben, ahol Recha leleplezi a hitvány herceget, *Diósgyőz* hangja drámaibb, pathosza és szenvedélye hatalmasabb. Pevny Irén, mint Eudoxia hercegnő, bájít és előkelőséget kapcsol össze a második felvonásban. A sablonos szerepet finom művészetével érdekessé tudja tenni. A közönség egy része ma lelkes hangulatban volt és a vendég művészeket fáradságtalanul tapsolta nyílt jelenetben és felvonások után. (á. e.)*

**** Az intendáns figyelme.** Olyan gyakran hall az ember üres vádakát a Nemzeti Színházról. Hogy bürből intézik a művészetet... — hangzatosabbak többek között. Nos, ebben a büroban talán még sem olyan rettenetes a sorsa a művészetnek. Van ebben a büroban szív, lelkesedés, invenció... De mostanában nem illik dicsérni az ország első műintézetét. Hát csak mondjuk el szárazon azt, ami aktualitást adott ezeknek a soroknak. A *Nemzeti Színház* legutóbbi újdonságának, a *Kiváltságoknak* a szerzője Somorjai Arthur, tudvalevőleg Napolyba menekült egészsége helyreállítása végett. És nem volt jelen a darabja bemutatóján. Aztán kapott egy táviratot barátaitól, hogy siker volt, nagy siker. És a sikeren érzett örömben belevegült a távollét keserűségé. A napokban aztán a fiatal író levelet kapott gróf Keglevich Istvánától, a Nemzeti Színház és az Opera intendánsától, hivatalos levelet... Az intendáns üdvözölte a fiatal író, kitartásra buzdította, biztatta, hogy még meg fog jönni a közönség hívó tapsaira a Nemzetiben. A levélben benne voltak a *Kiváltságok* szereplőinek az arcképei és az összes lapok kritikái. Ilyen hivatalos levél ment a büroból Napolyba...

**** Kortsák Ida hangversenye.** A Royal termében ma este Kortsák Ida mutatta be zongorázó művészetét. *Grieg* E-dur szonátáját, *Chopin* Ábrándját, *As-dur* keringőjét, *G-mollban* írt balladáját és *Bercesseit* adta elő, továbbá kisebb-nagyobb darabokat játszott *Schuberttől*, *Fiedltől*, *Lisztől* és *Paderevszkitől*. Kiválóbb egyéniség nem nyilatkozik meg ebben a játékban, de csiszolt technikája, értelmes felfogása, tüleatyű-ütésének a művészi finomsága kiemeli a koncert-virtuózok és zongora-döngetőik sorából. A hosszú programot *Hédervári* Erzsébet dalénekesnő pompásan előadott és nagy tetszéssel fogadott énekszámai szakították meg időnkint. A zongoraművész meghallgatására gyér közönség gyűlt össze a Royal termében. Ez a szezon határozottan nem kedvez a kisebb hangversenyeknek.

**** Mennyibe kerül a „Többsincs királyi”.** A *Vigasz*höz, mint már megemlékeztünk róla, a legnagyobb gondal állítja ki *Benedek Eleknek Többsincs királyi* című látványos tündérregijét, amelynek még karácsony előtt, december tizenkilencedikén lesz a bemutatója. A darab kiállítására, mint értesülünk, huszezer forint költséggel jár.

**** Pálmay Ilka a Magyar Színházban.** Emlegettük, hogy *Pálmay Ilka* és a *Magyar Színház* közt vendégszereplési tárgyalások folynak s mai színházi rovatunkban egy szálló hír nyomán azt írjuk, hogy a diva, amennyiben a tárgyalások eredményre vezetnének, a *New York szépe* című angol operettben lépne fel. Ez a hír azonban csak mende-monda. A diva vendégszereplése egy új, eredeti operettben van tervbe véve, amelynek szövegkönyvét *Pálmay* most olvassa. A vendégszereplés egyik feltétele ugyanígy a diva részéről az, hogy a neki szánt szerep megtegyék neki s művészi egyénisége számára megfelelőnek találja.

**** Magyar Színház.** A Gésák Mimózáját ma este Miss Mary Halton játszotta a *Magyar Színházban*. A fővárosi közönség érdeklődése nem csökkent az angol diva iránt, aki megjelenésében ma is bájos s játékában pikáns volt. Énekszámaival nagy hatást ért el. Tavaly óta mindössze annyiban változott, hogy a frizurája még szeccesebbé vált.

**** Az ifjúsági előadások.** A *Nemzeti Színház* ifjúsági előadásai ügyében tegnap délután dr. Erődi Béla tankerületi főigazgató elnökle alatt a középiskolák igazgatói értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy az eddigi kétheti előadások helyett ezentul havonként csak egy előadás lesz, mindig a hó második szordáján. Az előadásokat megelőző felolvasások elmaradnak, ezek helyett minden intézet házilag készíti elő az ifjúságot a darab megértésére. Az előadások ezentul három órák kezdődnek. A Virágvasárnapig terjedő három hónapban színe kerülnek: *Családások*, *Tudósok és a Cigány*, esetleg a *Szentiványi átom*, vagy a *Mizantrop*. Az értekezlet felkeri a *Nemzeti Színház* intendánsát, hogy az ifjúsági erkölcsi nevelése szempontjából vétesse a darabokat szigorú kritika alá s hagyassa ki azokat a kifejezőségeket, amelyek az ifjúsági erkölcsi érzületét sértenék.

**** A nagyváradi színház pályázata.** Nagyvárad város kögyülete, mint tudósítónk távirata jelenti, ma döntött a színházi pályázat ügyében s a színházat *Vidor Dezső harmincnyolc* szavazata ellenében *Somogyi Károly* színigazgató kapta meg *hetvenkét* szavazattal. A közgyűlési teremt a zsufoltság megtelt s a hangulat izgalmas volt. A gyűlés elején *Bulyovszky* polgármester bejelent, hogy *Neuminger* (?) a délmagyarországi színházak igazgatója táviratban a döntés elhatalosítását kéri s távirati ajánlatában arra az esetre, ha a színházat megkapná, operai előadásokat igér. *Beöthy* főispán konstatálja, hogy az ajánlat megkésétt. Dr. *Friedländer* Sámuel az óriási zajban *Vidor* mellett szólal fel. *Hoványi* Géza, a színházi bizottság elnöke, névszerinti szavazást kér. A szavazásnak, mint fentebb már említettük, az volt az eredménye, hogy *Somogyi Károly* nagy többséggel győzött. A *Vidor*-párt, teszi hozzá tudósítónk, meg akarja felelkezni a határozatot. Hogy minő alapon, erről a távirat hallgat.

**** Mahler szerződése.** *Mahler* Gusztávnak, a bécsi udvari opera igazgatójának, három éves szerződés van, amely a jövő év augusztusában telik le. Egy bécsi újság arról értesül, hogy *Mahler* szerződését még az új év előtt meghosszabbítják s ebből az ötletből magasabb kiütetés is vár rá. Nem érdektelen a bécsi újságnak az a híre, hogy a szerződés meg nem újítása esetén harmincezer forint kárpótlás van biztosítva *Mahler* számára.

**** A kis szökevény — új szereplőkkel.** A *Kis szökevény*, a *Népszínház* új angol operettje, holnap pénteken, két új szereplővel kerül színe. *Carmen* szerepét *Z. Bárdi Gabi*, *Mici* szerepét pedig *Kápolnai Irén* fogja játszani. Az utóbbi a *Kisfaludy Színházban* tűnt fel a *Szulamit* Abigail szerepében s mint a *Népszínház* új tagja, holnap lép fel először.

**** Kopácsy Juliska sikere.** *Kopácsy Juliska* a bécsi *Carl-Theater* új operettjében, a *Kis káptárban* nagy sikert aratott. Mint nekünk *Bécsből* írják, *Janzer* igazgató tárgyalásokat folytat a művésznővel vendégszereplésének a meghosszabbítására iránt.

**** Új eredeti darabok.** A *Magyar Színház* két eredeti darabot fogadott el előadásra. *Ij. Bokor* Józsefnek *Asszonyok a kaszárnyában* című operettjét és *A szerelm évodója* című énekes színművet *Hesesi* Józseftől és *Favágó* Jenőtől. Mindkét darab a jövő évadban kerül színe.

**** Hírek az Országos Színész-Egyesületből.** Az Országos Színész-Egyesület központi tanácsa kimondta, hogy azoknak a vidéki színigazgatóknak a koncesszióját, akik december tizenhatodikáig határlékaikat nem fizették be, felterjeszti a belügyminiszterhez színigazgatói engedélyök bevonása végett. — A *Bulyovszky*-alap kamatait a jövő évre is öv. *Kovács* Benőnő veterán színésznek kapja meg, aki azokat már ebben az évben is élvezte. — A *Bécsi* színházra kiirták a pályázatot, mely január 10-én járja. — A tanács-hoz a kitűzött határidőig huszonegy új nyugdíj-kérvény érkezett be, régiebb nyugdíjas és segélyezett van 125. — *Hagy* Lajos igazgató engedélyét hatályon kívül való helyezésre terjesztették a belügyminiszterhez határléka miatt. A tarsulat virágvasárnapig, mint konzorcium működik tovább.

**** Novelli második körutja.** *Ermete Novelli* a jövő évben második külföldi körutra indul. A társaság március 1-én gyűlik egybe Velencében, ahol nyolc napig próbákat tartanak és onnan inlulnak el a körutra. Első állomás Berlin lesz, azután München, Frankfurt, Drezda, Lipsze, Montecarlo, Bécs, Budapest, Zágráb és végül Olaszország nagyobb városai. November 6-án *Novelli* bevonnal az ő számára épített római színházba, a *Casa di Goldoniba* és egy éven át ott fog működni.

**** Hangverseny a lipótvárosi kaszinóban.** A budapesti lipótvárosi kaszinó e hó 19-ikén, kedden este egyegyedeztíz órák saját helyiségében hangversenyt rendez *Dvorák* Antal tiszteletére a cseh vonószenyes, *Vasquez* Italia és *Hilgermann* Laura közreműködésével. Előjegyzei 15- és 16-ikán lehet. A hangverseny tanc kövelli.

**** Elmaradt daloslet.** *Gemeiner* Lola dalénekesnőnek e hónapra hirdettet dalosletét közbejött akadályok miatt februárra halasztották.

**** Futtkinó Pevny Irén hangversenye a Hírmondóban.** A m. kir. Operaház kitűnő énekművésznője

P. Pevny Irén, holnap, pénteken este nagyobbabásu hangversenyt rendez a *Telefon Hírmondó* hallgatói számára. A hangversenyben a művésznő legjobb szerepe ből fog részleteket előadni. A többi közreműködő is művészetével fog lépni a publikum, illetőleg a hangversenyt terem mikrofonjai elő s így a hallgatóságának mindenestire élvezetes estére van kálitása. A program főbb pontjai a koncertet rendező művésznő énekszámain kívül ezek lesznek: *Somlóé* *Vadnai* Vilma, a kiváló operettprimadonna, *Kertész* *Ódon* meg *Kornay* *Richárd*, az Operaház tagjainak éneke, *Ligeti* *Juliska* és *Somló* *Sándor*, a Nemzeti Színház tagjainak szavaltata, végül *Jakab* *Ódon*, a jeles író felolvasása. A műsor változatossága és érdekessége ellen tehát semmiestire sem lehet kifogást emelni. A hangverseny pontban este fél 9 órák kezdődik. — Utána 11 óráig felváltva katonazene és éjgymuszika lesz hallható a kagylókon.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ Tagválasztás a Kisfaludy-társaságban. A Kisfaludy-társaság rendes tagjai *Beöthy* Zsolt titkár értesíti, hogy a Társaság december 13-iki ülésén elhatározta, hogy a jövő 1900. év február 7-én tartandó tagválasztó közgyűlésén két rendes taghely lesz betölthető, még pedig az egyik íróval, a másik költővel. E helyekre vonatkozó jelölések, az alapszabályok 18. §. 6. pontja szerint kiállítva, a jelölt irodalmi munkásságának részletes bemutatásával, legkésőbb új év napjára, a titkári hivatalba (Budapest, Erzsébet-körút 9.) küldendők. Tudatja a titkár még azt is, hogy a társaság ügyrendi határozata szerint minden jelölt határozatlan, vagy az írói, vagy a költői helyre ajánlandó s mindkettőre sonki sem jelölhető.

○ A Magyar Földrajzi Társaság ma délután 5 órák, az Akadémia heti ülés-termében, *Havas* *Rezső* elnökle alatt felolvasó ülést tartott, melyen *Gerster* Béla társulati alelnök jelentést tett *Brit-Guayana* és *Venezuela* közti határ rendezéséről. *Utana* *Pompéry* *Elemér* olvasta fel *Czink* *Lajos* fumei akadémiai tanár értekezését a *Pago* szigetről.

○ A kereskedelmi törvénykönyv revíziója. A Magyar Jogász-Egyletben szombaton folyó hó 16-án este 6 órák dr. *Nagy* *Ferenc* egyetemi tanár tart előadást a kereskedelmi törvény revíziójáról. A tárgy aktualitása mellett — mert a kereskedelmi törvény módosítása immár sürgős napi kérdésként foglalkoztatja a kormányt és a közvéleményt egyaránt — a tudós előadó kiváló egyénisége kölcsönöz az előadásnak különös nevezetességet.

Pályanyertes versek.

— Ismertetés. —

A minap mi is megirtuk, hogy *Kolozsváron* ötszáz forintos pályadíjat nyert a város egy kedvelt költője, dr. *Nagy* *Mór* városi tanácsnok. Három pályázatot a díjra: *Felszeghy* *Dezső*, *Gyalui* *Farkas* és *N. Nagy* *Mór*. A díjat ez utóbbi nyerte el szép költeményeiért.

Mi sem természetesebb, mint hogy sietünk az olvasóközönségnek bemutatni néhány a kitűnő költő munkái közül. Magyarországon versekért ritkán kap költő ily nagy jutalmat, tehát érdemes lesz megismerkedni dr. *Nagy* *Mór* költői munkásságával.

Dr. *Nagy* *Mór* igen szereti a természetet. Legalább erre vallanak itt következő stófái:

Elég vidék
Nekünk a völgy.
Nem kell a tölgy.
Vigye a varga,
Akár kicsavarja.

De kell a fűz,
Mely megvigasztal;
Mely el nem űz,
Sőt tart malasztal.

Nem kevesebb érzéssel dalol dr. *Nagy* *Mór* a gyümölcsökről:

Málna, szeder,
Hab-alma, kajsi, tűz-arany!
Szőlj, egyre: Jer!
Megtértünk mind... és annyi van!

Az jó, hogy annyi van. Mert ugyan mi történék, ha például kevesebb volna? — Van vers a Tiszáról és a Dunáról is. Ime:

Haha! Haha!
Tizza, Duna!
Csak folyj felénk:
Miénk, miénk!
Miénk!

Megfordul a Vigadóban is a költő. Legalább erre vall a *Vigadóban* című költeménye:

E riadó tapsok után
Már most hova menjünk?
Ej, ma éppen EMKE-bál van;
Jó lesz oda mennünk.

Ez lesz épp' az új vigadó
Nagy felszentelése;
Tálan kapunk jegyet, ha még
Nem valánk elkészve.

Mily finom megfigyelés! Hányszor nem kap jegyet az ember, különösen, ha „el van késve”. De menjünk tovább. A *Strucmadárról* így zeng költőnk.

A struc madár jó nagy darab;
Remek tolláért drága rab.

De jól fut; fogni hát nehéz;
Ló kell hozzá és kelevéz.

Nyargalhatz érte hős vadász,
Míg végre egyet eltalál.

Mennyi erő! „A struc madár jó nagy darab...”
Ilyet Szászvárosi V. Jenő óta nem írtak. — Árvadás
cimmel egy bájos szerelmi történetét varázsol olénk
dr. Nagy:

Kis fiuknak szavát hallom
A virágos liget-aljon,
S meg is értem annyiba':
„Hogy szerelmes... megtudtam ma...
Hogy szerelmes Szabó Anna...
Kibe?... Benke Bandiba!”

Eddig van a vers. — Végül álljon itt ez a
részlet:

BÜRÖK.

Kis erdőben téged is
Föl-föl kerestelek;
Csalfa tervvel, kis hamis,
Víz-csőnek nyertelek.

Leskelődve, szögleten,
Hányszor örvendeztem,
Ha belőled, ügyesen,
Orvul focskendeztem.

Es két sírófa a *Bodza* című versből:

Egykor nagyon becsültelek;
Csöveidért kerestelek,
A görög-dinnye idején
Veled nagyokat löttem én!

De voltak ügyesebb fiuk,
Kiké lón a győzői pukk!
Babérukat irigylem:
Mily eső! Miért nem én lelém?

Mindezekért a versekért szerencsekívánatainkat
küldjük dr. Nagy Mórnak, s díjtalanul adományoz-
zuk neki a *győzői pukkot*.

Fugák című verse így kezdődik: *Szerettem volna
festő leni...*

Kérdésünk:

— Miért nem lett festő?

Egyébként ötszáz forint nem is olyan sok ilyen
szép versekért.

EGYESÜLETEK.

(A magyarországi tanítók országos bizott-
ságának) igazgatótanácsa ma délután Lakits Vendel
elnöke alatt ülést tartott, amelyen első sorban a
báró Wodlián-féle néptanítói alapítvány ügyét tár-
gyalták.

Báró Wodlián Albert 25.000 forintos alapít-
ványt tett, melynek kamataiból évenként 2—2 tanító
volna jutalmazandó. A magyar tudományos Aka-
démia, mint az alapítvány kezelője, főszoletotta dr.
Nagy Lászlót, adjon be egy tervezetet az alapítványi
kamatok miként való kiosztása dolgában. Dr. Nagy
László e tervezetet el is készítette s ma bemutatta
az igazgatótanácsnak. E tervezet szerint az iskola jel-
lege melléke lenne, csupán a tanítók sikeres működése
s egyéb kiválóságai lennének figyelembe veendőek. Az
ajánlatokat az ország ötöd részéiként felváltva kel-
lene bekérni, a jutalomért folyókérdést kérvényeket a
kultuszminiszter szerezné be a tanfelügyelők után, s
a jutalmakat minden év Albert-napján az Akadémia
összes ülésén osztanák ki. Az igazgató-tanács a
tervezetet tudomásul vette s értesíteni fogja erről
az Akadémia főtitkárát.

Lakits Vendel elnök megemlékezett a tanítók
házáról s arról a fejedelmi ajándékról, amelyet a
báró Eötvös-család juttatott a tanítók háza javára
azzal, hogy báró Eötvös József összes műveinek
kiadási jogát átengedje a nemes célra. Péterfy Sán-
dor indítványára elhatározta az igazgató-tanács, hogy
hálaírártól intéz az Eötvös-családnak.

(A Magyar Közgazdasági Társaság) ma esti
ülésén Blum Bruno értekezett „Pénggazdaságunk és a
vidéki pénzintézetek” címen. A felolvasó törvény lé-
tesítését kívánja, melynek az egy millió forintnál
kisebb részvénytörvény intézetek alá volna kapva.
E törvény megnatarozván a minimális mobilitás ará-
nyát, az egyes elhelyezési módok, illetve üzletágak
mértvét és kimondaná, hogy fedezetlen váltók csak
egy különlegesen szervezett hitelegylet keretében
számíthatók le. E hitelegyletek részére előadó köz-
ponti szervezetet kontemplál, mely a szükséges tőkéket
közösen- és járadékkötvények, valamint a nálunk
eddig ismeretlen takarékkötvények kibocsátásával sze-
rezné be. E tervezet egyik főpontja egy országos takar-
ékpénztári tanács létesítése.

SPORT.

*. A népligeti jégpálya. A népligeti nagy jég-
pályát ma nyitották meg. A pálya kiállításra és nagy-
ságra mindjárt a városligeti nagy pálya után követ-
kezik. A kényelmes berendezésű csarnokban két
nagy melegedő, társalgó terem, külön öltözők, ruha-
tárak, büffé stb. vannak. A pálya délelőtt 10—12-ig,
délután 3—8-ig áll a közönség rendelkezésére. A
villamos ivámpakkal fényesen világított jégtükrön a
havazás dacára szép számú közönség jött össze. Hir-
dető táblák az Egyetem-terem a gróf Károlyi palotán,
a Kálvin-terem, az Üllői-ut és Baross-utca szögletén,
József-köruton a Valéria kávéházánál, a Baross-utca
és József-körut sarkán vannak kifüggesztve s ezen-
kívül a Telefon Hirmondó naponta háromszor közli
a pályára vonatkozó híreket.

Nyiltér.

Kleinoscheg-Elysée
A legújabb Feszőgő

Ritka alkalmi vétel.

Üzletünk felosztása miatt jóval a beszerzési áron
alul adunk el 15 legfinomabb divatos rézmetszetet, 4 szem-
kréta fényképek, továbbá 10 színes fénynyomatu képet.
(Sikerült színezett fényképek az antwerpeni és drézai tár-
latok eredetiség) minden tömör és finom keretben. A
felsorolt műtárgyak közül egyes darabok is eladhatnak.

Seljenka és Szél BUDAPEST,
Felső-Erdősor 38. sz.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alak-
jáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A január havi esküdték. A budapesti tör-
vényszéknél huszonegyedikén sorsolják ki azok-
nak az esküdtéknek a neveit, akiket már január ha-
vában be fognak idézni. A kisorsolt esküdték közül
mindennapra *harminc* rendes és *tíz* pótesküdt lesz
berendelve. A kisorsolt esküdték meghívójukkal
együtt a tárgyalandó ügyek jegyzékét is megkapják.

§§ Vadász-halál. Bolemann Béla gyógyszerész
együtt vadászgatott a nyáron Várady Sándor nevű
sógorával a kisújszállási határban. Várady egy ku-
koricás szélén állva lőtt a nyul után, amely nagy
bukfencsel terült el a földön. A kutyák rárohantak a
vadra s annyira összemarakodtak a zsákmányon,
hogy Bolemann a puskarussal lépett közbe, hogy a
kutyákat szétkeresse. E közben a puska ravasza
megbillent, a fegyver elsült s Váradyt szíven találta
a golyója. A szolnoki törvényszék gondatlanságból
okozott emberölés vétségében mondotta ki Bolemann
bűnösnek s *háromszáz forint pénzbüntetésre* ítélte. A
budapesti királyi ítéltábla ma foglalkozott ezzel a
szomorú vadász történettel s Bolemann a gondatlan-
ságból okozott emberölés vádjá és következményei
alól fölmentette.

§§ A bodega-pőr. A rendőrség nemrégiben egy
erzsebetkörúti bodegában hallatlan alávalóságoknak
jutott nyomára. Bezáratta a bodegát, a gazdát bünt-
társával, egy pincérrel és a kasziros kisasszonnyal
együtt letartóztatta. A törvényszéknél ma kezdődött
meg a vizsgálat. A kihallgatott fiatal lányok és mun-
kások vallomásaiból egy hallatlanul sötét bűnpőr
szálat gombolyodnak le a vizsgálóbíró előtt.

§§ A zsebelyi méregkeverők ügye. A legfelső
bírósg második büntető tanácsa ma délelőtt kezdte
tárgyalni a zsebelyi méregkeverők bűnpörét. A te-
mesvári törvényszék egy heti tárgyalás után a vád-
lottak közül Nikodém Máriát két rendbeli gyilkosság
büntette miatt a btkv. 278., 289., 296. és 299. szak-
szai alapján, a 292. §. alkalmazásával, életfogytig
vad fegyházra; Ursika Katint és Csorán Máriát
gyilkosság büntette miatt a 278. szakasz alapján tizenöt
évi fegyházra ítélte, egy másik gyilkosságban való
résztvétel vádjá alól ellenben fölmentette őket
a törvényszék. Zimesa Trifunét gyilkosság bün-
tette miatt a 278. §. alapján tizenöt évi fegyházal
sújtották. Korin Györgyöt, mint bűnségedet ötrend-
beli gyilkosságban mondották ki bűnösnek s ezért a
btkv. 278., 289., 292., 296. és 299. §-ai alapján tizenöt
évi fegyházra ítélte a bíróság, ellenben nyolcrendbeli
gyilkosság büntetésében való részesség miatt emelt
vád alól fölmentette.

A négy elítélt asszonyra nézve a büntetésből a
vizsgálati fogsággal egy év és kilenc hónapot, Ko-
rinra nézve másfélévet vettek kitöltöttnek.

A többi kilenc vádlottat ellenben, vizsgálati
fogságuk fenntartása mellett, felmentette. A védők
valamennyien felebbezték, részint a büntetés enyhíté-
sére, részint a fölmentettek szabadlábra helyezése
végett. A királyi ügyész Nikodémné büntetésének

súlyosbítása végett felebbezett. Korinra vonatkozólag
megnyugodott az ítéletben, de felebbezett a fölmentő
rész ellen, ugyszintén a kilenc vádlott fölmentése
miatt.

A temesvári királyi ítéltábla Dogariu Tamás
bíró előadásában indokainál fogva egész terjedelmé-
ben helybenhagyta a törvényszék ítéletét és a felmen-
tet, de ideiglenesen fogva tartott vádlottakat rögtön
szabadon bocsátotta.

A királyi kurián Onaciu Sándor bíró referálta
ma a bonyodalmás bűnügyet, de csak az iratok fel-
olvasásáig juthattak el, mert az idő nagyon előreha-
ladt. A tárgyalást holnap, pénteken folytatják s
ugyanakkor hozzák meg a végérvényes ítéletet is.

Legujabb.

A háboru.

London, december 14.

Az estilapok jelentik *Weenenből* e hó 12-ikén
délutánról, hogy a ladysmithi helyőrség újabb
fényes kirohanást tett és a Modderspruit melletti
hidat szétrombolta, ami a boeroknak nagy nehézsé-
ségeket fog okozni.

London, december 14.

Devonshire herceg, a titkos tanács elnöklő
lordja, *Yorkban* beszédet mondott, melyben azt
mondta:

Bár eddig nem lehet az angol fegyverek nagy
sikerét konstataálni, az országnak szerencsét kíván-
hatunk a felizgatottságnak ilyen idejében tanusi-
tott nyugalomért és hidegvérért és azért a kifeje-
zett elhatározásért, hogy a harcot kielégítő ered-
mény eléréséig folytatja. Az angol férfiak poli-
tikai nézetek eltérése ellenére ugyanegy han-
gon beszélnek, a midőn a népet arra kéri,
hogy támogassa a kormányt. Jól tudja, hogy
ha a háboru az ország (ürelmének határain túl fog
elnyulni, a hadviselésnek és ama tárgyalások veze-
tésének módját, melyek a háborura vezettek, kriti-
zálni fogják, de reméli, hogy ez a kritika a kormány
akciójára fog szorítkozni és a tábornokok és tiszték
akciójára nem fog kiterjeszkedni.

TÁVIRATOK.

Az osztrák költségvetés.

Bécs, december 14.

A *költségvetési bizottság* ma ülést tartott, amelyen
csaknem valamennyi miniszter megjelent.

Gróf Clary, a minisztertanács elnöke, az ülés fo-
lyamán következőleg nyilatkozott: A kormány
szemére vetették, hogy igazságtalanul és részrehajlóan
jár el, sőt hogy egyenest ellenséges indulattal van a
cseh népiránt. Ezt az állítást vissza kell utasítani. A
kormány becsüli a cseh népet és teljesen tudja méltá-
nyolni a cseh népek az államban való kulturális és
gazdasági jelentőségét és helyét. A nyelvrendeletek
visszavonása politikai szükségesség, kényszerítő pa-
ranes volt. A nyelvrendeletek előzetes visszavonása
nélkül szinte lehetetlennek látszott a mindnyájunk
óhajtott nemzetiségi kibékülés Cseh- és Morvaor-
szágban a res Bohemica egész komplexumának ala-
pos és mindenre kiterjedő szabályozása útján, külö-
nösen azért, mert mindinkább megerősödött az a meg-
győződés, hogy a nyelv kérdés tartós szabályozása csak
a törvényhozás útján lehetséges. Ezekkel az intézkedé-
sekkel szabad utat nyitottunk a nyelv kérdés törvényes
megoldásának, lehetővé tettük most már mind a két fél-
nek, hogy beleljenjen a tárgyalásokba. A miniszter
hivatkozik az interparlamentáris értekezletekre, ame-
lyeken a két nép képviselői örvedetesen közeledtek
egymáshoz. Noha a tárgyalások legközelebb fekvő
célját, a parlament normális munkaképességét nem
sikerült elérni, mégis azt hiszi a miniszter, hogy a
megegyezésnek egészséges magva termékeny ta-
lajba esett. Az államra nézve nagy fontosságú és
nagyon bájos az a helyzet, a melyben jelenleg
vagyunk, s a mely minden pártnak kötelességévé
teszi, hogy pártpolitikai álláspontját elhagyva, az
állami érdekek színvonalára emelkedjék. Ebben az
értelemben — így fejezte be beszédét a miniszter —
valamennyi párt belátására appellálok, hogy a leg-
sürgősebb állami szükségletek parlamenti elintézését
ne tekintse bizalmi nyilatkozatnak ez iránt a kor-
mány iránt, hanem csakis az állam érdekében tegyék
azt lehetővé. A miniszter végül még kiemelte, hogy
milyen súlyos következményei lehetnek a kiválóan
fontos állami szükségletek figyelembe nem vételének
az egész politikai életre és különösen a német és a
cseh nemzet békés tárgyalásaira nézve.

Azután *Kniazolucki* pénzügyminiszter válaszolt
Krammernek a pénztári készletekre vonatkozó kér-

désére. Utána pedig Kurz tartott hosszú, obstrukciós beszédet, egészen hét óráig.

Gróf Pálffy szemrehányást tesz a kormánynak; hogy a nyelvkérdésben semmit sem tesz és a cseh néppel szemben ellenséges magatartást tanúsít, miért is pártja nem szavazhatja meg a négyhavi indemnitást. Kéthavi költségvetési provizórium megszavazását indítványozza.

Clary visszautasítja a téllenség vádját és kijelenti, hogy a kormány elkészítette a nyelvtörvényt és a Ház elé fogja terjeszteni, mihelyt az állami szükségesség parlamenten uton elintézését nyertek.

Krcs panaszkodik, hogy Stájerországban, Karinthiában és a tengerparton germanizálják és olaszosítják a szlovéneket. A mostani kormány nem érdemli meg a szlovének bizalmát. Pártja ki fogja fejezni bizalmatlanságát.

Zacek elnök berekeszti az ülést. Fournier és Pergelt szólásra jelentkeznek és az ülés folytatását kívánják. Zacek elnök azonban kijelenti, hogy az ülés be van zárva. A német képviselők az elnök eljárását ingatóltnan tárgyalva hagyják el a termet.

Bécs, december 14.

Az a határozat, melyet tegnap a csehek hoztak, hogy t. i. valamennyi államszükségleti javaslatot obstrukciótól megtagadják, a jobboldalon nagy levertséget okozott. A jobboldal egy pártja se tiltakozhat most már, hogy ültött a régi többség végöréje. A csehek obstrukciójukkal miniszterválságot akartak előidézni, de egyelőre nem idéztek mást elő, mint a többség válságát.

A budget-bizottság mai ülésének végén oly jelenet történt, mely világosan bizonyítja, hogy a budget-bizottság elnöke, pártjával t. i. az ifju-csehekkel egy takaró alatt rejtőzik. Hirtelen felemelkedett és az ülést berekesztette. Hiába tiltakoztak ez ellen a képviselők, az elnök nem tágitott, megmaradt határozata mellett és kijelentette, hogy jövőre hasonló esetekben le fogja szavaztatni a tagokat. Láthatni ebből, hogy az elnök maga is illuzióriussá parkodik tenni a bizottság tevékenységét.

Az uralkodó ma az általános kihallgatásokban Guiewosz Vladimirt fogadta, aki a lengyel klub tagja. Az uralkodó kijelentette előtte, hogy határozatlan elvárja a lengyelektől, hogy tradíciójukhoz híven a kormányt támogatni fogják. Guiewosz azt válaszolta, hogy a lengyelek, akik mindent az uralkodónak köszönhetnek, meg is fogják tenni mindent a korona akaratának támogatására.

Grác, december 14.

A Grazer Tagblatt jelenti, hogy az országos pénzügyi igazgatóságot határozott utasításokkal látták el és mindent előkészítettek, hogy az átutalási törvényeket minden körülmények között 1900. január 1-én keresztül vigyék.

Berlin, december 14. A birodalmi gyűlés a költségvetés fontosabb részeit a költségvetési bizottsághoz utasította és ezután elhatározta, hogy a legközelebbi ülés 1900. január 19-én lesz.

Felekezeti törvény Horvátországban.

Zágráb, december 14. A tartománygyűlés költségvetési bizottsága mai ülésén Khuen-Hédervary bán válaszolt Milietichnek a felekezetekről szóló törvényre vonatkozó fejtegetéseire. A kérdés még nem ért meg annyira — ugymond a bán — hogy a kivárt törvényjavaslat előterjeszthető lenne. Be kell várni az alkalmas pillanatot a törvény benyújtására. A kormány reméli, hogy ez az időpont közel van, mert a fogalmak mindinkább tisztulnak és a szenvedélyek osillapodnak.

Egersdorfer előadó hangsúlyozza, hogy az ország összes felekezetei óhajátik ily törvényt meghoztatni. Az előadó nem tartja a nehézségeket oly nagyoknak, mint ahogy a bán előadta. Ha másutt lehetséges volt, hát mi is szabályozhatjuk törvényhozásilag ezeket a viszonyokat. Ha már részei vagyunk egy nagy állami közösségnek, jogunk is van annak előnyeit igénybe venni, annál inkább, mert ez a közösség már rendezte az interkonfessionális viszonyokat. Nálunk is lesznek kellemtelenségek, de ezek által nem szabad a kérdés megoldását késleltetni és ezért kéri a kormány, hogy fogjon hozzá az ügy elintézéséhez.

Khuen-Hédervary bán megengedi, hogy mincse-nek tárgyi nehézségek. Példa van elég a kérdés szabályozására a monarchiában. A nehézség abban van, hogy a kérdést itt pártpolitikai célokra használják ki és a beavatlan népet megzavarják. Hiszen láttuk, hogy a népet miként izgatták oly dolgokkal, amelyekre senki nem is gondolt, és mindenki elképzelheti, hogy mi minden történne, ha az interkonfessionális törvény alkalmából megindulna az igaztatás. Ennélfogva azt hiszi, hogy a kérdés szabályozásával meg várni kell addig, míg egyes agitátorok a tömeget többé fel nem igazthatják.

A jövő század kezdete.

Berlin, december 14. A szövetségtanács mai ülésén megállapította, hogy az új század kezdeteinek 1900. január elsejét tekintik.

A pápa a konzisztóriumában.

Róma, december 14. A pápa ma délelőtt 11 órákor nyilvános konzisztóriumot tartott, amelyen Francia-Nava és Missia bibornoknak, akiket junius 19-én neveztek ki, ünnepiesen átadta a bibornoki kálapot. A szertartáson jelen volt a diplomáciai testület, a római arisztokrácia, sok meghívott vendég, köztük sok külföldi és helyi vendég. A pápa nagyon jó szinben és a legjobb kedvben volt. A nyilvános konzisztórium után a pápa a Sixtus-kápolnában tilkos konzisztóriumot tartott, amelyben vallási természetű beszédet mondott és a szájnnyitás és bezárás szertartását végezte az új bitorosokon és több püspököt és apostoli vikáriust prokonizált, köztük Skrbensky prágai érseket is.

A román király beszéde.

Bukarest, december 14. Károly király ma a szokásos szertartások közt fogadta a képviselőház küldöttségét, mely a trónbeszédre adott válaszfeliratot ányújtotta. Válaszában a király köszönetet mondott a Károly herceg felegyőnyulása alkalmából kifejezett dinasztikus érzelmekért. Aztán a következőket mondta: A jelenleg nehéz viszonyok közt az első kötelesség, hogy szigorú takarékosági rendszert hozunk be. Örömmel konstatálja, hogy a képviselőházat az az óhajtatás tölti el, hogy a mostani nehézségek elhárításán dolgozzék és a kormányt misziójának teljesítésében feltétlen támogatásában részesítse. A király szavait élénk tetszéssel fogadták.

A katonai attasék.

Páris, december 14. A lapok jelentései szerint több államnak az a szándéka, hogy a katonai attasék intézményét megszünteti.

A francia összecsekvők pöre.

Páris, december 14. Az állami törvényeszkék mai ülésén több tanut hallgatott ki ama pénz felől, melyet a royalista bizottság egy naplapon alapítására gyűjtött. Több tanu a vádlott royalisták mellett vall, akikről nem tezik fel, hogy forradalmi eszközökhöz nyultak volna. Ezután megkezdtek a nacionalisták által felhívott tanuk kihallgatását. Rochefort és más tanuk azt vallják, hogy a nacionalista tüntetések válaszul szolgáltak a Dreyfus-féle tüntetésekre.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 14. Az állategészségügyi bizottság ma ülést tartott. Gróf Zedtwitz elnök arra figyelmeztette a bizottságot, hogy vagy fogadják el változatlanul a sertésvész ellen való védekezés dolgában kiadott császári rendeletet, vagy módosításaival terjeszse a Ház elé új törvény alakjában, amelyhez azután a kormánynak is hozzá kellene járulnia, de ez esetben az ország egyideig törvény nélkül lesz.

Báró Schwarzenau, a kormány képviselője azt mondja, hogy a sertésvész írtásáról szóló császári rendelet eddigelé rendkívül kedvező eredményre vezetett. A kormány nevében kijelenti, hogy a kormány teljesen tudatában van a szóban forgó fontos gazdasági érdekeknek és komolyan igyekszik azokat nyomatékosan megvédeni mindenki ellen, aki azokat megkárosítani akarja.

Báró Skrbensky a következőket indítványozza: A míg a Magyarországgal való állatfajlagomra vonatkozó szabályok akként nem módosítottak, hogy az állategészségűk behozatalát Magyarországból a határon való állategészségűk vizsgálattal megakadályozzák, hogy Magyarországon törvényt hoznak a sertésvész kiirtásáról és hogy a 120 kilogrammon aluli sertések behozatalának tilalmát fönntartják, mindaddig az állategészségűk bizottság nem járulhat hozzá a május 2-iki császári rendelethez.

Hosszabb vita után 10 szavazattal 9 ellenében elhatározták a császári rendelet részletes tárgyalását, mire a tanácskozást félbeszakították és az ülést berekesztették.

Berlin, dec. 14. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyezerháromez magyar aranyjárdék ——. Magyar koronajárdék ——. Osztrák hitelrészvény 234.25. Osztrák-magyar államvasut 126.50. Dél vasut 31.—. Északnyugati vasut ——. Elbavölgyi vasut 216.30. Orosz bankjegy készpénz ——. Buschtiehradi ——. Orosz bankjegy ——. (Ultimo.) Lombard ——.

Frankfurt, december 14. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok decemberre. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 234.70. Osztrák-magyar államvasut 137.—. Déli vasut 31.20. Osztrák aranyjárdék ——. Olasz járadék 93.45. Laura-kohó ——. Harpeni 192.—. Discout ——. Alpési ——. Bécsi bankgyűléslet ——.

New York, december 14. (Kábelürgöny.) (Gabonatözsde.) (Megnyitás.) Buza decemberre 74.68. Nyugodt.

New York, december 14. (Kábelürgöny.) (Zár-lat.) Buza tavaszi 72.%. Buza téli 75.%. Buza decemberre 75.—. Buza májusra ——. Tengeri decemberre 39.%. Tengeri májusra 39.%. Zab 65.%. Rozs 33.%. Liszt 2.75.

Chicago, december 14. (Kábelürgöny.) (Gabonatözsde.) (Megnyitás.) Buza decemberre ——. Buza májusra 69.%. Buza júliusra 70.%. Tengeri decemberre 32.%. Állandó.

Liverpool, december 14. (Kábelürgöny.) (Gabonatözsde.) (Zár-lat.) Buza decemberre 59.%. Buza májusra 59.%. Tengeri decemberre 36.%. Tengeri februárra 35.%.

N a p i r e n d.

Naplár. Péntek, december 15. — Római katolikus: Valérián. — Protestáns: Valérián. — Görög-orosz: (december 3.) Szofoniasz. — Zsidó: Tebeth 13. — A nap két reggel 7 óra 27 percek. — Nyugszik délután 3 óra 52 percek. — A hold két délután 2 óra 35 percek. — Nyugszik reggel 5 óra 45 percek.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4 órákor. A fűdörös pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órákor a régi városban. A fűdörös középítési bizottságának ülése d. u. 4 órákor az új városban.

A főrendiház gazdasági bizottságának ülése déli 12 órákor. A Vörös kereszt Egyesület központi választmányának ülése délután 4 órákor.

Művészetek bonctani előadása az I. számú bonctani intézetben (Tüzoltó-utca 53. sz.) este 6 órákor. A képviselőház összehívhatatlansági bizottsági ülése délután 4 órákor.

Szabad Lyceum. Dr. Schuschny Henrik: A táplálkozásról, este 6 órákor a IV. ker. községi főreáliskolában (Reáltanoda-utca 7. szám).

Nemzeti Múzeum: Régiségértár, nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthető.

Országos Képtár és a Velasquez-kidállítás az Akadémiaiban, nyitva délelőtt 9—1-ig.

Az iparművészeti társulat karácsonyi kiállítása az iparművészeti múzeumban, nyitva délelőtt 9—12-ig és este 5—8 óráig. Belépődíj nincs.

Nemzeti Szalon téli kiállítása (Ferenciek-tere 9. szám), nyitva egész nap. Belépődíj 20 krajcár.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Közlekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig.

Szabadalmi Levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 9—1-ig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—2-ig.

Múzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság Kerepesi-ut 20. I. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-től délután 2 óráig. Telefon szám 24—55. Nyilvános olvasóterem és tanácskozó-csarnok Kerepesi-ut 22. szám I. emelet. Hivatalos órák 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16. Házai termékek állandó kiállítása. Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a Házipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparsarnokban nyitva télen délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-től 12 óráig és délután 3-tól 6-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi múzeum külföldi kirendeltségeinek vezetőségével megbízott üzletvezetőség V. Váci-körút 32. szám.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szcenziós műsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Kis Vigadó. VIII., Nagyfuvaros-utca 4., naponta nagy variété-előadás.

Budapest kávéház. Andrassy-ut. Naponta Banda Marci és fiai hangversenye.

Orient kávéház. Kerepesi-ut. Sági Pista zenekarának hangversenye és Schreier művésze.

Páris szálloda. Váci-körút. Ettetemek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitások kerekpárterem.

Elite szálloda, Budapest, Király-utca 39. Igazgató Mandol Albert.

Petanovits Metropoli szállodája. Naponta hangverseny Kiss Béla híres debreceni zenekara által. Ujannon berendezett fényes étterem.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Naponta kifutó cigányzene.

Gregorits Ferenő étterem Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság. Hetenként kétszer katonazene.

Lantos-féle Erdélyi vendéglőben naponta a legkifutóbb erdélyi ételök és italok. Olcsó árak I. Pontos kiszolgálása helygek által.

Dobranszki-féle vendéglőben Teréz-körút 4. kapható eredeti torockói hus és hortobágyi gulyás.

Miska M. bor és sörösarnoka az Urania színház mellett Kerepesi-ut 19. naponként zeneestély. Saját termései borok.

Futzer-pince Deák-tér naponta a pince-étteremben Suhrammel és Boros Miska és Kiss Forkó híres szőlíták hangversenye.

Redega-pince. Ujannon fényesen berendezve, a Somossy-mulatóval szemben (Nagymező-utca 20.), naponta éjjel 3 óráig van nyitva.

Naponta hangverseny Dankó Gábor fényes zenekara és Török Pista cimbalomhangverseny által a Keleti kávéházban, Csömöri-ut 14.

Emke kávéház, Kerepesi-ut, naponta Feje Károly zenekara.

Stefania-kávéház, Kerepesi-ut 73. Naponta az I-5 Magyar Daltársulat előadása.

KÜLÖNFÉLÉK.

C s ó k.

Csókot loptak a szőke lánytól
S a lányka égő könyve hull.
Halvány arca a csók tűzétől
Kigyúl, meg újra elborul.

Csókot loptak s ott ég az arcán
A szenvedélynek tűzjele.
A tolvaj bőrtönt érdemel
S a lány őt szívébe zárta be.

Révész Tivadar.

— **Chimay hercegnő memoírja.** Chimay József herceg, aki a hírhedt *Ward Clara* férje volt, nemrég chimayi kastélyában, amely Belgium egyik legszebb vidékén van, olyan estét adott, amely fényben és pompában a legutolsó évtized bármelyik ilyen ünnepét felülmúlja. Sok fejedelmi személy gyűlt egybe, hogy eladják *Sardou* szenzációs drámáját a *Patriet* és a harminckét szereplő — mind a magas nemes-ség tagja — sikere óriási volt. A kastélyban egy szinkjáték terem van, amely létezését *de Fontenay* markinének köszönheti, aki később Madame Tallien, majd Chimay hercegnő lett és Franciaország történelmében *Notre-Dame de Thermidor* néven szerepelt. A szép és érdekes asszony vendégül látta az akkori idők legkiválóbb íróit és művészeit. *Isabey*, *Cherubini* és *Auber*, állandó vendégei voltak. Életének második felét (1805–1835.) családjának szentelte és az elmúlt szép napok emlékeinek élt. Milyem regény az én életem! — írja 1826-ban a naplójába, amelyet a Chimay-kastélyban őriznek.

— Néha azt hiszem, hogy színházban ülök és onnan nézem végig az életemet. . . Robespierre bejelenté magát Madame Tallien-nél. . . A fogházban szalmán fekszem. . . Várom a holnapot. . . A holnap: Thermidor kilencedike. . . Életem legszebb napja, mert az én kis kezeim is segítettek ledönteni a guillotinet. . .

Ennek a nevezetes napnak a megemlékést áldozati közül való volt *Beauharnois* vicomtesse, később Olaszország királynéja. Sok előkelő francia család őrzi hálás kegyelettel emlékét *Notre-Dame de Thermidor*nak. . .

— **Mao Kinley ellen.** Dr. Swallow filadelfiai lakos, aki az antialkoholisták elnöke, azt állítja, hogy Mao Kinley elnök egyenesen a pokolba fog jutni, hal az elkárhozottak lelkei örökké égnek. A szent ember igen hevesen kelt ki az elnök ellen, mivel az egy lakomáján bort ivott! Az elnök már 20 év óta tagja a methodikus vallásfelekezetenek, mely megtiltja az alkoholos italok élvezését. Mikor

dr. Swallow nyilvánosságra hozta vádját, az ohíó püspök vizsgálatot indított. A vizsgálat kiderítette, hogy Swallow vádja alaptalan: „Mac Kinleynek a lakomák alkalmával, társaságára való tekintettel okvetlenül bort kell szasztalra adatni, de azért maga az elnök nem iszik bort”. — És Mac Kinley csakugyan nem nyul a borhoz. Sőt mi több, elődje, Hayes ur politikai lakomáján illusztris vendégét jeges vízzel kínálta meg, minek az lett az eredménye, hogy a második lakomáján egy vendég sem jelent meg.

— **Gallifet és az érdem.** *Waldeck-Rousseau* miniszterelnök az *Agence de Paris* egy munkatársának a következő szellemes történetkét beszélt el Gallifet hadügyminiszteréről:

— Egy lovassági tábornok, Gallifetnek legjobb tanítványa, a hadügyminiszter kinevezése alkalmával tapintatlan megjegyzéseket tett főnökéről. A legutóbbi előléptetések alkalmával ezt a tábornokot a nélkül, hogy csak egy lépést is tett volna a maga érdekében, hadlesterparancsnoknak nevezték ki. Persze ropant mód meglepte ez a váratlan kitüntetés. Parisba jött, hogy mint ez különben is kötelessége, a hadügyminiszternek köszönetet mondjon kinevezéséért és hogy a köztársaság elnökének bemutatkozzék.

— Miniszter ur, — mondotta a hadügyminiszternek az audiencia alkalmából, — annál inkább köszönöm a kegyességét, mert éppenséggel nem voltam rá elkészülve. Sőt önnel szemben — tudom, hogy értesülve van róla — nagy tapintatlanságot követtem el. Minek köszönhetem tehát kinevezésedet?

— Az érdemeinek, — válaszolta röviden a hadügyminiszter.

— Nos hát, miniszter ur, engedje meg, hogy köszönetet mondjak önnek, egyben bocsánatát is kérjem. Ön különb ember nálamnál.

— Nem tudom, — mondotta erre Gallifet tábornok az ő sajátos kurta hangbuzogásával, — különb vagyok-e önnel? De ha igen, ám akkor érjen utól.

— **Michel Lujza.** A híres szocialista agitátoron nem fognak az idő nyomai. Öreg asszony már, de azért még mindig ifjú lelkesedéssel küzd a szocializmus érdekében. Tegnap délután felolvasást tartott a párisi *Bodinière* színházban az európai leánykereskedésről. Hajmeresztő adatokat mondott el azokról az üzemekről, amelyeket lelkiismeretlen lélekűfárok hallatlan méréséggel folytatnak. Louise Michel szerint a leánykereskedés központja *Bécs* és *Odessa*. E két városban szinte nyíltan, a rendőrség szemelátára üzik ezt a gyalázatos vásárt. Többnyire apró hirdetésekkel ejtik meg a gyanútlan fiatal leányokat. Beleteszik az újságba, hogy társalkodónót, felolvasónót, utitársnót keres idősebb asszony és azután a jelentkező leányokat a nyilvános házakban helyezik el, amelyekből szinte lehetetlen távozniok.

— Nem? Hát aztán? Minek nekem ez a jegy? Hát csak menten már, no, beszéljen ott és ne hagyja magát mindig megcsalni. De, teremő isten, az ilyen felült ábrázaital! — — Mindig olyan, mintha aludna! — — Magát még a legostobább is becsaphatná. Jaj, ha az én férjem most itt lehetne — — Ő vele, mondhatom — — szó nélkül visszavennék. Menjén csak. Hát menjén már!

Prandino a féljegyvel rosszkedvűen és szegénykeze sietett a pénztárnokhoz, de nem jutott célhoz, itt is csak összeszidták.

— Hát nem volt igazam? — — kérdezte Cécilia grófné, amint Prandino a váróterembe lépett. De ezt a néhány szót, olyan hangon, olyan arccal és kifejezéssel mondta, hogy Prandino nem volt elég bátor, az igazat megvallani.

— De igen, visszavették, szólt leverten, alig hallható hangon. Az áldozatot meghozta. Négy és fél lira oda volt.

— No lássa! De persze mozogni kell és érteni kell hozzá, a foga fohérét kimutatni, amikor szükség van rá. Most menjünk hát, mert esőngetnek és segítsen nekem a kézi podgyászt vinni. Fogja ön ezt a két táskát, ezt a dobozt és a kalapszatykát és menjünk aztán kifelé, mert a vonat már megérkezett.

Elindultak és Eliza esőnösen és mereven lépkedett mögöttük, mindent Céciliára bízva, mintha csak az volna a mama. Gegio folyton ott látbatlantokott előttük és sorba kintozta őket. Jó helyekre szert tenni és a kocsi belsejében kényelmesen elhelyezkedni, nem volt könnyű feladat. Ariberti gróf mindig Cécilia grófné nyomában volt, aki izgatottan futkosott fel és alá. Kibált és szitkozódott és félelemben ejtette az utasokat. Mert amikor meglátták, amint líhvege, számtalan esomaggal megrakodva, fel akart szállani, gyorsan becsukták az ajtókat, hogy be ne jöhessen.

— Beszállni! Padua, Mestre, Velence felé! Első osztály elöl, második hátul, harmadik a közepén!

Louise Michel a baj orvoslásához minden becsületet ember közreműködését kérte.

— **Asszonyok újsága.** Páris irodalmi, művészi világa és előkelő pénzarisztokrácia a napokban este a *Fronde* rue St. Georges palotájában gyűlt össze, hogy az asszonyok újságának második évfolyadóját megünnepeljék. A palotát ez alkalommal messz pazzársággal díszítették fel. A legnagyobb érdeklődést természetesen a *Fronde* szerkesztőségének tagjai keltették, kik szebbnél-szebb ruhákban jelentek meg. A nőket virágokkal díszített kordon választotta el a férfiak társaságától. A *Fronde* igazgatónöje a bájos, szőke *Durand Marguerite*, ki körül az egész társaság, képviselők, hírlapírók, festők, írók, nagy pénzintézetek vezető emberei gyűltek egybe. Durand mellett *Fournier* Emma, a segédszerkesztő állt, ki még egészen fiatal, barna, karosu nővést, akinek azcán meg nem látszik, hogy éjfel után két óráig időzik a szerkesztőségben. A szerkesztőség riportere *Brémontier* kisasszony, ki a *Dreyfus*-pör alkalmával Rennesben a *Fronde* tudósítója volt. *Melliot* kisasszony az újság pénzügyi igazgatónöje. Ő az egyedüli nő Párisban, akinek hivatalosan megengedték, hogy a tőzsdére járasson. Melliot egyébként oly jól érti a pénzügyi kérdéseket, hogy szakemberek is komolyan veszik. A szerkesztőség többi tagjai is bájosak és nagy kedvvel végzik munkájukat. A *Fronde* két éves jubileuma hangversenyyel kezdődött, amelyen Páris legelsőrangú művészei léptek fel. Az igazgatónő szobájában állították fel a pazar buffet-t, amely annak bizonyosságát adta, hogy a magasabb női érdekekkel foglalkozó *Fronde* szerkesztősége a pompás menükészítéshez is kitűnően ért. Mig főn a szalokban és a szerkesztőség kis szobáiban kisebb csoportok mulattak, a nagy teremben női zenekar hangjai mellett vígan folyt a tánc kora reggelig. A táncból természetesen a férfiak sem voltak kizárva.

— **Titkos házasság.** A *chronique scandaleuse* nek ismét van tárgya most az angol főnemesség körében. A múlt hónapban halt meg Londonban a híres *Bolingbroke* miniszter egyik utóda, az óriási vagyonáról híres Th. *Bolingbroke*. Mindenki úgy tudja róla, hogy agylegény s egész London irigyele a szerencsés örökös, a lord egyik könnyűvérű unokaöccsét. Már ki is volt tűzve a nap, amelyen az ifjú unokaöccs installációja lesz az óriási terjedelmű birtokon, — amikor a fiatal lord levelet kap az uradalmi ügyésztől, amelyben értesíti, hogy nem ő az örökös. A nagybácsi titokban évekket elzót törvényes házasságra lépett egyik erdzésének a leányával s e házasságból egy lány származott, ez tehát a törvényes örökös. A fiatal lord pedig feltalálta magát — és megkérte a fiatal unokahug kezét. Meg is kapta.

Eliza, aki szintén fel és alá sétált, de szokása szerint, csak lassan, meglátott egy kupét, amelyben csak két egymással szemközt ülő angol foglalt helyet. Odahívta a leányát és mind a négyen beszálltak.

Kellemetlen érzés fogta el Prandinót, e két merev és komoly alak közelében, akik meg sem mozdultak helyeikről. Még nagyobb zavarba jött, mikor látta, hogy az utasok, nemesak hogy helyet nem csinálnak nekik, de szanaszét heverő podgyászarabjaikat sem szedik össze. Az első osztály gazdag levegője illet ugyan a Prandino rangjához, de annál kevésbé az erszényéhez.

Szinte irigyelte a Gegio fesztelenségét, aki már egész nyugodtan átsétált az angolok láb-száraim és amikor aztán az egyikén átbottolt, odafordult az anyjához és azt mondta neki: „Nézd csak, mama, milyen csuf ez az egyik.” De a fiatal grófné rá sem hallgatott. Felállott és azzal volt elfoglalva, hogy a különböző táskákat, esomagokat és dobozokat elhelyezze.

— Megengedi kérem! Pardon! Itt kell, hogy hely legyen valamennyiünknek, mert mi szintén megfizettük a jegyek árát.

Eliza mindjárt kényelmesen elhelyezkedett az egyik ablak mellé és nem is törődött azontul semmivel és hosszas fáradozás után végre Prandinonak is sikerült, magának Eliza grófnével szemközt helyet szoritania. Amikor aztán lábaik éppen könnyedén érinteni kezdték egymást, az angolok, egy egyetértő pillantás után, kivették szivarjaikat, rágyújtottak és néhány pillanat múlva valóságos füstfelhőbe borították az egész kocsiszakaszt.

— De gróf! Csak nem ültünk dohányzó kupéba?

E szavak után Cécilia grófné köhécselni, zsebkendőjével legyezgetni kezdte magát — — és mindezt a legkisebb eredmény nélkül: az angolokat ezek az ideges mozdulatok legkevésbé sem zavarták.

(Folytatása következik.)

REGENY.

Öreg asszony nem vén asszony.

(13)

— REGENY. —

Írta: GEROLAMO ROVETTA.

Minden hónapban más-más orvost hívtak meg tanácsadásra. Minden gyermeknél mozgósítva lett mindenki, hogy erőteljes, egészséges, fiatal, de nem szép dajkát keressenek. Naponta szaladgáltak új szakácsné vagy szobalány után, mert nála egy hétnél tovább egy sem tartotta ki. Ugy elszaladt valamennyi, mintha tűz volna a sarkában.

Beszélgetőseitek közben mindig vissza kellett térni a belügyminiszterre, akit számrának kellett mondaní, mert a d'Abala ügyvéd ur érdemeit nem méltányolta kellőképen. Minden asszonyról azt kellett mondanotok, hogy csunya, és nagy érdemnek betudni, ha valakinek sok gyermeke van. E mellett azonban be kellett látnotok, hogy az alprefektus sokkal szebb, jobb, erősebb és okosabb ember, mint amilyen ti magatok vagytok.

— Nos? Megvannak a jegyek? — kérdezte Cécilia Prandinótól, mikor ez a pénztártól visszajött.

— Megvannak, grófné! Egy az ön részére, egy a grófnénak és egy fél jegy Gegio számára! — Micsoda? Gegio még három éves sines és ön vett neki jegyet? De hiszen még sohasem fizettem Gegióért. Hogy hagyhatta magát így becsapni? Ön nem ért az utazáshoz! Most tegye meg nekem azt a szívesseget, menjén és vigye vissza!

— De — —

— Mit, de? —

— De — — azt akartam mondani, — —

— hogy — — hogy ott — — hogy ott már nem veszik vissza, ha már ki van fizetve.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Kereskedelmi Csarnok nemzetgazdasági szakosztálya Hatvani-Deutch Sándor szakosztályi elnök vezetése mellett ma ülést tartott. A kereskedelmi miniszter felhívása következtében tárgyalás alá vették az ipartörvény 50. §-ának a megrendelések gyűjtésére vonatkozó rendelkezései módosításáról szóló törvényjavaslat. A szakosztály a megrendelések gyűjtésének lokalizáló korlátozását a kereskedelem és ipar érdekében levőknek nem találja. Egyebekben a szakosztály miniszter azon felhívása következtében, hogy jelölje meg azon üzletágakat és iparágakat, amelyek a törvény rendelkezései alól kivonandók volnának, — az az álláspontra foglalta el, hogy ezen cikkeket taxatív felsorolás által kimeríteni lehetetlenség és hogy — ha már a javaslat törvényerőre emelkedik — sokkal célszerűbbnek mutatkoznak, ha ellenkezőleg azon cikkeket jelölik meg, amelyekre a törvény hatását kiterjesztetni szándékoznak, amiből önként következnek, hogy a fel nem sorolt cikkeket tekintetben a korlátozásnak helye nincsen.

Ezek után ugyancsak a kereskedelmi miniszter felhívására tárgyalás alá vették az áruszállítástól szóló törvényjavaslatot, amelyet a szakosztály általánosságban helyeselt. Az egyes szakaszok tekintetében a miniszternek szakszerű módosításokat fog előterjesztani és egyúttal ki fogja emelni azt is, hogy nem volna célszerű a javasolt törvény rendelkezéseit az irdalmi produktumokra is kiterjesztetni, mert ezeknél a törvényjavaslat alapján szolgáló indokok teljesen hiányoznak.

A főváros adóvonalainak változtatása. A fő- és székfővárosi pénzügyigazgatóság a következő hirdetményt teszi közzé: A székes-fővárost körülvevő fogyasztási adóvonalaknak 1900. évi január 1-ével történő nagyobb helyezése következtében a m. kir. pénzügyigazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy mindazok, akik oly területen laknak, amely területek a fenti időponttól kezdve a székes-főváros zárt adóterületébe vonattak bele, a f. évi december 31-ikén birtokukban levő állami adó és községi fogyasztási adó alá eső cikkeket, mennyiségükre való tekintet nélkül 1900. évi január 3-ig bezárólag adóztatás végett bejelenteni és a bejelentés hivatalos elintézésétől számított 8 napon belül, végrehajtás terhe alatt megadózni kötelesek.

Hajzás bejelentése. A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága közli, hogy a hajzájás miatt a sabac-mitrovicai hajóárakat december 13-án megszüntette.

Fizetési képtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetési képtelenségeket jelenti: Koritnik Ignác vegyeskereskedő Neukirchen, Felbermann Julia divatárúsnő Ungvár, Fuchs B. mider-gyáros Bärn, Kohn F. kereskedő Galanta, Rosanek M. cég Zara, Spitzer Jakab kereskedő Nagy-Halmagy, Ney Johanna kereskedőnő Törökhegy, Rowortz Armin kereskedő Vrbanja.

Szeszarak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 18.— forint pénzben, 18.50 forint áruban. Bécsben az irányzat valamivel gyengébb. A nyersszesz ára 19.— forint pénzben, 19.10 forint áruban.

Lóvásár. A Tattersall telepház ma megtartott heti lóvásárát felhajtottak 127 darab I. osztályú és 211 darab II. osztályú, összesen 333 darab lovat, amelyek közül 205 darab kelt el.

Szarvasmarhavasár. (A budapesti marhavásár-terti vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökrök 1377 darab, magyar tehén 288 darab, szerbiai ökrök 997 darab, szerbiai tehén 103 db, boszniai ökrök — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 100 drb, bika 75 darab, összesen 2940 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlali való ökrök 22 darab, fejős tehén 158 darab, igaz bivaly 10 darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökrök, legjobb minőségű 30.— frtól 33.— frtig, kivételesen 35.— frt, 100 kilonként élő sulyban, középminőség 27.— frtól 29 frtig, silányabb minőség 24 frtól 26 frtig. Magyar paraszt marha jobb minőségű 24 frtól 28.— frtig, kivételesen — frtig, gyengébb minőségű 21 frtól 23 frtig. Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 31 frtól 34.— forintig, középminőség 25 frtól 30 forintig, silányabb minőség 22 frtól 24 forintig. Szerb és boszniai ökrök legjobb minőségű 23 forinttól 30.— forintig, kivételesen 31 forintig, silányabb minőségű 20.— frtól 22 forintig, bika jobb minőségű 26 frtól 32 frtig, kivételesen — frtig, silányabb minőségű 21 frtól 25 frtig. Bivaly 16 frtól 22 frtig, kivételesen — forint. Magyar tehén 20 frtól 27 frtig, kivételesen 28 forint. Tarka tehén 22 frtól 32 frtig. Gazdasági marhákért: Igás ökrök elsőrendű — frtól — frtig, kivételesen — frt 100 kilonként, — frtól — frtig páronként, közép — frtól — frtig, — frtól — frtig páronként. Hizlali való ökrök fehér — frtól — frtig. Fejőstehén keresztzett szines 70 frtól 120 frtig drbontint, bonyhádi faj 120 frtól 170 frtig drbontint. Igás bivaly 25 frt páronként. Vágómarhából 400 darabban volt több felhajtva, mint a múlt héten, az árak általánosságban mégis változatlanok maradtak, mert a beállott hideg idő következtében a helyi fogyasztás javult és konzervgyártási célra is mintegy 400 darabot vásároltak. Erre a célra a jövő héten már csak néhány darabot fognak venni. János ökrökkel az üzlet színetel. Fejős tehénre ma kevesebb volt a vevő, mint rendszeren.

Borjuvásár. 1899. évi december hó 14-én. (A budapesti marhavásárterti vásári pénztár részvénytársaságától.) Felhajtás: Belföldi élő borju 200 darab, leölt borju 87 darab, bécsi élő borju — darab, nővendék marha 3 darab, bárány élő 100 darab, leölt bárány 49 darab. Árjegyzés azonos tételből: Árjegyzések. Belföldi élő borju 42—43 krtól, l. r. 46—48 krig. kivételesen 49 krig, levonás nélkül, leölt borju 42—52 krig kilonként, bécsi leölt borju — krig. Nővendék marha — kraigjarcig kilonként. Bárány élő 7—8 1/2 frtig, leölt 6 1/2—8 frtig páronként. A vásár élénk volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár-árjegyzése 1899. évi dec. 13-án. Készlet 1788 darab. Érkezett 993 darab. Összesen: 2781 darab. Eladott 1416 darab. Maradt 1365 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sulyban 37—40 — krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 38—40 — krajcárig. 320—380 kgr. sulyban — krig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 38—39 — krajcárig. Malaok 34—39 krajcár kilonként. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi juhvásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai juhvásáron a felhajtás 724 drb juh volt. Irányzat csendes, nyugodt. Árak páronként: kiviteli juh 22—24 krajcár kilonként, selejtes juh 12—14 1/2 krajcár.

Bécsi szarvasmarhavasár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhöztek 3373 darab borint, 1716 darab élő sertést, 2725 darab levagott sertést, 512 darab levagott juhot, 305 darab bárányt. Az üzlet szilárd, borju 2 krajcárral, sertés 4 krajcárral javult.

Eladási árak: Levagott borju 38—44 krajcáron, elsőrendű 46—52 krajcáron, kivételesen —, élő borju 64—60 krajcáron, — krajcáron, legelsőrendű — krajcáron, kiváló minőségű — krajcáron, fiatal sertés 34—42 krajcáron, levagott nehéz sertés — krajcáron, husra hizalt sertés 48—52 krajcáron, zsírra hizalt sertés 48—48 krajcáron, elsőrendű sildő 44—54 krajcáron, levagott juh 28—36 krajcáron, bosnyák silányabb sertések — krajcáron kilogrammonként. Bárány 6—12 forint páronként.

A budapesti gabonatózsde.

Budapest, december 14.

Jó kínálat és megjavult vételkedv mellett 37.000 métermázsza buza került forgalomba, nagybárra rakatárú, tartott és később 5 krajcárral magasabb áron. Az irányzat szilárd.

Eladott: Buza Tiszavidéki: 500 mm. 80-5 k. 8 frt 45 kr. 600 mm. 80 k. 8 frt 30 kr. 200 mm. 80 k. 8 frt 30 kr. 800 mm. 79-5 k. 8 frt 40 kr. 100 mm. 79-5 k. 8 frt 20 kr. 1350 mm. 79 k. 8 frt 30 kr. 1000 mm. 79 k. 8 frt 05 kr. 600 mm. 79 k. 8 frt — kr. 200 mm. 78-5 k. 8 frt 15 kr. 1200 mm. 78-5 k. 8 frt 15 kr. 200 mm. 78 k. 8 frt 20 kr. 150 mm. 78 k. 8 frt — kr. 1000 mm. 78 k. 8 frt 05 kr. 150 mm. 77-5 k. 8 frt 05 kr. 100 mm. 77-5 k. 8 frt 05 kr.

Pest megyei: 1000 mm. 81 k. 8 frt 40 kr. 500 mm. 80 k. k. 8 frt 20 kr. 800 mm. 80 k. 8 frt 05 kr. 600 mm. 79 k. 8 frt — kr. 100 mm. 79 k. 8 frt — kr. 500 mm. 78-6 k. 8 frt — kr. 400 mm. 78 k. 8 frt 07 1/2 kr. 100 mm. 77-3 k. 7 frt 95 kr. 300 mm. 76-5 k. 7 frt 75 kr. 150 mm. 76 k. 7 frt 85 kr. 100 mm. 75 k. 7 frt 70 kr. 200 mm. 75 k. 7 frt 60 kr.

Raktári: 2800 mm. 79 k. 8 frt 25 kr. Fehérmegyei: 500 mm. 77 k. 7 frt 85 kr. Entrepót: 300 mm. 76-5 k. 7 frt 85 kr. Bácskai: 1500 mm. 79 k. 7 frt 82 1/2 kr. 1400 mm. 74 k. 7 frt 82 1/2 kr. Zentai: 400 mm. 72 k. 7 frt 65 kr. Szerbiai: 3100 mm. 75 k. 6 frt 70 kr. 2000 mm. 74 k. 6 frt 62 1/2 kr. 4000 mm. 75 k. 6 frt 8 k. 3000 mm. 76 k. 6 frt 85 kr.

Mind 3 hónapra. Rozs: 100 mm. 6 frt 15 kr. 100 mm. 6 frt 05 kr. 300 mm. 6 frt 30 kr. 100 mm. 6 frt 30 kr. Készárú hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns: Buza, kilós, 100 kilogramm Ára, 100 kilogr. mm Ára. Rows include: tiszavidéki, fehérmegyei, pestvidéki, bánsági, bácskai.

Table with columns: Egyéb gabonafélék, kilós, 100 kilogramm Ára. Rows include: Ross, Arpa, Zab, Tengeri, Repce, Kócsa.

A határidőzárlet folyamán a következő kötések történtek:

Table with columns: Buza (1900) áprilisa, Buza (1900) okt.-ra, Rozs áprilisa, Zab áprilisa (1900), Tengeri 1900. májusra, Repce augusztusra.

Déli évi órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns: Buza (1900) áprilisa, Buza októberre (1900), Rozs októberre (1900), Tengeri (1900) máj.-ra, Zab (1900) áprilisa, Repce augusztusra.

Table with columns: Délután fél 5 órákor zárul: Buza áprilisa (1900.), Buza októberre (1900.), Buza szeptemberre (1900.), Rozs áprilisa (1900), Tengeri májusra 1900., Zab áprilisa, Repce augusztusra.

A budapesti értéktőzsde.

Az év vége felé megszokott tünény, hogy a pénzviszonyok megnehezülnek. Ez a tünény ez idén pregnans kifejezésre jutott úgy Európában, mint az amerikai piacokon is. — A londoni változófolyam folytonos emelkedése legutóbb New-Yorkban elkedvetlenítette a német és angol tőzsdéket, melyek alacsony jegyzései nálunk is eladási hajlamot juttattak előtérbe. A mai üzlet igen nyomott hangulatban ment végbe. Az összes értékek rohamosan estek s a legolcsóbban zárulnak. A külföldi bányapiac lanyha volt, Bécsből alpesi részvények deront-ját jelezték. Nálunk rimamurányi néhány forinttal eselt.

A déli tőzsde változatlanul gyenge volt, csak végül volt az irányzat fedezésre nyugodtabb.

A helyi piac üzletelen és gyenge lefolyású volt. A valutapiaca merevedik.

Az értéktőzsde: kedvtelen.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 373.25—375.25 Osztrák hitelrészvény 372.60—375.—. Osztrák-magyar államvasút 317.75—318.75. Rimamurányi vasmű 330.——333.—. Közúti vasút 338.25—339.—. Pesti magyar kereskedelmi bank 1400.— forint.

A déli tőzsde: nyomott.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 373.50—375.—. Osztrák hitelrészvény 373.——373.70. Osztrák-magyar államvasúti részvény 317.25—310.75. Leszámlító bank részvény 252.—. Déli vasút 67.75. Közúti vasút részvény 338.25—338.50 forint.

Utőtőzsde. A 4 órai záratkör maradt: Osztrák hitelrészvény 374.50. Magyar hitelrészvény 375.25. Leszámlító bank részvény 252.—. Rimamurányi vasmű részvény 333.50. Osztrák-magyar államvasút 319.50. Közúti vasút 338.50. Villamos vasút 182.— forint.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a széleskörű hangulatnak megfelelően alakulnak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna 33.—46.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 52.—60.— forint, Vörös erdőnyi — Vörös bansági — Közepesemű 64.—68.—. Nagyzemű 70.—73.— frt. Disznósír: budapesti 48.50—49.— forint, vidéki — frt. Táblaszalonna: légszártított vidéki — városi 4 darabos 40.—40.50 forint, 8 darabos 40.50—41.— forint, füstölt 45.—46.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50—15.— forint, 120 darabos — forint, 100 darabos 19.75—20.— forint, 85 darabos 28.—28.50 forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 12.50—12.75 forint, 100 darabos 18.50—18.75 forint, 85 darabos — forint. Szilvaiz: szlavóniai 18.50—19.— forint, szerbiai 16.75—17.— forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatózsde.

Bécs, december 14. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzetek: Tavasz buza 8.11—8.12. Tavasz rozs 6.79—6.78. Tavasz zab 5.37—5.38. Tengeri május—júniusra 5.30—5.31. Repce augusztus—szeptemberre 11.85—11.95 forint.

A bécsi értéktőzsde.

Az értéktőzsden gyengébb Londonra és Berlinre a jegyzések lanyhán történtek. A bányarészvények 10 százalékkal jegyeztek.

Déli tőzsde először ingadozó, a berlini tőzsde nyugodt, ami teljes javulást idézett elő.

A tőzsdésárjlat teljesen kedvező volt, igen élénk, különösen bányajegyzésekre.

Bécs, december 14. (Magyar értéktőzsde.) 4% aranyjárdék 115.70. Tiszai és szegedi kölesen sorjegy 137.25. Magyar vasúti kölcsön özletlen 99.30. Magyar keleti vasúti állami kötvény 118.25. Magyar leszámlító és pénzügybank 253.—. Rimamurányi vasműrészvény 333.25. Magyar koronajárdék 94.75. 4%-os Magyar földtörvény 93.70. Magyar hitelbank részvény 372.50. Magyar nyeresémi köl-

csön sorsjegy 159.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény 181.75. Magyar kereskedelmi bank 1396.

Bécs, december 14. (Osztrák értékek zár'ata.) 4 1/2% papírjárdék 98.55. 4% osztrák aranyjárdék 115.65. 1860-iki sorsjegy 137.— Osztrák hitelsorsjegy 203.— Angol-osztrák bank 148.75. Bécsi bankkegyesület 273.— Osztrák-magyar bank 906.— Déli vasut 68.— Dunagőzhajózási részvény 331.— Dohányrészvény 132.50. Császári és királyi arany 5.70.— Német bankváltók 59.02. 4 1/2% ezüst járdék 98.30. Osztrák koronajárdék 98.85. 1864-iki sorsjegy 199.75. Osztrák hitelintézet részvény 374.25. Unionbank 307.— Osztrák Länderbank 232.— Osztrák-magyar államvasut 218.— Elbavölgyi vasut 245.75. Alpesi bányarészvény 267.— 20 frankos arany 9.00.— Londoni váltóár 121.10. Bécsi Tramway —.— Az irányzat javult.

Bécs, december 14. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 374.50 Magyar hitelrészvény 373.50. Angol-Osztrák bank 149.— Union bank 273.— Länderbank 308.— bankkegyesület 232.— osztrák-magyar államvasut részvény 320.25. északnyugati vasut részv. 247.— elbavölgyi vasut 237.— dunagőzhajós részv. —.— alpesi bányarészvény 132.— májusi járdék 333.— osztrák koronajárdék 267.25. magyar aranyj. 98.65. magyar koronajárdék 94.75. német birodalmi márká készpénz 59.60. ultimóra 59.07. török sorsjegyek —.— rimamurányi vasmű —.— déli vasut —.— dohányrészvény —.— Napoleon d'or 9.60. Lombard —.—

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, december 14. (Tőzsdei tudósítás.) Az angolok modder-riveri veresége és a londoni tőzsdén e miatt támadt bágyadság erős árfolyambenyatást vont maga után, úgy nemzetközi, mint helyi értékekben. A pénz újabb drágulásától való félelem is realizációkra készítette a spekulációt, annál is inkább, mert a francia bank kamatlábemelését nem tartják valószínűtlennek. A forgalom a második tőzsdénapra nagyon korlátozott volt. Magánleszámitolási kamatláb 6%.

Berlin, december 14. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjárdék —.— 4% osztrák aranyjárdék 98.10. Elbavölgyi vasut —.— Magyar koronajárdék 94.50. Osztrák-magyar Államvasut 136.50. Kassa-oderbergi vasut —.— Bécsi váltóár 169.10. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.— Alpesi bányarészvény —.— Disconto-Commandit 142.10. Általános villamosági Edison 258.— Gelsenkircheneri 197.— Laurahobó 251.10. 4 1/2% ezüstjárdék 97.60. 4% magyar aranyjárdék 97.40. Osztrák hitelrészvény 236.60. Déli vasut 31.— Károly Lajos vasut —.— Orosz bankjegy 216.30. 4% új orosz kölcsön 99.25. Török dohányrészvény —.— Oltasz járdék 93.10. Magyar hitelbank —.— Dynamit Trust —.— Wapeni 201.30. Az irányzat javult.

Hamburg, december 14. (Zárlat.) 4 1/2% ezüstjárdék 97.40. 1860. sorsjegy —.— Déli vasut 51.— 4% osztrák aranyjárdék 98.75. Osztrák hitelsorsjegy 234.10. Osztrák-magyar államvasut 136.50. Oltasz járdék 93.30. 4% magyar aranyjárdék 97.80. Az irányzat javult.

Frankfurt, december 14. (Zárlat.) 4 1/2% papírjárdék —.— 4% osztrák aranyjárdék 97.95. Magyar koronajárdék 94.40. Osztrák-magyar bank 152.— Déli vasut 31.— Elbavölgyi vasut —.— Londoni váltóár 204.95. Bécsi bankkegyesület 136.50. Villamos részvény 147.— 3% os magyar aranykölcsön 81.— 4 1/2%-os ezüstjárdék 97.60. 4% magyar aranyjárdék 97.15. Osztrák hitelrészvény 233.30. Osztrák-magyar államvasut 135.90. Északny. vasut —.— Bécsi váltóár 169.10. Párisi váltóár 809.68. Unionbank —.— Alpesi bányarészvény 263.— Az irányzat gyenge.

Páris, december 14. (Zárlat.) 3% francia járdék 100.65. Oltasz járdék 94.30. Osztrák-magyar Államvasut 695.— Francia törleszt. járdék 99.75. 4% magyar aranyjárdék 99.36. Török dohányrészvény 237.— Osztrák Länderbank 501.— 3 1/2% francia járdék 102.— Osztrák földhitelintézet részvény —.— Déli vasut —.— 4% osztrák aranyjárdék 97.60. Ottománbank 568.— Párisi bankrészvény 10.15. Alpesi bánya részvény —.— Az irányzat szilárd.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

December 14. A sertésfajta irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (párónkint 400 kilogramm felüli súlyban) 41—41 1/2 krajcár. Oreg közép (párónkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) —.— krajcár. Fialat nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) 43—43 1/2 krajcár. Fialat közép (párónkint 251—320 kilogrammig való súlyban) 42—42 1/2 krajcár. Fialat könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 41—42 krajcár. — II. Magyar szedett: Nehéz (párónkint 280 kilogramm felüli súlyban) —.— krajcár. Közép (párónkint 220—280 kilogramm súlyban) —.— krajcár. Könnyű (párónkint 220 kilogramm terjedő súlyban) —.— krajcár. — III. Romániai: Nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) —.— krajcár. — Közép (párónkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) —.— krajcár. — Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) —.— krajcár. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) —.— krajcár. — Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) —.— krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (párónkint 280 kilogramm felüli súlyban) 42 1/2—43 krajcár. — Közép (párónkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 42—42 1/2 krajcár. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 41—42 krajcár.

Sertésüzlet: 1899. dec. hó 12. napján volt készlet 24.562 darab, 1899. december hó 13. napján felhajtott 365 darab, 1899. évi december 13. napján elszállított 543 darab, 1899. december hó 14. napjára maradt készletben 24.584 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— December 14. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Méhes József pénzügyi tanácsos dohánybevéltő felügyelőt VII. fizetési osztálybeli dohánybevéltő felügyelőre; a nagybencsereki pénzügyigazgatósághoz Langer Alajos pénzügyi titkárt pénzügyi tanácsosá végleges minőségben; a pezsonyi adóhivatalhoz Molnár Gyula díjazott adóhivatali gyakornokot adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben; a kapuvári adóhivatalhoz Páll István törvényszéki írnokot adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben; a temesvári adóhivatalhoz Szremcsányi Bertalan temesvári állami végrehajtói ideiglenes minőségben adóhivatali tiszté nevezte ki.

Megerősítés. A kereskedelemügyi miniszter Kristófy Jánosnak, az aradi kereskedelmi és iparkamara elnökévé, Elés Arminnak és Nikolets Péternek ugyanazon kamara al-elnökeivé történt megválasztását megerősítette.

Nevváltoztatások. Murz Frigyes m. kir. honvéd gyalogezredbeli őrnagy nagyváradi lakos Murátira, Kohn Salamon budapesti illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskoru gyermekei Jolan és Ida Keményre, Schaefereder Nándor m. a. v. művezető budapesti lakos Szerényire, Spitzer Jenő, valamint kiskoru Spitzer Ödön és Spitzer Emil mező-berényi illetőségű ugyanottani lakosok Szegőre változtatták nevüket belügyminiszteri engedéllyel.

Pályázatok. Jegyzői állásra a veszprémi törvényszékénél 2 hét alatt; albirói állásra a fülöki járásbírósnál 2 hét alatt; albirói állásra a décsi járásbírósnál 2 hét alatt; aljegyzői állásra az ógyallai járásbírósnál 14 nap alatt; postamesteri állásra Krázbán (Brassó vm.) december 28 áig, jegyzői állásra a szolnoki törvényszékénél 2 hét alatt; járásbírói állásra a marcali járásbírósnál 2 hét alatt; vámszedtiszti állásra a kassai fővámbírotalnál 14 nap alatt, gyakornoki állásra a felső-viszói királyi adóhivatalnál 14 nap alatt; postamesteri állásra a Drávafokon (Somogy vm.) Pátróhán (Szabolcs vm.) és Aszfótn (Zala vm.) 3 hét alatt

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. —

Budapest, december 14.

A barometrikus maximum lassan kelet felé húzódná, helyét enged a depressziónak, melynek magva délnyugati Európa felett van. A depresszió mentén, a nyugati és délnyugati tengerpartokon erős esőzés indult meg, míg a kontinensen, sorsványos havazástól eltekintve, az idő száraz.

A hőmérséklet viszonylagos eloszlása csak annyiban változott, hogy Európa legdélibb részén erősen emelkedett.

Hazánkban tegnap és az éjjel, Erdélyt kivéve, csaknem mindenütt jelentékeny havazás volt, mely északon ma reggel is tart. A hőmérséklet az ország keleti felében déli-keleti szelek mellett tetemesen emelkedett, úgy hogy ott erős olvadás állt be. Ez enyhülés azonban csak átmeneti. Az ország nyugati és északi felében a kemény hideg változatlanul tart.

Budapestben a havazás az éjjel megszűnt. A hó vastagsága 3 deciméter. A hőmérséklet ma délelőtt is csak —6° C-ig emelkedett.

Küldés: További fagy és helyenkint, főleg az ország déli és keleti felében, havazás várható.

Vizállás.

Table with 4 columns: Location, Dec 14, 15, 16, Dec 14, 15, 16. Lists water levels for various locations like Inn, Duna, Tisza, etc.

Karácsonyi Vásár Gyapju- és Mosókélmékből meglepő olcsó árakon, teljes ruhaszövet 5 méter 120 széles 2.60 BRAMMER ÖDÖN Bécsi-utca 4.

Éppen most jelent meg A magyar színművészet Szerkesztette B. Virágh Géza. Előszóval ellátta: Rákosi Jenő. Gyönyörű díszmű 250 képpel. A legjelesebb írók cikkeivel és az összes színészek és színésznők önéletrajzával. A karácsonyi könyvpiac legremekesebb és legérdekesebb újdonsága. Ára díszes vászonkötésben 5 frt. Megrendelhető: a szerkesztőnél, az 'Ország-Világ' szerkesztőségében, Budapest, V., Hold-u. 7., továbbá a Budapesti Napló kiadóhivatalában, és valamennyi budapesti könyvkereskedésben.

Az Üstökös

a legrégebb, legkedveltebb magyar élelajp.

Szerkesztő: SZABÓ ENDRE.

Megjelenik minden héten tomerdek képpel. Tartalma: Szatirak, humoroszek, kronikás adomák. Majkos kalandok, politikai karrikaturák, illusztrált adomák, tréfás versek stb. Előfizetési ára negyedévre 2 frt. Kiadóhivatal: V., Kálmán-utca 2. sz., „Pallas”-nyomda. A „BUDAPESTI NAPLÓ” magán-előfizetői (tehát ide nem érve a kaszinókat, olvasó köröket s hasonló egyeteket, valamint a kávéházakat és vendéglőket) az „ÜSTÖKÖST” kedvezményes áron rendelhetik meg, u. m. negyedévre 1 frt 50 kr., félévre 3 frt, egész évre 6 frton.

Oh jaji!

megfojt ez az átkozott köhögés.

Távirat:

Kérek 8 dobozzal az ön valóban hatásos Egger-féle mellpasztillájából. Bécs, Karlsgasse 14. ajtó 6.

K. von Getz.

Egger-mellpasztilla gyorsan és biztosan hat köhögésnél, rekedtségnél elnyálkásodásnál. Kapható minden gyógyszerterében és drogueriában. Doboza 50 kr. és 1 frt. (Próbadohoz ára 25 kr.) Fő- és szétküldés raktár: **Nádor-gyógytár Budapest.**

Eljen!

Egger mellpasztilla csakhamar megszabadított, éljen!

VI. Váci-körut 17. szám.

Első magyar üvegyár részvénytársaság

Budapest, V., Ferencz József-tér 8., Béla-utca sarkán) ajánl alkalmas

karácsonyi ajándékokat.

Asztaliüveg-készletek 12 személyre 52 db. 1 frt 6.50-tól 100 frtig.

Első magyar üvegyár részv.-t.

Budapest, V., Ferencz József-ter 8. (Béla-utca sarkán) 9788

Gummi

Valódi parisi gyártmány, jótállás mellett, eredeti csomagolásban. 1 firtől 6 frtig. Parisi női szivacska 2 „ 6 „ Irrigator 1,80 „ 5 „ Eredeti pessarium occlusivum (Fülöpös) Menzinger tanár szerinti vezetől 1,80 firtől 2,50 frtig. Szabad. havihaj elvált kötelek „Diana”-er 3,50 firtől 5 frtig. — Gyógyimény urának 3 firtől 10 frtig. 10 firtal megrendelésnél 15% árkedvezmény.

Megrendelések pontosan és diszkéten eszközölletnek. cs. és kir. szab. közzes-gyártó **KELETI J.** Budapest, IV., Koronahéreg-utca 17. Külön bejárt az átvétel. Arjcszek ingyen zárt borítékban.

A legszebb és legmeglepőbb zenélő

ajándéktárgyak karácsonyra

Sternberg Armin és Testv. cs. és kir. udvari hangszergyárosok karácsonyi kiállításában Kerepest-ut 36. Ariston, Intona, Ariosa stb. családi hangszerek a legjutányosabban kaphatók. Zenélő albumok gyönyörű kivitelben 7 firtól feljebb. Zenélő dísz- és phantasiai tárgyak, valamint dohány-, író- és varrókészletek zenével a egdsabb választékban.

ÁLLANDÓ BUTORKIÁLLÍTÁS

A fő- és székváros legnagyobb és legfényesebb asztalos- és kárpitos-butor-telepe felülmul minden ilyenmü vállalatot. Ezért kiváló látványosságot képez ugy a fővárosi, mint a vidéki n. 6. butorvásrló közönségnek. — Állandó butorkiállításunkon az árak rendkívül olcsók, és minden hirdetett árat messze túlszárnyalnak, hozzá képest pedig a lehető legszárldabb és izlesebb kivitelben van minden dolgozva.

Patyi Kálmán és Tivadar (testvérek)

üzletünk kizárólag Kossuth Lajos-utca 11. földszint.

Vidéki megrendelések gondosan csomagolva és biztosítva lesznek szállítva. Üzletünk szolidaságáról számos elismerő levél van birtokunkban.

Még csak néhány napig. Huzás már 1899. december hó 30-án.

Magy. kir. jótékonycélu államsorsjáték

főnyeremény 150,000 korona.

Az összes nyeremények összege 365.000 korona, Sorsjegyek a 2 firtért kaphatók a lottójövedéki igazgatóságnál Budapest (IX., Csepelrakpart, félelemlé), a hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi adó- és sólvitalnál, a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyráuló közegnél. Budapest, 1899. augusztus hó 1-én.

Magy. kir. lottójövedéki igazgatóság.

Chrysanteheme asszonyság.

Irta: Pierre Loti.

Francia eredetiből fordította: **II. LONYAY SÁNDORNE.**

Ára 1 frt 20 kr. Megrendelhető: a Budapesti Napló kiadóhivatalában.

Gyengeségi állapotok

(impotentia) ellen páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. MITZGER TIVADAR

HIRNEVES HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZETÉ

BUDAPEST, VI. Teréz-körut 44. I. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Rendelés délelött 8—1-ig, délután 2—8-ig.

A nélnék bemutatott szántalan megbísható, híres közzimrat folytán ezen megvezésad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható, rendeltetését Budapest, Andrassy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSEGEKET

hugyészfolyásnak is a sebeket, az árfertőzést utó-baját, az elgyengült férfierő, magánúcsak, a bujakor utókevelkezmenyeit, nőknél fehérhólyagot, bármennyire látkéts is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és börtetegyeket gyógyít új gyógyszerrel szerinti, biztos sikerrel, gyorsan és alapszan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tör. volt csász. kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta 4. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig. Díjazott levelekre legraszóbb figyelemmel választották és gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Nőknél külön váróterem. Ugyanott megjelent és a szerzőnél: DR. GARAI ANTALnál megrendelhető **NEPSZERÜ ÚTMUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) némi betegségeket ezek esszerű gyógyszerkezeléséhez című könyv, volt ár. 2 frt 50 kr., most csak 80 kr. A könyv jól becsomagolva, lesz elküldve, 1 frt beklüldése mellett bármennyre vagy 50 kr. utánérlettel.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nemü ártóbbodás. — III. Az árfertőzést és az éjjeli megcsónások. — IV. Hugyészakár (trippa) és húgyúszócsüveltek. — V. A bujakor (síplis). — VI. Fehérhólyag. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. A ivarszervek megbetegedéseinek főtenyészje s prostitúció.

Karácsonyi ajándékok

a serdültebb ifjuság számára.

- UJ! MALOT H. Elhagyottan. A francia akadémia által koszorozott regény az ifjuság számára. Átdolgozta Gausz Viktor. Az album alaku nagy kötet ára pompás díszkötésben. 3 frt 20 kr.
- UJ! TÜTSÉK ANNA. Rózsák között. Elbeszélések fiatal leányok számára. A nagy kötet ára díszk. 2 frt 80 kr.
- TÓTH SÁNDOR dr. Hellas ege alatt. A serdültebb ifjuság számára. Sok képpel. Ára díszkötésben. 2 frt 50 kr.
- ROBINSON. De Foe és Campe után írta Sebök Zsigmond. Négy színes és sok színezetlen képpel. Ára 2 frt.
- BENEDEK ELEK. Nagypoeknál. Egy fü naplójából. Mühlbeck Károly rajzaival. Ára színes borítékba kötve 2 frt. Díszes egész vászonkötésben 2 frt 40 kr.
- BRODY SÁNDOR. Két magyar Robinson Kalandjai. (Az egri diákok.) Kiss Lajos rajzaival. Igen szép kötésben. 2 frt 40 kr.
- GAAL MÓZES. Mindent a hazaért. Történeli elbeszélés. Sok képpel. Ára díszkötésben 1 frt 60 kr.
- JÓKAI MÓR. A rózsák szigete. Sok képpel. Ára díszkötésben 1 frt 60 kr.
- JÓKAI MÓR. Ráby Matyas viszontagságai. A serdültebb ifjuság számára. Sok képpel. Ára díszkötésben 2 frt 40 kr.
- JÓKAI MÓR. Diákok regénye. A serdültebb ifjuság számára. Kiss Lajos rajzaival. Ára egész vászon díszkötésben 3 frt. Egyszerűbb kötésben 2 frt.
- MADARASSY LÁSZLÓ. A majonkirály. Két gyermek kalandjai az oroszánok hazájában. Sok képpel, csinos kötésben 1 frt 50 kr.
- MALONYAY DEZSÓ. Nilus országában. Sok képpel. Díszkötésben 1 frt 50 kr.
- UJ! MALOT H. Otthon. Regény a magyar ifjuság számára. Album-alak. Pompás díszkötésben 3 frt.
- ORBÓK MÓR. Tréfás szántani feladványok gyűjteménye Ifjak és más korbeliek hasznos szórakoztatására 50 kr.
- GÁRDONYI GEZA. A nagypó tréfái. Tréfás mutatóványok adomák. Sok képpel. Ára csinosan bekötve 1 frt.
- RAKOSI JENŐ. A kis Kelemen története. Elbeszélés a magyar ifjuság számára. Sok képpel. Ára díszk. 1 frt 60 kr.
- SIMONYI JENŐ. Az új világ. Kalandozások Amerika művelt és vad vidékein. Körülbelül 80 képpel, igen díszesen kötve 2 frt 40 kr.
- SZABONÉ NOGÁLL JANKA. Biri és egyéb elbeszélések. Fiatal leányok számára. 10 képpel. Ára díszkötésben 2 frt.
- SZABONÉ NOGÁLL JANKA. A piros hóbitások és egyéb elbeszélések. Fiatal leányok számára. 8 képpel. Ára díszkötésben 2 frt 80 kr.
- UJ! SZABONÉ NOGÁLL JANKA. Zsófia naplója. Elbeszélés. Regény fiatal leányok számára. Nagyalaku pompás kemény kötésben 3 frt.
- Szadi, Gullisztán vagy rózsákert. Fordította dr. Erdői Béla. 1 frt 50 kr. Díszkötésben 2 frt 50 kr.
- TABORI ROBERT. Szabadsághősök. Történelmi elbeszélés az ifjuság számára. Sok képpel. Ára díszkötésben 1 frt 60 kr.
- TABORI ROBERT. Kong-kheou vagy a becsületszó. May K. után az ifjuság számára átdolgozva. Sok képpel. Ára díszkötésben. 1 frt 60 kr.

Salamon Odön

Kocsin és Gyalog

(Szatirikus társadalmi rajzok)

ímű könyve megjelent második kiadásban.

Ára: 1 forint.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában

Budapest, József-körut 18.

Az egyetlen érdekes színházi ujság.

Ha színházba megy, vegye meg a

MÁRKUS JÓZSEF

színházi lapját, a

Magyar Szinpad-ot.

Egyes szám ára 5 krajcár. Kapható a füzsdékben és minden színház előtt.

Minden szó egyszeri beiktatása peti betűkből 2 kr. Címvel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozóknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

és ELOFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLO

részlete a kiadóhivatalban József-körút 18., valamint a következő dohány-társaságban:

Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok.

Nemesek-féle tőzsde Pótfi-ér.

Weissenfeld Jakob, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Anarásy-utca 50.

Schwartz hirdetői iroda Marokói-utca 2.

Sopronyi V., dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Anarásy-utca 38.

Szántó Mór tőzsdéjében, Kecskeméti-utca 14.

I. Lehetetlen utaznom, okok igazak. Nagyon boldogtalan vagyok, egyedüli örömöm és vágyom oda, mert nagyon szeretem, imádom az én édes szép drága kis feleségemet. Irjál. 5207

Young english lady wanted to give lessons. Adr. in the exp.

Ujságkihordók azonnal felvétetnek. Cim a kiadóban.

Pénzbeszedő, ki egy nagyobb intézetnél alkalmazva volt, 1200 forint óvadékkal hasonló állást keres. Ugyanoköz kizárva. Cim a kiadóban. 2694

Fiatal fűszeres-ség, ki a közeli házakhoz fűt, szent és egyéb portékát elhord, azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 1047

Ügyes varróleány és tanulóleány élveztetik. Cim a kiadóhivatalban. 1048

Nagyobb szeggyár- és malomépítésgépek részére kereskedelmi céllal képzett tehetséges és szelíd utazó keresetű fix fizetésre. Kik ilyen minőségben referenciával bírnak, előnyben részesülnek. Ajánlatokat „Gépjáratzó” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldjék. 1051

Házvezetőnő, a ki egyszersmind komorna, keresetetik. Cim a kiadóhivatalban. 2692

Szón-üzlet fa- és cementtel egybekötve majdnem a legjobb kisüzlet Budapestben, 15 év óta fennálló visszavonulás miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5384

Megyétre keresek körülbelül 100 holdas birtokot Erdélyben, ajánlatok e lap kiadóhivatalához „Birtok” címen küldendők. 5382

Masseur és tukszemvágó, ki a Császárúriúton sokáig volt alkalmazva, ajánlja magát a n. é. közönségnek. Cim a kiadóhivatalban. 2048

Egy jó forgalmú dohánytőzsde keresetük megveleire. Átírás a vevő dolog. Közvetítők kizárva. Ajánlatok „W J.” jellegű a kiadóhivatalba kéretnek. 2687

Tőzsdének alkalmas helyiséget keresek kibérelés céljából. Ajánlatot kérek „Tőzsde” jelleg alatt e laphoz.

Kossuth Lajos életnagyságú kitűnő mellképe (közfestés) díszes aranyozott keretben 60 forint eladó. Megtekinthető e lap kiadóhivatalában. 2685.

Mészárszék kitűnő forgalommal a főváros legelőnebb helyén más vállalat miatt eladó. Cim a kiadóban. 5344

Kereskedelmi iskolát végzett (valamint a „Yost”-féle gépirást.) fiatal leány állást keres, a legszerényebb feltételek mellett. Cime a kiadóhivatalban. 2666.

Szűrmasapkák, barettek, muffok elkészítését és bélelést mérés nélkül árban elvállalom. Leveleket „G. S.” jellegű a kiadóhivatal továbbít (ugyanott a cim is megtudható). 2671.

Ebédkosztot, esetleg teljes ellátást kaphat 4-5 intelligens ur a Kerepesi-úton distingviált családnál. Cim a kiadóhivatalban. 2643

Singer egész új varrógépet betegséggel azonnal eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatala. 2691

Butorozott szoba a Dohány-útcában, a Kerepesi-ut és Népszínházhoz közel, elegánsan burorozva, intelligens családnál 1 esetleg 2 ur számára kiadó. 2649

Jelelen érettségizett technikus házitanító állást, másolást vagy más egyéb teendő ellátását szerény feltételek mellett elvállalom. Gyorsírásban járatos. Ajánlatot „Technikus” címen kér a kiadóhivatalba. 2659.

Óvadékképes 27 éves fiatal ember 200-300 forint óvadékkal alkalmazást keres mint nappali pénztáros vagy pénzbeszedő. Cim a kiadóban. 5388

Sütőde Szeged legelőnebb helyén, betegséggel miatt bármely feltétellel azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 5353

Francia tanítónő keresetetik. Ajánlatok kéremetk „Tranon” jellegűvel e laphoz. 1036

Zongora-mester aronnal állandó alkalmazást nyer egy jobb vendéglőben. Cim a kiadóhivatalban. 1039

Dohánytőzsde legforgalmasabb fiúton igen jó jövedelmre az átíratást biztosítva átadandó. Cim a kiadóhivatalban. 5385

Gazdasszonynak ajánlok egy vidéki intelligens fiatal urinó, ki a háztartás minden ágában járatos és kitűnően zongorázik. Cim a kiadóhivatalban. 1012.

Tűzfeszkendő jókarban levő használti közepnagságú megveleire keresetetik. Ajánlatok az ár megjelölésével „focskendő” jelleg alatt Schwartz József hirdetés felviteli irodájába, Marokói-utca 4. sz. alá küldendők. 5351

Csakis a Megay Róbert „Bohéme” tortája valódi Miskolcra. Ára bérmentve bárhová 1 ft 25 kr. minden előkelő csemege-üzletben kapható.

ERENYI-féle Ichtli-Salicyből egy tégely megszüntet bőviszketegyet, mindennemű sömörbetegeket, bőrkütegteket, izzadást. Szangala! Ártalmatlan. 3615

Képes levelező-lapok. Magyar művészek újabb alkotásai után. Finom fénynyomat. Hazai készítmény.

Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te. Bihari Sándor: Munka után. Innocent Ferenc: Fátolytánc.

Karvay József: Vásárfia. Konek Ida: Havasi pásztorok. Margitai Tihámér: Rontó Pál históriája.

Márk Lajos: Ezernyelcszázhuszban. Márk Lajos: Terefe és Szerelmi dal.

Neogrady Antal: Vosztott boldogság. Neogrady Antal: Az erdő tika.

Nádler Róbert: Alszik a baba. Pechán József: Utolsó gyufa.

Senyei Károly: Szökőkút, Keeskepásztor. Szemes Fülöp: Kása nem étel.

Teles Ede: Enyelgés. Tolnay Akos: Diana és Enyelgés.

Vajda Zsigmond: Kedélyes bírák. Vajda Zsigmond: Kedves író.

20 darab ára 1 ft bérmentve küldéssel. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII. József-körút 18. szám.

Elő Budapesti Kávemagazin széküldési osztálya

kávé olvámolva és bérmentve. Postán utánvélt, vagy a pénz előleges beküldésével

4 1/2 kg. Kuba 6.50
4 1/2 kg. Mocca 6.50
4 1/2 kg. Jáva 6.50
4 1/2 kg. Gyöngy 6.50
1/4 kg. Csász. zsv. tea 1.50
1/4 kg. Karaván tea 1.50
1/4 kg. Törmelék tea 1.90

Belák István BUDAPEST, II., Rottenbiller-ú 4.

Ritka alkalem (míg a készlet tart)

Athenaeum Lexikon 4 rész, 2 kötetben. 16 ft helyett 6ft

Kapható a „BUDAPESTI NAPLO” kiadóhivatalában, József-körút 18. sz.

Nevelőnőket észak- és dél németthonikat zene és nyelvismerettel, vagy a néküll, angol és francia nőket, benneket, övönöket, idegen nyelv-mesternőket lelkismerettel ajánlok, magyar okleveles tanfőnőket zene és nyelvismerettel, vagy a néküll sürgősen keresek

Szegedőné S. Luja Budapest, VI. ker., Dessewffy-utca 22. sz. I. em

Zálogházi cédulákat veszek. **Eladók** 13 latos ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., girandolákat, gyertyatartókat, haitalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 ft 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 frtól kezdve, és választék mindennemű ezüst műtővös tárgyakban, arany férfilancok köllőggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 ft 40 krtól, tula remon-toir órák 6 ft.

Grünberger Armin Béla örökösai Budapest. IV., Városház-ter 9., I. em. 23 Harisbázár.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

CIMBALMOK kitűnő csengő hanggal az ezredéves kiállítás érdemremmel és diszkovellel kitüntetve öt évi jótállás mellett, jutányosan kaphatók.

Karácsonyi ajándékoknak kis cimbalom 18 ft.

Varga Pál cimbalomgyártónál Budapest, Rökk Szilárd-utca 3. sz. Képes árjegyzék ingyen.

Zálogházi cédulákat veszek a legmagasabb árakon, **eladók 13 latos ezüst evőeszközöket** 6 1/2 kréti, gyertyatartókat, girandolákat haitalakat, tálcákat, 6 kr., bencók és figurális szivben 8 kréti, grammjokét 6 par 13 latos ezüst evőeszköz 6 1/2 ft, teljes evőeszköz 2 személyre 142 ft. Nagy választék brilliánsokban, 14 karatos férfi aranyláncok, köllőggóval, 50 kréti grammjokint.

Alkalmos karácsonyi és újévi ajándékok. **FUCHS DÁVID** Váci-utca 10. I. em. 5.

Köbögésnél, rekedtségnél vegyen 30 kréti Réthy-féle pemető-füvecskortát.

Alkalmos karácsonyi ajándék. Orvosiilag megvizsgálva.

Erőtelien minőség. **ORIGINAL PRAGER SCHINKEN** HEITLER & CO. (KAROLINENWEG)

Legelőnebb maui árak. Naponta széküldés postacsomagokban is.

Karácsonyi ajándék fiatal leányok számára

Zsófia naplója. Regény, fiatal leányok számára. Irta Szabóné Nógáll Janka. Bajos leírása a pipisko-korból nagy leányjára szerüldő leány életének, telve csupa érdekes, kedves epizódokkal. Ára album aszkban. diszkötésben 3 ft.

Rózsák között. Elbeszélések fiatal leányok számára. Ára 2 ft 80 kr. Négy elbeszélést tartalmaz ez a kötet. A legjobbak, a miket a hitűnő írónő fiatal leányoknak írt.

Othton. Irta Maiot Hektor, átdolgozta Tábori Róbertné. A élet nehéz küzdelmeiben győzedelmeskedő erős akaratnak, tiszta becsületnek valóságos himnusza ez a könyv, melynél szelbent, jobbat és nemesebbet alig adhatnánk az ifjúság kezébe. Ára diszkötésben 3 ft.

Ehagyottan. A francia akadémia által díjkoszoruzott regény az ifjúság számára. Irta Maiot Hektor. Franciaóbb átdolgozta Gauss Viktor. A nagy albuma ok könyv ára fényes diszkötésben 3 ft 20 kr.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában József-körút 18.

Zálogházi

cédulákat veszek. **Eladók** 13 latos ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., girandolákat, gyertyatartókat, haitalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 ft 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 frtól kezdve, és választék mindennemű ezüst műtővös tárgyakban, arany férfilancok köllőggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 ft 40 krtól, tula remon-toir órák 6 ft.

Grünberger Armin Béla örökösai Budapest. IV., Városház-ter 9., I. em. 23 Harisbázár.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

CIMBALMOK kitűnő csengő hanggal az ezredéves kiállítás érdemremmel és diszkovellel kitüntetve öt évi jótállás mellett, jutányosan kaphatók.

Karácsonyi ajándékoknak kis cimbalom 18 ft.

Varga Pál cimbalomgyártónál Budapest, Rökk Szilárd-utca 3. sz. Képes árjegyzék ingyen.

Már megjelent Jókai Mór: Öreg ember nem vén ember.

„Képzelt regény négy részben” című legújabb műve. Ára 1 ft 60 kr., mely összeg előleges beküldése esetén bérmentve küldetik.

Kapható: a Budapesti Napló kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Hallatlan! 161 gyönyörű darabot csak 1 ft 90 krért.

Egy gyönyörű aranyozott óra 2 évi jótállással, aranyozott lancet, 1 gyönyörű uri gyűrű ímit, drágakövel, 1 prima bró pénztároló, 1 garnitúra doublé arany kiegészítő és még 16 darab a háttérben szűkeges egyéb tárgy. Ezen gyönyörű 164 darab az órával együtt, mely egymaga is megéri a pénzt, csak 1 ft 90 krért.

csak rövid ideig kapható a becsi központi raktár által

P. Lust Krakau Postfach 36. Nem tetsző azu a visszatélelik.

A legcélsezerűbb karácsonyi ajándék

Ifjúsági iratok soha nem hallott árban! (Uj könyvek).

Uj kiadás: **Jules Verne:** Nemzeti lobogó --- 50
Uszó sziget 2 kötet 1. --- 50
Gyözedelmes Robur --- 50
Robinsonok iskolája --- 50
Kárpáti kastély --- 50
Egy sorország --- 50
A lángban álló szigetonger --- 50
Összesen: 5 ft.
Diszes kemény kötésben.

A legcélsezerűbb karácsonyi ajándék. Megrendelhető: „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18. szám.

CIMBALMOK kitűnő csengő hanggal az ezredéves kiállítás érdemremmel és diszkovellel kitüntetve öt évi jótállás mellett, jutányosan kaphatók.

Karácsonyi ajándékoknak kis cimbalom 18 ft.

Varga Pál cimbalomgyártónál Budapest, Rökk Szilárd-utca 3. sz. Képes árjegyzék ingyen.

Már megjelent Jókai Mór: Öreg ember nem vén ember.

„Képzelt regény négy részben” című legújabb műve. Ára 1 ft 60 kr., mely összeg előleges beküldése esetén bérmentve küldetik.

Kapható: a Budapesti Napló kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

OHNET: Ohnet A banya --- 1.---
Ohnet Lise Fleuron. --- 1.---
Ohnet A Croix-Mort grófnók --- 1.---
Ohnet Sarah grófnő --- 1.---
Ohnet Akarat --- 1.---
Ohnet. Rameau orvos. --- 1.---
Ohnet. Utolsó szerelem --- 1.---
Ohnet. A vasgyáros (hámosos) --- 1.---
Ohnet. A Pierre lelke. --- 1.---
Ohnet. A gyűlölség ádjója --- 1.---
Ohnet. Nimród és társai --- 1.---
Ohnet. A gyermek joga --- 1.---
Ohnet. Régi harag --- 1.---
Ohnet. Hiába való gazdagság --- 1.---
Ohnet. A képviselő leánya --- 50
Ohnet. A faviéresi lelkész --- 1.---
Ohnet. Páris királya. 1.50
Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. 2 frtig terjedő megrendelesek csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljesíttetnek.

Beniczkyne Rajza Lenke válogatott regényei Beniczkyne. Saját kezébe --- 50
Beniczkyne. Ó az. Regény --- 1.---
Beniczkyne. A hegyes tündére --- 1.---
Beniczkyne. Hang és pénz --- 1.---
Beniczkyne. A vér --- 50
Beniczkyne. Közvetemény --- 1.---
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, VIII., József-körút 18. szám.

En Csillag Anna

180 centimeter hosszú óriási Lorcelé-hajammal, a magam találmányom pomádém 14 havi használatát következtben nőt olyan magyra. Ezt a pomádét a leghiresobb tekintélyek egyötlet szernek ismerték el a haj kiullása ellen, a hajnövesztés elősegítésére, uraknál gyarapítja a teljes erős szakáll növesztét és már rövid használat után a hajnak és a szakállnak természetes fényt és tömörséget ad és megóvja a korai megöszülést a legkésőbb vónkorig.

1 tégely ára: 1 ft, 2 ft, 3 ft, 5 ft.
Postai szettelés naponta az összeg előleges beküldése vagy postai utavét mellett az egész világba a gyárbeli a hova az összeg megrendelesek küldendők.

Csillag Anna, BÉCS, Seilergasse 14. sz.

OHNET: Ohnet A banya --- 1.---
Ohnet Lise Fleuron. --- 1.---
Ohnet A Croix-Mort grófnók --- 1.---
Ohnet Sarah grófnő --- 1.---
Ohnet Akarat --- 1.---
Ohnet. Rameau orvos. --- 1.---
Ohnet. Utolsó szerelem --- 1.---
Ohnet. A vasgyáros (hámosos) --- 1.---
Ohnet. A Pierre lelke. --- 1.---
Ohnet. A gyűlölség ádjója --- 1.---
Ohnet. Nimród és társai --- 1.---
Ohnet. A gyermek joga --- 1.---
Ohnet. Régi harag --- 1.---
Ohnet. Hiába való gazdagság --- 1.---
Ohnet. A képviselő leánya --- 50
Ohnet. A faviéresi lelkész --- 1.---
Ohnet. Páris királya. 1.50
Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. 2 frtig terjedő megrendelesek csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljesíttetnek.

Beniczkyne Rajza Lenke válogatott regényei Beniczkyne. Saját kezébe --- 50
Beniczkyne. Ó az. Regény --- 1.---
Beniczkyne. A hegyes tündére --- 1.---
Beniczkyne. Hang és pénz --- 1.---
Beniczkyne. A vér --- 50
Beniczkyne. Közvetemény --- 1.---
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, VIII., József-körút 18. szám.

OHNET: Ohnet A banya --- 1.---
Ohnet Lise Fleuron. --- 1.---
Ohnet A Croix-Mort grófnók --- 1.---
Ohnet Sarah grófnő --- 1.---
Ohnet Akarat --- 1.---
Ohnet. Rameau orvos. --- 1.---
Ohnet. Utolsó szerelem --- 1.---
Ohnet. A vasgyáros (hámosos) --- 1.---
Ohnet. A Pierre lelke. --- 1.---
Ohnet. A gyűlölség ádjója --- 1.---
Ohnet. Nimród és társai --- 1.---
Ohnet. A gyermek joga --- 1.---
Ohnet. Régi harag --- 1.---
Ohnet. Hiába való gazdagság --- 1.---
Ohnet. A képviselő leánya --- 50
Ohnet. A faviéresi lelkész --- 1.---
Ohnet. Páris királya. 1.50
Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. 2 frtig terjedő megrendelesek csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljesíttetnek.

Beniczkyne Rajza Lenke válogatott regényei Beniczkyne. Saját kezébe --- 50
Beniczkyne. Ó az. Regény --- 1.---
Beniczkyne. A hegyes tündére --- 1.---
Beniczkyne. Hang és pénz --- 1.---
Beniczkyne. A vér --- 50
Beniczkyne. Közvetemény --- 1.---
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, VIII., József-körút 18. szám.

OHNET: Ohnet A banya --- 1.---
Ohnet Lise Fleuron. --- 1.---
Ohnet A Croix-Mort grófnók --- 1.---
Ohnet Sarah grófnő --- 1.---
Ohnet Akarat --- 1.---
Ohnet. Rameau orvos. --- 1.---
Ohnet. Utolsó szerelem --- 1.---
Ohnet. A vasgyáros (hámosos) --- 1.---
Ohnet. A Pierre lelke. --- 1.---
Ohnet. A gyűlölség ádjója --- 1.---
Ohnet. Nimród és társai --- 1.---
Ohnet. A gyermek joga --- 1.---
Ohnet. Régi harag --- 1.---
Ohnet. Hiába való gazdagság --- 1.---
Ohnet. A képviselő leánya --- 50
Ohnet. A faviéresi lelkész --- 1.---
Ohnet. Páris királya. 1.50
Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. 2 frtig terjedő megrendelesek csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljesíttetnek.

Beniczkyne Rajza Lenke válogatott regényei Beniczkyne. Saját kezébe --- 50
Beniczkyne. Ó az. Regény --- 1.---
Beniczkyne. A hegyes tündére --- 1.---
Beniczkyne. Hang és pénz --- 1.---
Beniczkyne. A vér --- 50
Beniczkyne. Közvetemény --- 1.---
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, VIII., József-körút 18. szám.

OHNET: Ohnet A banya --- 1.---
Ohnet Lise Fleuron. --- 1.---
Ohnet A Croix-Mort grófnók --- 1.---
Ohnet Sarah grófnő --- 1.---
Ohnet Akarat --- 1.---
Ohnet. Rameau orvos. --- 1.---
Ohnet. Utolsó szerelem --- 1.---
Ohnet. A vasgyáros (hámosos) --- 1.---
Ohnet. A Pierre lelke. --- 1.---
Ohnet. A gyűlölség ádjója --- 1.---
Ohnet. Nimród és társai --- 1.---
Ohnet. A gyermek joga --- 1.---
Ohnet. Régi harag --- 1.---
Ohnet. Hiába való gazdagság --- 1.---
Ohnet. A képviselő leánya --- 50
Ohnet. A faviéresi lelkész --- 1.---
Ohnet. Páris királya. 1.50
Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. 2 frtig terjedő megrendelesek csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljesíttetnek.

Beniczkyne Rajza Lenke válogatott regényei Beniczkyne. Saját kezébe --- 50
Beniczkyne. Ó az. Regény --- 1.---
Beniczkyne. A hegyes tündére --- 1.---
Beniczkyne. Hang és pénz --- 1.---
Beniczkyne. A vér --- 50
Beniczkyne. Közvetemény --- 1.---
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, VIII., József-körút 18. szám.

OHNET: Ohnet A banya --- 1.---
Ohnet Lise Fleuron. --- 1.---
Ohnet A Croix-Mort grófnók --- 1.---
Ohnet Sarah grófnő --- 1.---
Ohnet Akarat --- 1.---
Ohnet. Rameau orvos. --- 1.---
Ohnet. Utolsó szerelem --- 1.---
Ohnet. A vasgyáros (hámosos) --- 1.---
Ohnet. A Pierre lelke. --- 1.---
Ohnet. A gyűlölség ádjója --- 1.---
Ohnet. Nimród és társai --- 1.---
Ohnet. A gyermek joga --- 1.---
Ohnet. Régi harag --- 1.---
Ohnet. Hiába való gazdagság --- 1.---
Ohnet. A képviselő leánya --- 50
Ohnet. A faviéresi lelkész --- 1.---
Ohnet. Páris királya. 1.50
Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. 2 frtig terjedő megrendelesek csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljesíttetnek.

Beniczkyne Rajza Lenke válogatott regényei Beniczkyne. Saját kezébe --- 50
Beniczkyne. Ó az. Regény --- 1.---
Beniczkyne. A hegyes tündére --- 1.---
Beniczkyne. Hang és pénz --- 1.---
Beniczkyne. A vér --- 50
Beniczkyne. Közvetemény --- 1.---
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, VIII., József-körút 18. szám.